

Ladislav Velits, Nábrežie slobody 1874/5A, 020 01 Púchov

Prof. MUDr. Egon Kurča, Obchodná 130, 030 61 Lipovec

Tibor Velits, Komenského 1642/23, 020 01 Púchov

PharmDr. Zuzana Čemická, Rustaveliho 9544/15, 831 06 Bratislava

OBYTNÝ SÚBOR "JURK" - ABRAMOVÁ, ČASŤ LACLAVÁ, IBV 34 RD

**Zámer podľa zákona NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné
prostredie v znení neskorších predpisov**

Január 2025

Spracovateľ:

**ENVIPO,
S.R.O**

Slobody 347/42, 039 01 Turčianske Teplice

POUŽITÉ SKRATKY

BPEJ	bonitované pôdno-ekologické jednotky
ČOV	čistiareň odpadových vôd
EIA	(environmental impact assesment) – posudzovanie vplyvov na životné prostredie
GL	genofondová lokalita
CHA	chránený areál
CHKO	chránená krajinná oblasť
CHVO	chránená vodohospodárska oblasť
CHVÚ	chránené vtáčie územie
IBV	individuálna bytová výstavba
MŽP SR	ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
NP	národný park
NPR	národná prírodná rezervácia
OP	ochranné pásmo
OU OSZP	okresný úrad odbor starostlivosti o životné prostredie
RD	rodinné domy
RB	regionálny biokoridor
R – ÚSES	regionálny územný systém ekologickej stability
SHMÚ	Slovenský hydrometeorologický ústav
SR	Slovenská republika
ŠGDÚŠ	Štátny geologický ústav Dionýza Štúra
ÚPD	územnoplánovacia dokumentácia
ÚEV	územie európskeho významu
VKK	veľkokapacitný kontajner
VZN	všeobecne záväzné nariadenie

OBSAH

I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI.....	6
1. NÁZOV.....	6
2. IDENTIFIKAČNÉ ČÍSLO.....	6
3. SÍDLO.....	6
4. MENO, PRIEZVISKO, ADRESA, TELEFÓNNE ČÍSLO A INÉ KONTAKTNÉ ÚDAJE OPRÁVNENÉHO ZÁSTUPCU OBSTARÁVATEĽA.....	6
5. MENO, PRIEZVISKO, ADRESA, TELEFÓNNE ČÍSLO A INÉ KONTAKTNÉ ÚDAJE KONTAKTNEJ OSOBY, OD KTorej možno dostať relevantné informácie o navrhovanej činnosti a miesto na konzultácie	6
II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI.....	7
1. NÁZOV.....	7
2. ÚČEL.....	7
3. UŽÍVATEĽ.....	7
4. CHARAKTER NAVRHOVANEJ ČINNOSTI.....	7
5. UMIESTNENIE NAVRHOVANEJ ČINNOSTI.....	7
6. PREHĽADNÁ SITUÁCIA UMIESTNENIA NAVRHOVANEJ ČINNOSTI (MIERKA 1:50 000).....	8
7. TERMÍN ZAČATIA A SKONČENIA VÝSTAVBY A PREVÁDZKY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI.....	8
8. OPIS TECHNICKÉHO A TECHNOLOGICKÉHO RIEŠENIA	8
9. ZDÔVODNENIE POTREBY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI V DANEJ LOKALITE	12
10. CELKOVÉ NÁKLADY.....	12
11. DOTKNUTÁ OBEC.....	12
12. DOTKNUTÝ SAMOSPRÁVNÝ KRAJ.....	13
13. DOTKNUTÉ ORGÁNY	13
14. POVOLEJÚCI ORGÁN	13
15. REZORTNÝ ORGÁN.....	13
16. DRUH POŽADOVANÉHO POVOLENIA NAVRHOVANEJ ČINNOSTI PODĽA OSOBITNÝCH PREDPISOV	13
17. VYJADRENIE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI PRESAHUJÚCICH ŠTÁTNE HRANICE.....	14
III. ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O SÚČASNOM STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA DOTKNUTÉHO ÚZEMIA	15
1. CHARAKTERISTIKA PRÍRODNÉHO PROSTREDIA VRÁTANE CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ	15
1.1. Geomorfologické pomery.....	15
1.2. Geologická stavba.....	16
1.3. Hydrologické pomery.....	21
1.3.1. Povrchové vody.....	21
1.3.2. Vodné plochy.....	21
1.3.3. Podzemné vody.....	22
1.3.4. Minerálne a termálne vody.....	23
1.3.5. Vodohospodársky chránené územia.....	25
1.4. Pôdne pomery.....	25
1.5. Klimatické pomery.....	26
1.6. Flóra a vegetácia.....	29
1.6.1. Flóra.....	29
1.6.2. Biotopy.....	30
1.7. Chránené územia - územná ochrana prírody	31
1.7.1. Veľkoplošné chránené územia	31
1.7.2. Európska sústava chránených území NATURA 2000.....	31
1.7.3. Maloplošné chránené územia.....	32
1.8. Druhovú ochranu prírody.....	34
1.9. Chránené stromy	34

2.	KRAJINA, KRAJINNÝ OBRAZ, STABILITA, OCHRANA, SCENÉRIA	34
2.1.	Štruktúra krajiny a využitie územia	34
2.2.	Prvky územného systému ekologickej stability	35
3.	OBYVATELSTVO, JEHO AKTIVITY, INFRAŠTRUKTÚRA, KULTÚRNOHISTORICKÉ HODNOTY ÚZEMIA	38
3.1.	Sídla.....	40
3.2.	Služby	40
3.3.	Infraštruktúra	40
3.3.1.	Doprava.....	40
3.3.2.	Inžinierske siete	40
3.4.	Priemysel.....	41
3.5.	Poľnohospodárstvo.....	41
3.6.	Zamestnanosť	42
3.7.	Nezamestnanosť.....	42
3.8.	Rekreácia a cestovný ruch.....	42
3.9.	Kultúrohistorické hodnoty územia a archeologické lokality.....	42
4.	SÚČASNÝ STAV KVALITY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA VRÁTANE ZDRAVIA	43
4.1.	Ovzdušie	43
4.2.	Hluk.....	44
4.3.	Povrchové a podzemné vody	44
4.3.1.	Povrchové vody	44
4.3.2.	Podzemné vody	45
4.3.3.	Environmentálne záťaže.....	46
4.4.	Skládky	47
4.5.	Rastlinstvo a živočíšstvo.....	47
4.6.	Pôda	48
4.7.	Zdravotný stav obyvateľstva a celková kvalita životného prostredia pre človeka	48
IV.	ZÁKLADNÉ ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA A O MOŽNOSTIACH OPATRENÍ NA ICH ZMIERNENIE	50
1.	POŽIADAVKY NA VSTUPY.....	50
1.1.	Nároky na zastavané územie	50
1.2.	Spotreba vody.....	50
1.3.	Ostatné surovinové a energetické zdroje.....	51
1.3.1.	Elektrická energia	51
1.4.	Dopravná a iná infraštruktúra	51
1.5.	Nároky na pracovné sily.....	52
2.	ÚDAJE O VÝSTUPOCH.....	52
2.1.	Zdroje znečisťovania ovzdušia	52
2.2.	Odpadové vody.....	52
2.3.	Odpady.....	53
2.4.	Zdroje hluku a vibrácií.....	54
2.5.	Zdroje žiarenia, tepla a zápachu	55
2.6.	Vyvolané investície	55
3.	ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH PRIAMÝCH A NEPRIAMÝCH VPLYVOCH NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	55
3.1.	Vplyvy na obyvateľstvo.....	55
3.2.	Vplyvy na prírodné prostredie.....	56
3.2.1.	Reliéf a horninové prostredie	56
3.2.2.	Vplyvy na podzemnú a povrchovú vodu.....	56
3.2.3.	Vplyvy na ovzdušie a klímu.....	57
3.2.4.	Vplyvy na pôdu.....	57
3.2.5.	Vplyvy na faunu a flóru	58
3.2.6.	Vplyvy na územný systém ekologickej stability	59
3.3.	Vplyvy na krajinu.....	59

3.4.	<i>Vplyvy na urbánny komplex a využívanie zeme</i>	59
3.5.	<i>Vplyvy na kultúru a pamiatky</i>	60
4.	HODNOTENIE ZDRAVOTNÝCH RIZÍK	60
5.	ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA BIODIVERZITU A CHRÁNENÉ ÚZEMIA	60
6.	POSÚDENIE OČAKÁVANÝCH VPLYVOV Z HĽADISKA ICH VÝZNAMNOSTI A ČASOVÉHO PRIEBEHU PÔSOBNIA	60
7.	PREDPOKLADANÉ VPLYVY PRESAHUJÚCE ŠTÁTNE HRANICE	61
8.	VYVOLANÉ SÚVISLOSTI, KTORÉ MÔŽU SPÔSOBIŤ VPLYVY S PRIHLIADNUTÍM NA SÚČASNÝ STAV ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA V DOTKNUTOM ÚZEMÍ	62
9.	ĎALŠIE MOŽNÉ RIZIKÁ SPOJENÉ S REALIZÁCIOU NAVRHOVANEJ ČINNOSTI	62
10.	OPATRENIA NA ZMIERNENIE NEPRIAZNIVÝCH VPLYVOV JEDNOTLIVÝCH VARIANTOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	62
11.	POSÚDENIE OČAKÁVANÉHO VÝVOJA ÚZEMIA, AK BY SA NAVRHOVANÁ ČINNOSŤ NEREALIZOVALA	63
12.	POSÚDENIE SÚLADU NAVRHOVANEJ ČINNOSTI S PLATNOU ÚZEMNOPLÁNOVACOU DOKUMENTÁCIOU A ĎALŠÍMI RELEVANTNÝMI STRATEGICKÝMI DOKUMENTMI	63
13.	ĎALŠÍ POSTUP HODNOTENIA VPLYVOV S UVEDENÍM NAJZÁVAŽNEJŠÍCH OKRUHOV PROBLÉMOV	64
V.	POROVNANIE VARIANTOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A NÁVRH OPTIMÁLNEHO VARIANTU S PRIHLIADNUTÍM NA VPLYVY NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	65
1.	TVORBA SÚBORU KRITÉRIÍ A URČENIE ICH DÔLEŽITOSTI NA VÝBER OPTIMÁLNEHO VARIANTU	65
2.	VÝBER OPTIMÁLNEHO VARIANTU ALEBO STANOVENIE PORADIA VHODNOSTI PRE POSUDZOVANÉ VARIANTY	65
3.	ZDÔVODNENIE NÁVRHU OPTIMÁLNEHO VARIANTU	66
VI.	MAPOVÁ A INÁ OBRAZOVÁ DOKUMENTÁCIA	67
VII.	DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE K ZÁMERU	72
1.	ZOZNAM TEXTOVEJ A GRAFICKEJ DOKUMENTÁCIE, KTORÁ SA VYPRACOVALA PRE ZÁMER, A ZOZNAM HLAVNÝCH POUŽITÝCH MATERIÁLOV	72
2.	ZOZNAM VYJADRENÍ A STANOVÍSK VYŽIADANÝCH K NAVRHOVANEJ ČINNOSTI PRED VYPRACOVANÍM ZÁMERU	73
3.	ĎALŠIE DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE O DOTERAJŠOM POSTUPE PRÍPRAVY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A POSUDZOVANÍ JEJ PREDPOKLADANÝCH VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	73
VIII.	MIESTO A DÁTUM VYPRACOVANIA ZÁMERU	74
IX.	POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV	74
1.	SPRACOVATEĽA ZÁMERU	74
2.	POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV PODPISOM (PEČIATKOU) SPRACOVATEĽA ZÁMERU A PODPISOM (PEČIATKOU) OPRÁVNENÉHO ZÁSTUPCU NAVRHOVATEĽA	74

I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI

1. NÁZOV

Ladislav Velits, Nábřežie slobody 1874/5A, 020 01 Púchov
Prof. MUDr. Egon Kurča, Obchodná 130, 030 61 Lipovec
Tibor Velits, Komenského 1642/23, 020 01 Púchov
PharmDr. Zuzana Čemická, Rustaveliho 9544/15, 831 06 Bratislava

2. IDENTIFIKAČNÉ ČÍSLO

súkromné osoby

3. SÍDLO

Nábřežie slobody 1874/5A, 020 01 Púchov – adresa oprávneného zástupcu investorov na základe splnomocnenia

4. MENO, PRIEZVISKO, ADRESA, TELEFÓNNE ČÍSLO A INÉ KONTAKTNÉ ÚDAJE OPRÁVNENÉHO ZÁSTUPCU OBSTARÁVATEĽA.

Meno priezvisko: Ladislav Velits – na základe splnomocnenia
číslo telefónu: 0905 881 083
Email: ladislav.velits@rdcp.biz

5. MENO, PRIEZVISKO, ADRESA, TELEFÓNNE ČÍSLO A INÉ KONTAKTNÉ ÚDAJE KONTAKTNEJ OSOBY, OD KTOREJ MOŽNO DOSTAŤ RELEVANTNÉ INFORMÁCIE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A MIESTO NA KONZULTÁCIE

Meno priezvisko: Ladislav Velits
číslo telefónu: 0905 881 083
Email: ladislav.velits@rdcp.biz

Meno priezvisko: Ing. arch. Andrea Klenovičová
číslo telefónu: 0903 516 681
Email: klenovicova@arkatelier.sk

Meno priezvisko: RNDr. Dagmar Hullová
číslo telefónu: 0905 304 781
Email: dhullova@gmail.com

Miesto na konzultácie: Nábřežie slobody 1874/5A, 020 01 Púchov

II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

1. NÁZOV

„OBYTNÝ SÚBOR "JURK" - ABRAMOVÁ, ČASŤ LACLAVÁ, IBV 34 RD“

2. ÚČEL

Účelom predloženého zámeru je posúdenie výstavby rodinných domov v miestnej časti Laclavá, v obci Abramová.

Predkladaný zámer rieši výstavbu novej IBV (individuálna bytová výstavba), ktorá zahŕňa výstavbu 34 rodinných domov s potrebnou infraštruktúrou (prístupová komunikácia, vodovod, rozvod elektrickej energie, verejné osvetlenie, dažďová kanalizácia, sadové úpravy).

3. UŽÍVATEĽ

Užívateľom budú majitelia rodinných domov.

4. CHARAKTER NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

Posudzovaná investičná akcia predstavuje výstavbu 34 rodinných domov s potrebnými inžinierskymi sieťami v miestnej časti Laclavá v obci Abramová.

V zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení jeho noviel navrhovanú činnosť možno zaradiť podľa prílohy č. 8 zákona do kapitoly 13. Infraštruktúra, položky 1 projekty rozvoja obcí vrátane:

- a) prípravy územia na následnú výstavbu pozemných stavieb od 10 000 m² záberu plochy vrátane
- b) pozemných stavieb a ich súborov (komplexov), ak nie sú uvedené v iných položkách tejto prílohy od 10 000 m² hrubej podlažnej plochy nadzemných podlaží v zastavanom území vrátane a od 1 000 m² hrubej podlažnej plochy nadzemných podlaží. mimo zastavaného územia vrátane

Keďže plánovaná IBV zasahuje 19 rodinnými domami do zastavaného územia obce (hrubá podlažná plocha nedosahuje limit 10 000 m²) a 15 rodinných domov je situovaných mimo zastavané územie obce (hrubá podlažná plocha presahuje 1000 m²), tak predkladaný zámer posudzuje celú záujmovú lokalitu.

5. UMIESTNENIE NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

Kraj:	Žilinský
Okres:	Turčianske Teplice
Obec:	Abramová - Laclavá
Katastr. územie:	Abramová
Parcelné čísla:	251, 252, 253/6, 253/20, 253/21, 253/39, 253/40, 253/41, 255/2, 255/11, 270/2, 316/9, 316/10, 316/16

Lokalita pre výstavbu 34 rodinných domov sa nachádza na južnej strane katastra Abramová. Celková plocha záujmového územia je 32 503 m², z toho intravilán tvorí plochu 19 698 m², extravilán 12 805 m². Nadmorská výška záujmového územia sa pohybuje v rozpätí 452,50 po 461,30 m n. m. v Bpv.

Územie je rovinaté. V pozdĺžnom V-Z smere, t.j. na dĺžke cca 363 m dosahuje prevýšenie 9,2 m. V priečnom J-S smere je na dĺžke 100 m prevýšenie 0,5 m. Širšie okolie plánovanej aktivity tvorí poľnohospodársky využívaná pôda (sever, západ, juh) a z východnej strany je to cesta III. triedy 2194. V neďalekej vzdialenosti severne a juhovýchodne sú situované rodinné domy.

Dopravne je územie sprístupnené z cesty III. triedy, č. 2194 prechádzajúcej miestnou časťou Laclavá.

Vo vzdialenosti od 90 m južne preteká Laclavský potok a cca 300 m východne rieka Turiec.

6. PREHLADNÁ SITUÁCIA UMIESTNENIA NAVRHOVANEJ ČINNOSTI (MIERKA 1:50 000)

Prehľadná situácia v mierke 1:50 000 je uvedená v kap. VI.

7. TERMÍN ZAČATIA A SKONČENIA VÝSTAVBY A PREVÁDZKY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

Začiatok stavebných prác na technickej infraštruktúre:	2Q/2025
--	---------

Ukončenie prác na technickej infraštruktúre a začatie výstavby rodinných domov	4Q/2025
--	---------

Rodinné domy budú budované postupne, podľa možností záujemcov.

8. OPIS TECHNICKÉHO A TECHNOLOGICKÉHO RIEŠENIA

Predložený zámer uvažuje s výstavbou 34 rodinných domov v časti Laclavá v obci Abramová, na pozemkoch vo vlastníctve štyroch súkromných osôb. Investori pochádzajú z rodu Veličovcov (Velič, Velits, Velitš, Velics), ktorých dejiny siahajú až do roku 1250, keď uhorský kráľ Belo IV. daroval za verné služby pôdu a s ňou prislúchajúce privilégia Pivkovi a jeho synom, z ktorých jeden sa volal Jurk nazývaný aj Velič. Dlhé storočia žili Veličovci v dedine svojich predkov v Laclavej, ktorá bola typická kuriálna dedina. Postupne sa rozprchlí po Slovensku, Maďarsku a Sedmohradsku. V Turci Veličovci získali viaceré majetky, ktoré im boli po roku 1948 zhabané štátom. Až po roku 1989 sa niektoré majetky vrátili do rúk Velitsovcov. Súčasní majitelia záujmovej lokality sú z Vavrincovej vetvy Veličovcov, ktorá sa po mužskej línii dožila súčasnosti. Podľa genézy v súčasnosti žije 19. a 20. generácia Vavrincovej vetvy Veličovcov (zdroj :Peter Kothaj, 2020: História rodu Veličovcov).

Plánovaný zámer nadväzuje na urbanistickú štúdiu spracovanú v máji 2023 a následne na dokumentáciu pre územné rozhodnutie, ktoré spracoval A.R.K. ateliér, s.r.o. Žilina v júli 2024.

Príprava a spracovanie dokumentácie pre územné rozhodnutie sa mierne líši od urbanistickej štúdie z roku 2023 z dôvodu, že pri spracovávaní zámeru podľa zákona 24/2006 Z.z. bola v záujmovom území identifikovaná genofondová lokalita GL42 Laclavá, ktorú projektant zapracoval do obytného súboru, ako lesopark, čím znížil o 4 počet

plánovaných rodinných domov. V dôsledku výstavby je nutná aj asanácia niektorých stromov v rozsahu navrhovanej technickej infraštruktúry. Výrub bude realizovaný v súlade s dendrologickým posudkom tak, aby charakter a celistvosť genofondovej lokality zostala zachovaná. Existujúci strom „hruška obyčajná“ s obvodom kmeňa 341cm, bude zachovaný. Bude súčasťou sadových úprav, sprístupnený pre peších a označený príslušným popisom.

Projektová dokumentácia, ktorá bola podkladom pre zámer podľa zákona 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení noviel nerieši samotnú výstavbu rodinných domov, ale v zmysle projektovej dokumentácie pre územné konanie stanovuje limity a regulatívy pre ich výstavbu. Projekt rieši technickú infraštruktúru pre plánovanú IBV a navrhuje rozdelenie pozemkov pre RD, ktorých plocha sa pohybuje od 557 do 880 m². Samotná výstavba rodinných domov bude mať individuálny charakter.

Územie je graficky rozdelené na zónu A s plochou 19 697,96 m², ktorá je súčasťou intravilánu obce a plochy sú vedené v KN ako zastavaná plocha a nádvorie a na zónu B s plochou 12 805,82 m² ktorá je v extraviláne obce a vedená je v katastri nehnuteľností ako orná pôda.

Záujmové územie (časť „A“) je nezastavané, na ploche sú pozostatky, ruiny objektov, ktoré boli v minulosti využívané. Jedným z nich sú aj pozostatky kúrie, ktorej vlastními sú súčasní investori. Plocha „B“ sa v súčasnosti využíva na poľnohospodárske účely.

Lokalita pre svoju vhodnú polohu umožňuje výstavbu rodinných domov s priamym napojením na štruktúru obce (komunikácia, vodovod, elektrická energia). Riešená lokalita bude sprístupnená z cesty III. triedy, č.2194, ktorá prechádza miestnou časťou Laclavá.

Celková plocha záujmového územia	32 503 m²
- z toho plocha 34 pozemkov	24 487,92 m ²
- z toho plocha komunikácie	3 408 m ²
- plocha chodníkov a spevnených plôch	1 187 m ²
- plocha zelene	3 420 m ²

Navrhované urbanistické riešenie plánovanej obytnej zóny rešpektuje a vychádza z existujúcej zástavby v blízkosti danej lokality, ktorú tvorí nízko podlažná zástavba rodinnými domami. Obytná zóna je koncepčne riešená ako obytná zástavba 34 rodinných domov v záhradnom prostredí s charakterom vidieckeho sídla a s vhodnými podmienkami pre bývanie. Snahou je začlenenie nových stavebných objektov do pripravovaných pozemkov tak, aby vhodne dopĺňali a zároveň podporovali obytný charakter jestvujúcej zástavby v tejto časti obce.

Urbanistické riešenie obytnej zóny rešpektuje a vychádza z nepravidelného tvaru pozemku, z potreby zachovania genofondovej lokality a z možnosti jej dopravného napojenia.

Zástavba pozostáva zo samostatne stojacich rodinných domov na jednotlivých pozemkoch. Rodinné domy 1 až 2 - podlažné budú na pozemkoch osadzované tak, aby boli dodržané nasledovné podmienky:

- odstupy medzi domami,
- umiestnenie domov čo najďalej od hlavnej dopravnej komunikácie, záväzná línia zástavby pozdĺž komunikácií (vzdialenosť hranice zástavby 6,0m od obrubníka cesty).
- vytváranie skupín domov s vlastnou prístupovou komunikáciou a ich situovanie do hĺbky pozemku,

- do prednej časti pozemku (od ulice) sa navrhuje situovať reprezentačnú časť pozemku (predzáhradka). Úpravu tejto časti pozemkov RD je vhodné riešiť výsadbou okrasných rastlín, trávnatými plochami, resp. dlažbou v časti vjazdu na pozemok s vytvorením parkovacieho státiť pre min. 2 autá,
- hospodárske objekty situovať za rodinné domy, aby neboli viditeľné z ulice,
- nadštandardné vybavenie rodinných domov (bazény, altánky..) umiestňovať v priestoroch za rodinným domom,
- nezastavaný priestor je vhodný pre výsadbu úžitkovej a okrasnej zelene.

Samotná výstavba rodinných domov bude mať individuálny charakter, pričom bude predmetom samostatných projektov, v rámci ktorých budú riešené vlastné objekty rodinných domov, ich pripojenie na pripravené prípojky inžinierskych sietí (voda, električka) a tiež spevnené plochy pri nich. V rámci spevnených plôch pri rodinných domoch bude vytvorený priestor pre kontajnery na odpad a parkovacie miesta.

V rámci projektovej prípravy stavby sú riešené nasledovné objekty:

SO.101 Príprava územia

V rámci tohoto stavebného objektu bude vykonaná asanácia existujúceho stĺpu vzdušného káblového rozvodu v mieste navrhovaného vjazdu (NN, VO), asanácia existujúcich ruín a základov (zbytky pôvodnej zástavby), skrývka ornice (intravilán/zóna A do hĺbky 15cm, extravilán/zóna B do hĺbky 60cm), hrubé terénne úpravy a výrub existujúcej vzrastlej zelene (v rozsahu dendrologického posudku), realizácia rozvodov VN a NN.

SO.102.1 Prístupová miestna cesta

Účelom navrhovanej cesty je:

- umožniť príjazd k novostavbám rodinných domov, prístup pre hasičské vozidlá,
- vytvoriť odstavné a parkovacie miesta v riešenom území,
- zabezpečiť vjazd vozidiel zásobovania a dopravnej obsluhy.

Napojenie cesty - trasy A, ktorá tvorí hlavnú komunikačnú kostru v riešenom území na komunikáciu 2194, bude stykovou križovatkou. Komunikácia bude dvojpruhová obojsmerná funkčnej triedy MO3U 7,0/30, s krytom z asfaltobetónu. Základná šírka vozovky v rámci riešeného územia je 6,0 m a dĺžka je 350,47m.

Trasy B, C, D, E – budú dopravne napojené na hlavnú cestu - trasu A novobudovanými stykovými križovatkami. Navrhnuté sú ako dvojpruhové obojsmerné miestne obslužné cesty MO funkčnej triedy MO3U 6,0/30. Základná šírka vozovky je 5,0 m.

SO.102.2 Chodník

Chodníky a rozptylové plochy sú navrhnuté tak, aby umožňovali bezpečný pohyb chodcov v rámci riešeného územia s minimalizovaním nebezpečných a kolíznych bodov. Základná šírka chodníkov je 1,5 m, vybudované budú z betónovej dlažby.

SO.102.3 Parkovisko

Parkovisko bude situované v koncovej časti priestoru „B“, bude tam 7 parkovacích miest a malé detské ihrisko. Parkovisko bude vybudované z betónovej dlažby, podkladného kameniva a netkanej textílie na zachytávanie ropných látok.

SO 103.1 Rozšírenie verejného vodovodu

Bude sa jednať o predĺženie verejného vodovodu rad 1 k riešenej lokalite. Na tomto vodovodnom rade sa nebudú realizovať vodovodné prípojky. Dĺžka je 261 m z materiálu D110-PE-HD.

SO 103.2 Rozšírenie verejného vodovodu pre časť A

Rad 2 z materiálu D110 PE-HD o celkovej dĺžke 345,00 m bude zásobovať 19 rodinných domov. Prípojky k rodinným domom budú z potrubia D32 , HDPE PN16.

SO 103.3 Rozšírenie verejného vodovodu pre časť B

Rad 3 z materiálu D110-PE-HD o celkovej dĺžke 196,5 m bude zásobovať 15 rodinných domov. Prípojky k rodinným domom budú z potrubia D32 , HDPE PN16.

SO 104.1 Rozšírenie verejného vodovodu - požiarne voda

Vetva požiarneho vodovodu bude z materiálu D110-PE-HD o dĺžke 4,5 m bude napájať požiarne nádrž.

SO 104.2 Požiarne nádrž – podzemná, prefabrikovaná o objeme 22 m³.

SO 105 Dažďová kanalizácia

Odvodnenie komunikácie a chodníka v časti A bude čiastočne odvodnená do štyroch povrchových terénnych odparovacích rigolov . Dva s objemom 3,95 m³, jeden s objemom 7,0 m³ a jeden s objemom 11,2 m³.

Časť komunikácie bude odvodnená spoločne s časťou B pomocou povrchového líniového žľabu do dažďovej záhrady o objeme 238 m³. Celkový zachytý objem dažďových vôd bude 264,1 m³.

SO 106 Verejné osvetlenie

Verejné osvetlenie rieši osvetlenie miestnych komunikácií pomocou osvetľovacích stožiarov o výške 4m. Bod napojenia na verejné osvetlenie navrhujeme pre lokalitu z nového rozvádzača verejného osvetlenia RVO, ktorý bude pripojený na rezervný vývod rozpojovacej istiacej skrine PRIS č.1 2/9 v majetku distribučnej spoločnosti SSD a.s.

SO 107 Sadové úpravy

Sadové úpravy zahŕňajú návrh výsadby v zachovanej genofondovej lokalite a návrh zelených pásov pozdĺž navrhovanej komunikácie a chodníka. Pri návrhu asanácie projekt dbá na zachovanie ucelenej drevinovej vegetácie tak, aby nebola narušená funkcia genofondovej lokality a zároveň prostredníctvom náhradnej výsadby dopĺňa priestor o krovitú etáž o minimálnom rozmere 280 m² (situované v ploche „lesoparku“, kde budú sadené lokálne druhy krovín ako Hloh jednosemenný /Crataegus monogyna/, Baza čierna /Sambucus nigra/, Drieň obyčajný /Cornus mas/ a Slivka trnková /Prunus spinosa/. Drevinová vegetácia bude doplnená o 25 stromov v navrhovaných alejách, kde bude vysadená okrasná hruška /Pyrus calleryana 'chance'/. Vo voľnej ploche budú doplnené miestne druhy drevín Javor poľný /Acer campestre/, Brest horský /Ulmus glabra/ a Lipa malolistá /Tilia cordata/. Vysadených bude vo voľných, verejne prístupných plochách 20 kusov vzrastlých drevín. Plochy záhrad v rámci navrhovaných stavebných pozemkov pre výstavbu rodinných domov, budú prirodzene doplnené o okrasnú a úžitkovú zeleň.

Elektrická prípojka VN 22kV bude zemného vyhotovenia (kábel NA2XS(F)2Y 3x1x70RM/16mm²) v celkovej dĺžke 170m. Napojená bude z vymeneného betónového p.b. č.1 VN 10/5,10kN vonkajšieho 22 kV vedenia VN č. 269. Kábel bude uložený v káblovom

lôžku v chráničke OD160 a bude ukončený v novej kioskovej koncovej trafostanici EH 8 var. B s transformátorom 400 kVA.

Kompaktná kiosková trafostanica s vonkajším ovládaním je riešená ako polozapustená. Je atypická svojou výškou nad terénom (1,91m) aj so strechou a pôdorysným rozmerom dxš (2300x1900mm), hĺbkou zapustenia do zeme 800 mm (s rovnou strechou). Typ trafostanice EH 8 var. B s transformátorom 400 kVA.

Z voľného vývodu novovybudovanej trafostanice EH 8 var. B bude vyvedený nový kábel (NAYY-J 4x240SMmm²) v celkovej dĺžke 845m. Kábel bude vedený zemou v káblovom lôžku v chráničke OD 110. V trase NNK bude pripoložená optická chránička v dĺžke 500m. Maximálna rezervovaná kapacita pre 34 rodinných domov = 34 x 3 x 25A.

Rodinné domy budú:

- napojené na existujúci rozvod verejného vodovodu v správe Turčianskej vodárenskej spoločnosti, a.s. rozšírením verejného vodovodu.
- napojené na rozvod VN, NN a novú trafostanicu, ktorá bude situovaná pri vjazde do územia bytovej zástavby
- dažďové vody zo spevnených plôch budú riešené formou vsakov do podlažia a odparom v rámci „dažďovej záhrady“ a odparovacích rigolov
- dažďové vody z rodinných domov budú riešené formou vsakov do podlažia s potrebnou retenciou a odparom (napr. dažďové záhrady, okapové chodníky popri RD...) alebo sa bude zbierať dažďová voda v nádrži a spätne sa bude využívať na zavlažovanie
- splaškové vody budú riešené formou samostatných žump pre jednotlivé rodinné domy. Žumpy budú súčasťou stavebného povolenia každého rodinného domu. Čistenie splaškových odpadových vôd bude na vhodnej ČOV.
- vykurované individuálne, uvažované je vykurovanie elektrické resp. pomocou tepelného čerpadla fotovoltiky a ako sekundárny zdroj vykurovania krb/krbová pec.

9. ZDÔVODNENIE POTREBY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI V DANEJ LOKALITE

Zvyšujúce sa požiadavky na bývanie v rodinných domoch iniciovali majiteľov pozemkov k príprave projektu pre územné rozhodnutie novej IBV v Laclavej. Na základe súčasných trendov bývania na dedine sú využité pozemky, ktoré sú v blízkosti komunikácie – cesty III. triedy 2194 a kde aj historicky bolo bývanie (kúria rodu Veličovcov). Záujmové územie má dobrú polohu k existujúcej zástavbe, bezproblémové napojenie na potrebné inžinierske siete. Nová IBV rozšíri zastavané územie (intravilán) v Abramovej o 7,9 %.

10. CELKOVÉ NÁKLADY

Celkové predpokladané náklady na prípravu a vybudovanie (okrem rodinných domov) obytného súboru JURK Abramová predstavujú : cca 500 000 .- €.

11. DOTKNUTÁ OBEC

Obec Abramová

Obecný úrad Abramová

Abramová 8
038 22 pošta Slovenské Pravno

12. DOTKNUTÝ SAMOSPRÁVNÝ KRAJ

Žilinský samosprávny kraj, Komenského 48, 011 09 Žilina

13. DOTKNUTÉ ORGÁNY

Okresný úrad odbor starostlivosti o životné prostredie Turčianske Teplice, ul. SNP 514/122
Okresný úrad odbor dopravy a pozemných komunikácií Martin, stále pracovisko
Turčianske Teplice

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Martine, Kuzmányho 23, 036 01
Martin

Okresný úrad, odbor pozemkový a lesný Martin, P. Mudroňa 45, 036 01 Martin,
pracovisko Turčianske Teplice

Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru, V. Žingora 30, 036 01 Martin

Okresný úrad oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia kraja
(oszp1), ul. Vysokoškolákov 8556/33b, Žilina

14. POVOLEJÚCI ORGÁN

Obec Abramová (stavebný úrad, povolenie na výrub stromov v intraviláne)

Okresný úrad odbor starostlivosti o životné prostredie Turčianske Teplice – vodné stavby

Okresný úrad odbor dopravy a pozemných komunikácií Martin, stále pracovisko
Turčianske Teplice – komunikácie

15. REZORTNÝ ORGÁN

Úrad pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky, Lakeside park 02, 831 04
Bratislava

16. DRUH POŽADOVANÉHO POVOLENIA NAVRHOVANEJ ČINNOSTI PODĽA OSOBITNÝCH PREDPISOV

Na výstavbu rodinných domov a inžinierskych sietí sa vyžaduje podľa o územnom
plánovaní a zákona 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení
neskorších predpisov:

- územné povolenie a stavebné povolenie podľa zákona č. 50/76 Z.z. o územnom
plánovaní a stavebnom poriadku v znení noviel
- stavebné povolenie podľa zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách – vodné stavby
- stavebné povolenie podľa zákona č. 135/61 Z.z. o pozemných komunikáciách v znení
noviel

17. VYJADRENIE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI PRESAHUJÚCICH ŠTÁTNE HRANICE.

Výstavba 34 rodinných domov v Laclavej, v obci Abramová vzhľadom na ich lokalizáciu, vzdialenosť od štátnych hraníc a možné vplyvy na okolie, nebude mať žiadny vplyv na životné prostredie presahujúci štátne hranice.

III. ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O SÚČASNOM STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA DOTKNUTÉHO ÚZEMIA

1. CHARAKTERISTIKA PRÍRODNÉHO PROSTREDIA VRÁTANE CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ

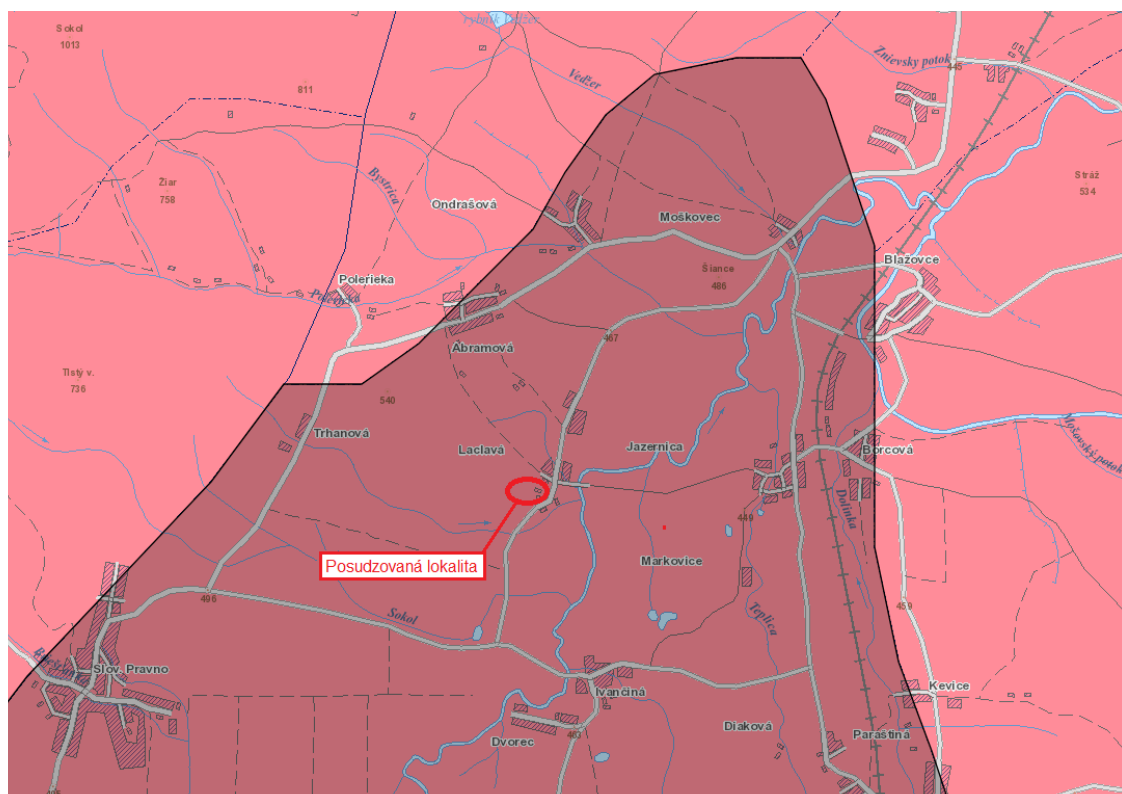
Posudzované územie sa nachádza v regióne Horného Turca v okrese Turčianske Teplice na juhovýchodnom okraji katastrálneho územia obce Abramová v “miestnej časti” Laclavá (v minulosti samostatná obec a od roku 1950 pričlenená k obci Abramová). Posudzovaná lokalita sa nachádza západne od cestnej komunikácie tretej triedy III/2194 Moškovec – križovatka s cestou III/2181 na hranici intravilánu obce Laclavá. Hranice posudzovaného územia sú tvorené (z východu) cesta III/2194, (zo severu intravilán obce Laclavá) a zo severo-juhozápadu poľnohospodársky využívaná krajina s veľkoblokovými formami ornej pôdy.

1.1. Geomorfologické pomery

Riešené územie v súlade s geomorfologickým členením Slovenska (Mazúr, Lukniš) patrí do alpsko-himalájskej sústavy, podsústavy Karpaty, provincie Západné Karpaty, subprovincie vnútorné Západné Karpaty.

Oblasť	Celok	Podcelok	Časť
Fatransko-tatranská oblasť	<i>Turčianska kotlina</i>	<i>Diviacka pahorkatina</i>	-

Obr. 1 - Geomorfologická mapa – výrez širšieho záujmového územia

Zdroj: www.geology.sk

1.2. Geologická stavba

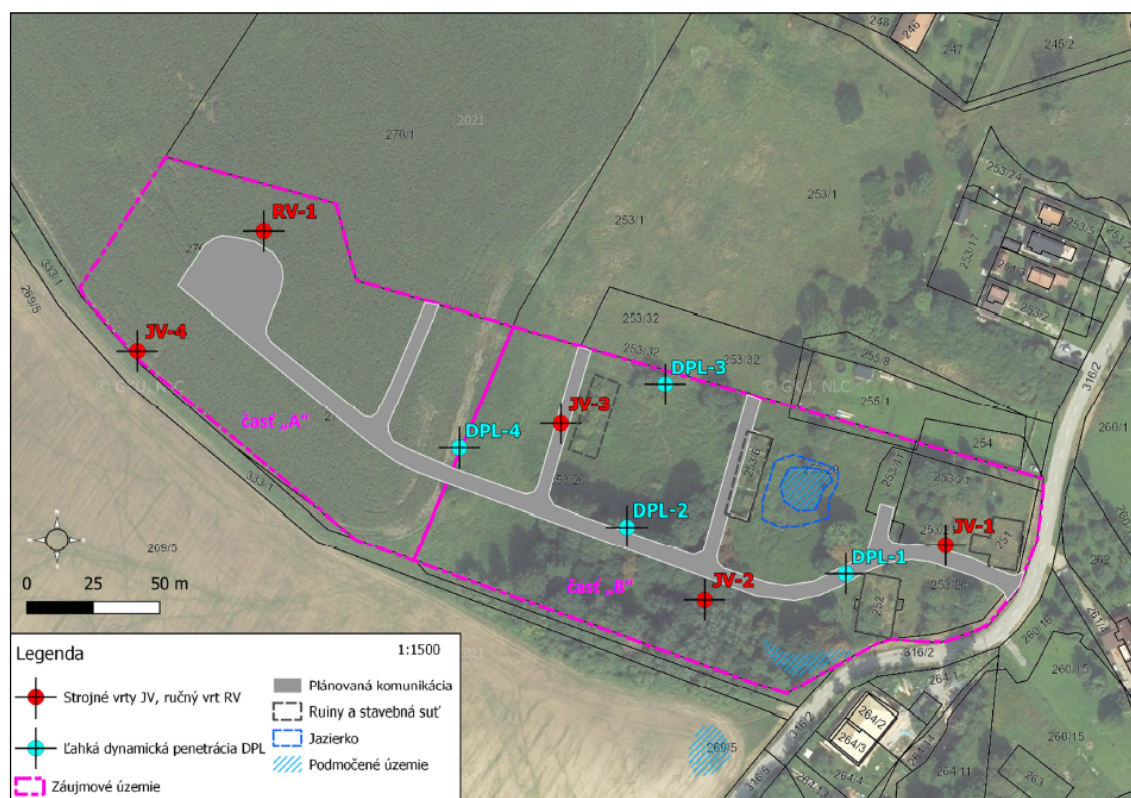
Z geologického hľadiska v širšom okolí predmetnej oblasti vystupujú útvary paleogénu, hlavne neogénu a kvartéru.

V hlbšom podloží Turčianskej kotliny sa nachádzajú paleogénne horniny (podtatranská skupina) zastúpené vrstvami s charakteristickými flyšovým a flyšoidným vývojom s výraznou prevahou pelitov nad pieskovecami. Výplň kotliny je tvorená neogénnymi sedimentami, ktoré sú tvorené staršími „martinskými vrstvami“, ktorých najvyššou faciou sú íly s rôznym zastúpením piesčitej frakcie. Hrúbka martinských vrstiev presahuje 500 metrov a južnejšie na nich diskordantne ležia „diviacke vrstvy“, vyznačujúce sa podstatným zastúpením pelitickej t.z. jemnozrnnej ílovej zložky.

Kvartér je zastúpený v najbližšom okolí hodnoteného územia hlavne deluviálnymi uloženinami a nižšie v širšom okolí aluviálnymi litofáciami časti povodia toku Turiec a jeho prítokov, ktoré vytvárajú širokú poriečnu nivu. Proluviálne uloženiny sú produktmi exogénneho zvetrávania prítomných mezozoických karbonatických komplexov a granitoidných hornín kryštalinika Malej Fatry. Proluviálne hrubozrnne štrkovité sedimenty majú lokálne prímies hlin a ich hrúbka dosahuje 3 - 8 m. V celom hodnotenom území podložie uvedených sedimentov tvoria sedimentárne horniny neogénu vo vývoji martinského súvrstvia.

Z informácii z hydrogeologického prieskumu “Orientačné inžiniersko-geologické posúdenie základových pomerov a hydrogeologické posúdenie možnosti vsakovanie dažďových vôd” - Obytný súbor „Jurk“ zóna A+B, infraštruktúra pre individuálne rodinné domy Abramová, časť Laclavá vykonaného v marci 2024 vykonaného na predmetnej lokalite. Na určených miestach boli realizované 4x strojné jadrové vrty s označením JV-1 (5,0 m), JV-2 (5,0 m), JV-3 (3,0 m), JV-4 (4,0 m) a 1x ručný jadrový vrt RV-1 (2,5 m). Vo vrtoch JV-1 a JV-3 prebehla vsakovacia skúška.

Obr. 2 - Podrobná situácia – lokalizácia vrto

Tab. 1 - Výsledky z hydrogeologického prieskumu na predmetnej lokalite Marec 2024

Opis	Číslo vrtu / hĺbka / trieda zeminy				
	JV-1	JV-2*	JV-3	JV-4**	RV-1
Hlina tmavohnedá humózna	0,0 - 0,5	0,0 - 0,4 F6 Cl	0,0 - 0,4 F6 Cl	0,0 - 0,6 F6 Cl	0,0 - 0,75 F6 Cl
Náplavový šmuhaný, svetlohnedý íl s vysokou plasticitou na povrchu mäkký nižšie tuhý (kvartér)	0,5 – 1,2 F8 CH	0,4 - 0,95 F8 CH	0,4 - 1,95 F8 CH	-	-
Fluviálny svetlohnedý, hrdzavohnedý až červenohnedý štrk ílovitý pevnej konzistencie (kvartér)	1,2 – 2,9 G5 GC	0,95 - 2,5 G5 GC	1,95 – 2,9 G5 GC	-	-
Zvodnený fluviálny sivohnedý štrkopiesok, -vrstvy piesčité - štrkovité (kvartér)	2,9 – 5,0 S3 - S-F G3 - GF	2,5 - 4,5 S3 - S-F G3 - GF	-	-	-
Vysokoplastický íl tuhej až pevnej konzistencie (neogén)	-	4,5 - 5,0 F8 CH	2,9 – 5,0 F8 CH	0,6 – 5,0 F8 CH	0,75 – 5,0 F8 CH
Hladina podzemnej vody narazená	3,0 m	2,0 m	1,9 m	1,8 m	1,3 m
Hladina podzemnej vody ustálená	1,27 m	0,7 m	1,3 m	1,5 m	1,0 m

JV-2* – štrk od dvoch metrov zvodnený, JV-4** - s meniacou sa konzistenciou

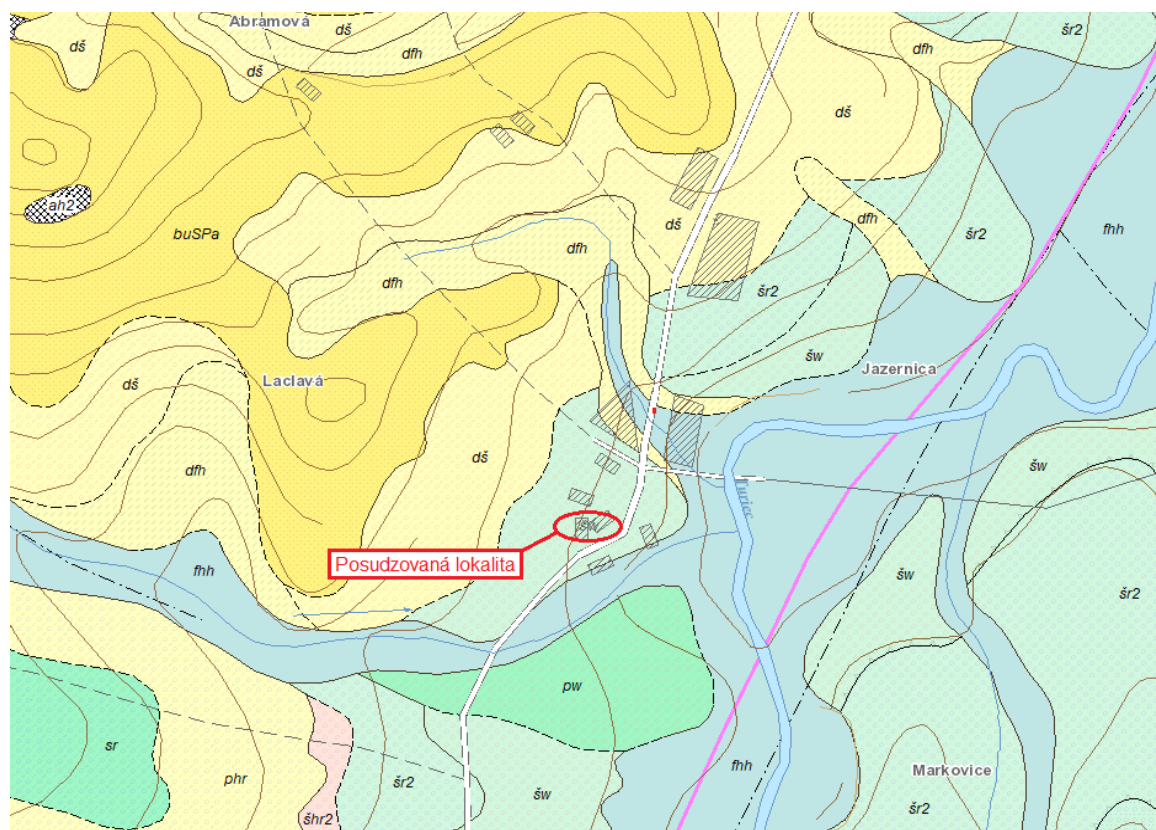
Tab. 2 - Vsakovacie podmienky - vyhodnotenie vsakovacej skúšky

Charakteristika	Vrt JV-1	Vrt JV-3
Prítok vody - Qzk [m ³ /s]	3,41 . 10 ⁻⁶	5,25 . 10 ⁻⁶
Vsakovacia plocha - Azk [m ²]	0,7223	0,7772
Koeficient vsaku - Kv [m/s]	4,7 . 10 ⁻⁶	6,8 . 10 ⁻⁶

Podmienky pre podzemné vsakovanie sú na záujmovom území zložité až nevhodné z dôvodu prítomnosti hladiny podzemnej vody blízko k povrchu terénu, resp. prítomnosti nepriepustných zemín v celej západnej časti záujmového územia (íly, v predmetnom území sú nepriepustné a nevhodné na vsakovanie a štrky ílovité G5 GC majú schopnosť vodu vsakovať značne obmedzenú). Voda na lokalite do horninového prostredia vsakuje len v prípade, keď je vsakovanie riešené rozplynutím vsakovanej vody na hladinu podzemnej vody, a to len v miestach, kde sa vyskytujú v podloží kvartérnych ílov štrkovité zeminy.

(Keďže podzemné vsakovacie zariadenia majú v zmysle TP 112 spĺňať kritérium, kde úroveň základovej škáry vsakovacieho zariadenia musí byť najmenej 1,0 m nad maximálnou hladinou podzemnej vody, je vybudovanie podzemného vsakovacieho zariadenia na danom území takmer nemožné. Ďalšie podmienky a odporúčania pre vsakovanie vôd sú uvedené v samostatnej kapitole 6.5.4 (hydrogeologického prieskumu – Marec 2024).

Obr. 3 - Geologická mapa – výrez širšieho záujmového územia

Zdroj: www.geology.sk

Vysvetlivky k obrázku č.3

index	útvár	vek	popis
fhh	kvartér	holocén	fluviálne sedimenty: litofaciálne nečlenené nívne hliny, alebo piesčité až štrkovité hliny dolinných nív a nív horských potokov
šhr2	kvartér	pleistocén	fluviálne sedimenty: piesčité štrky a štrky nižších stredných terás s pokryvom spraší a nerozlíšených deluviálnych hĺn a splachov
Šr2	kvartér	pleistocén	fluviálne sedimenty: piesčité štrky a štrky nižších stredných terás
šw	kvartér	pleistocén	fluviálne sedimenty: štrky, piesčité štrky a piesky dnovej akumulácie v nízkych terasách
sr	kvartér	pleistocén	proluviálne sedimenty: hlinité až piesčito-hlinité štrky s úlomkami hornín v stredných náplavových kužeľoch
pw	kvartér	pleistocén	proluviálne sedimenty: hlinité a piesčité štrky s úlomkami hornín v nízkych náplavových kužeľoch
phr	kvartér	pleistocén	proluviálne sedimenty: hlinité až piesčito-hlinité štrky s úlomkami hornín v stredných náplavových kužeľoch s pokryvom deluviálnych splachov
dfh	kvartér	pleistocén - holocén	deluviálno-fluviálne sedimenty: prevažne ronové hliny, piesčité hliny s úlomkami, jemnozrnné piesky a splachy zo spraší
dš	kvartér	pleistocén - holocén	deluviálne sedimenty: gravitačne resedimentované piesčité a piesčito-hlinité štrky svahovín
Ah2	kvartér	holocén	antropogénne sedimenty: navážky, haldy a skládky
buSPa	neogén	miocén	turčianska skupina - budišské súvrstvie: piesky

Podľa inžiniersko-geologickej rajonizácie sa predmetné územie nachádza rajóne kvartérnych sedimentov – rajón údolných riečnych náplavov (F). Kvartér je

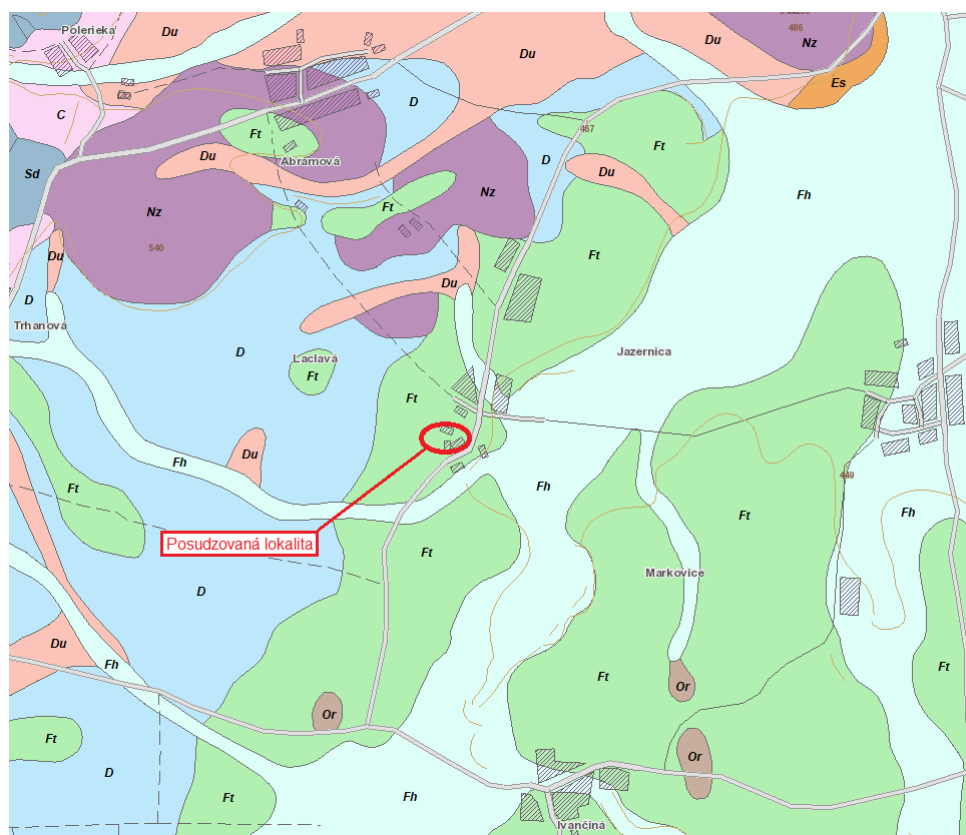
reprezentovaný fluviálnymi sedimentmi (piesčité štrky a štrky nižších a vyšších stredných terás). Prevažne nívne humózne hliny alebo hlinito-piesčité až štrkovito-piesčité hliny dolinných nív s hrúbkou kvartérneho pokryvu dosahuje 2 – 10 m. Z hľadiska inžinierskogeologickej rajonizácie sa v území nachádzajú rajóny uvedené v nasledujúcej tabuľke.

Tab. 3 - Inžinierskogeologická rajonizácia záujmového územia

Kód rajónu	Názov rajónu	Názov formácie
Es	rajón eolických spraší	formácia kvartérnych sedimentov
Ft	rajón pleistocénnych riečnych terás	formácia kvartérnych sedimentov
Fh	rajón náplavov horských tokov	formácia kvartérnych sedimentov
C	rajón koluviálnych sedimentov	formácia kvartérnych sedimentov
D	rajón deluviálnych sedimentov	formácia kvartérnych sedimentov
Du	rajón sedimentov úvalín	formácia kvartérnych sedimentov
Sd	rajón dolomitických hornín	vápencovo-dolomitická formácia
Or	rajón rašelinísk	formácia kvartérnych sedimentov
Nz	rajón neogénnych zlepencových sedimentov	molosová formácia

Zdroj: Atlas krajiny, 2002

Obr. 4 - Mapa inžinierskogeologickej rajonizácie – výrez

Zdroj: Atlas krajiny, 2002

Podľa základného regionálneho geologického členenia Západných Karpát sa záujmové územie nachádza v :

jednotke I. rádu (oblasť, pásmo)	vnútrohorské panvy a kotliny
jednotke II. rádu (podoblasť, zóna)	vnútorné kotliny
jednotke III. rádu (podoblasť, zóna)	Turčianska kotlina

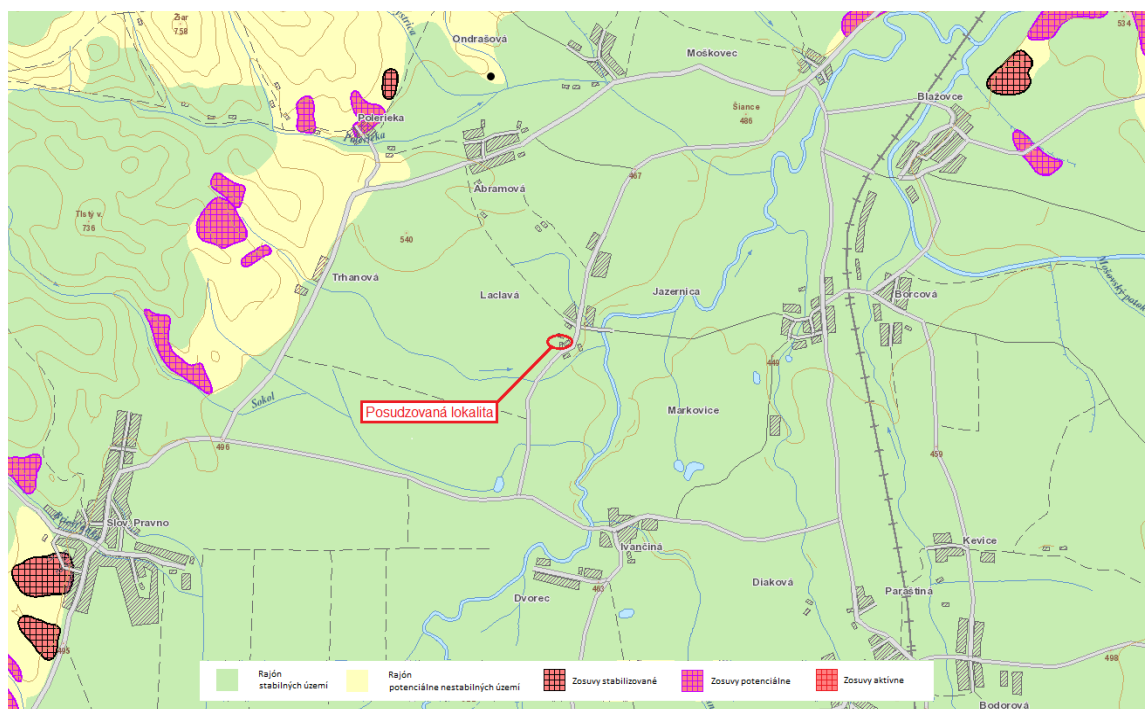
Geodynamické javy

Posudzovaná lokalita sa nachádza z hľadiska neotektonických javov v negatívnej jednotke (medzihorská kotlina) so stredným poklesom. Na základe "Atlasu máp stability svahov SR" môžeme predmetné územie charakterizovať ako územie, ktoré spadá do Rajónu stabilných území - Územia prevažne stabilné, resp. územia s veľmi nízkym stupňom náchylnosti ku vzniku svahových deformácií.

Svahové deformácie - zosuvy

Tektonické porušenie a vysoký reliéf sú faktormi podporujúcimi tvorbu zosuvov. Z hľadiska vývoja svahových deformácií sú atmosferické zrážky jedným z najvýznamnejších prírodných faktorov. Infiltráciou zrážkovej vody sa výrazne zhoršujú pevnostno-deformačné vlastnosti pokryvných útvarov a menia sa hydrogeologické pomery vo svahu. V širšom území sú evidované len potenciálne a stabilizované zosuvy nachádzajúce sa v rajóne potenciálne nestabilných území najbližšia oblasť sa nachádza severozápadne od posudzovanej lokality vo vzdialenosti cca 2,2 km (Poterieka - identifikované dva potenciálne zosuvy a jeden stabilizovaný zosuv), vo vzdialenosti cca 2,3 km (Trhanová - identifikované viaceré potenciálne zosuvy). Vo vzdialenosti cca 3,8 km severovýchodným smerom (Blažovce - identifikované dva potenciálne a jeden stabilizovaný zosuv). Za obcou Slovenské Pravno – boli identifikované dva stabilizované a tri potenciálne zosuvy). Najbližší aktívny zosuv bol identifikovaný v blízkosti obce Laskár vo vzdialenosti cca 6,5 km severovýchodným smerom od posudzovanej lokality.

Obr. 5 - Mapa aktívnych a potenciálnych zosuvov v širšom území

Zdroj: Atlas máp stability svahov Slovenskej republiky

Seizmicita územia

Seizmicke ohrozenie v hodnotach špičkového zrychlenia na skalnom podloží je 1,0 – 1,3 m.s⁻². Vzhľadom na nízku seizmicitu územia prevažná časť územia spadá do oblasti 6 - 7 °MSK 64 výstavba v regióne si nevyžaduje antiseizmické opatrenia na zabezpečenie funkčnosti a bezpečnosti stavieb.

Radónové riziko

Radón vzniká v prírodnom prostredí prirodzeným rádioaktívnym rozpadom uránu U₂₃₈, ktorý je prítomný v stopových množstvách vo všetkých horninách. Je jedným z faktorov vplývajúcich na zdravotný stav obyvateľstva, ktorého účinku je obyvateľstvo vystavené zo stavebných materiálov, z horninového podložia budov a z vody. V odvodenej mape radónového rizika v atlase SR je posudzovaná územie zaradené do stredného radónového rizika.

Ložiská nerastných surovín

Najbližšie ťažené ložisko nevyhradeného nerastu sa nachádza v k.ú. obce Ivančina – “Ivančina za Jarkom“ pre stavebné suroviny – štrkopiesky a piesky (nachádzajúce sa cca 1,5 km juhovýchodne od posudzovanej lokality). Ďalšie ložisko Blažovce - Medziház nevyhradeného nerastu (stavebné suroviny – štrkopiesky a piesky) sa nachádza v k.ú. Blažovce vo vzdialenosti cca 3,3 km severovýchodným smerom od posudzovanej lokality. Najbližšie ťažené ložisko vyhradených nerastov “Vrícko“ – surovina stavebné – stavebný kameň (vápenec) sa nachádza v k.ú. obce Vrícko vo vzdialenosti cca 7,4 km severozápadným smerom od posudzovanej lokality. Ďalšie ložisko so zastavenou ťažbou alebo na ktorom sa nepredpokladá využívanie zásob sa nachádza v k.ú. Rakša - surovina nerudy - dolomit Rakša sa nachádza približne 8 km juhovýchodným smerom od posudzovanej lokality.

1.3. Hydrologické pomery

1.3.1. Povrchové vody

Na sformovaní súčasnej podoby Turčianskej kotliny mali značný podiel vodné toky. Celé riešené územie okresu Martin spadá do povodia rieky Váh. Hlavné hydrologické osi územia tvoria rieky Váh a Turiec. Váh preteká severnou časťou kotliny, centrálnou osou kotliny je rieka Turiec, do ktorej sa vlieva väčšina existujúcich potokov.

Východnou hranicou katastrálneho územia obce Abramová je tvorená korytom vodného toku Turiec, ktorý je vodohospodársky významný tok (4-21-05-020). Rieka Turiec preteká vo vzdialenosti cca okolo 300 m východným smerom od (posudzovanej lokality sútok Laclavského potoka a rieky Turiec). Laclavský potok (ľavostranný prítok Turca) preteká vo vzdialenosti cca 130 m juhovýchodným smerom od posudzovanej lokality. Južným okrajom (hranicou k.ú. Abramová) preteká vodný tok “Sokol“ (ľavý prítok Turca) preteká vo vzdialenosti cca 750 južným smerom od posudzovanej lokality. Severným okrajom (severná hranica k.ú. Abramová) preteká vodný tok Polerieka vzdialený cca 1,7 km od posudzovanej lokality.

1.3.2. Vodné plochy

Stojaté vody v Turčianskej kotline sú umelého charakteru a vznikli po antropických zásahoch do krajiny (štrkoviska a pieskovne, retenčné a požiarne nádrže). V okrese Turčianske Teplice je najväčšou vodnou plochou vodná nádrž Turček, ktorá slúži na vodohospodárske účely. Väčšinu menších vodných plôch tvoria rybníky, niektoré sú

súčasťami rybárstiev zameraných na intenzívny chov rýb (napr. Rybárstvo Požehy, stredisko Diviaky a Mošovce, rybníky pri Ivančinej).

V rámci katastrálneho územia obce Abramová neboli identifikované žiadne vodné plochy. Najbližšie vodné plochy sa nachádzajú v k.ú. Ivančina cca vo vzdialenosti cca 1,22 km juhovýchodným smerom od posudzovanej lokality na vodnom toku Rašelina.

V rámci katastrálneho územia obce Ivančina sa na jej území nachádza chránený areál so IV. stupňom ochrany prírody - CHA Ivančinské močiare s rozlohou 2,93 ha, jedná sa o tri lokality najbližšia je na vodnom toku Sokol vo vzdialenosti cca 1,1 km juhozápadným smerom od posudzovanej lokality. Predmet ochrany významná funkcia refúgia močiarnych druhov rastlín, vodných vtákov, obojživelníkov, vodných a močiarnych bezstavovcov a ich spoločenstiev.

1.3.3. Podzemné vody

Podľa hydrogeologickej rajonizácie SR patrí územie obce Laclavá do hydrogeologického rajónu QP 033 Paleogén, neogén a kvartér Turčianskej kotliny vyznačujúci sa medzizrnovou priepustnosťou. Avšak západná časť katastrálneho územia obce Abramová na západ od obce Polerieka spadá do hydrogeologického regiónu mezozoikum severnej časti pohoria Žiar vyznačujúci sa krasovou a krasovo-puklinovou priepustnosťou. Dokonca severozápadná časť katastrálneho územia obce Abramová zasahuje do hydrogeologického regiónu - mezozoikum južnej časti Lúčanskej Fatry vyznačujúci sa krasovou a krasovo-puklinovou priepustnosťou.

Podľa hydrogeologickej rajonizácie SR patrí územie obce do troch hydrogeologických rajónov:

Tab. 4 - Hlavné hydrogeologické regióny v riešenom území

Hydrogeologický región	Typ priepustnosti
Paleogén, neogén a kvartér Turčianskej kotliny	medzizrnová
Mezozoikum severnej časti pohoria Žiar	krasová a krasovo-puklinová
Mezozoikum južnej časti Lúčanskej Fatry	krasová a krasovo-puklinová

Posudzovaná oblasť leží v útvaroch podzemných vôd v predkvartérnych horninách, v útvaroch kvartérnych sedimentov a v útvaroch geotermálnych vôd, podrobnejšie uvádzame v nasledujúcej tabuľke.

Tab. 5 - Hlavné útvary podzemných vôd v širšom území

ÚTVARY PODZEMNÝCH VÔD V PREDKVARTÉRNÝCH HORNINÁCH			
Kód a názov útvaru	Dominantné zastúpenie kolektora	Stratigrafický vek kolektora	Priepustnosť
SK2002100P Medzizrnové podzemné vody Turčianskej kotliny oblasti povodia Váh	jazerno-riečne sedimenty najmä piesky a štrky, menej íly, s tufmi a tufitickými ílmi, pieskovcovo-ílovcové súvrstvie	Neogén Paleogén	medzizrnová a medzizrnovo-puklinová
ÚTVAROV PODZEMNÝCH VÔD V KVARTÉRNÝCH SEDIMENTOCH			

Kód a názov útvaru	Dominantné zastúpenie kolektora	Stratigrafický vek kolektora	Priepustnosť
SK1000500P Medzizrnové podzemné vody kvartérnych náplavov Váhu a jeho prítokov S. časti oblasti povodia Váh	aluviálne a terasové štrky, piesčité štrky, piesky, glaciáluviálne sedimenty, proluviálne sedimenty	Holocén Pleistocén	medzizrnová
ÚTVARY GEOTERMÁLNYCH VÔD			
Kód a názov útvaru	Dominantné zastúpenie kolektora	Stratigrafický vek kolektora	Priepustnosť
SK300110FK Turčianska kotlina	karbonáty	Mezozoikum Trias	Puklinovo krasová

Posudzovaná lokalita sa nachádza v útvare podzemnej vody “SK2002100P Medzizrnové podzemné vody Turčianskej kotliny“ v ktorom sú ako kolektorské horniny zastúpené najmä jazerno-riečne sedimenty najmä piesky a štrky, menej íly, s tufmi a tufitickými ílmi, pieskovcovo-ílovcové súvrstvie stratigrafického zaradenia neogén - paleogén. V hydrogeologických kolektoroch útvaru prevažuje medzizrnová a medzizrnovo-puklinová priepustnosť. Priemerný rozsah hrúbky zvodnencov je 30 m - 100 m. Generálny smer prúdenia podzemných vôd je z vyšších častí panvy k nižším, resp. k drenážnym prvkom viazaným na priebeh tektonických línii.

V útvare v kationovej časti prevládajú ióny Ca^{2+} , ako aj ióny Mg^{2+} . V aniónovej časti prevládajú ióny HCO_3^- . Podľa Palmer-Gazdovej klasifikácie sú medzizrnové podzemné vody Turčianskej kotliny zaradené medzi základný výrazný Ca- HCO_3 typ.

Mineralizácia v útvare nameraná v roku 2022 bola 583,1 mg.l⁻¹, na základe čoho klasifikujeme podzemné vody Turčianskej kotliny ako vody so zvýšenou mineralizáciou.

Podzemná voda v aluviálnej nive Turca sa nachádza v hĺbke 3 – 4 m a kolíše v závislosti od hydrologických stavov v tokoch Turca. Generálny smer prúdenia podzemných vôd Turca je sever – juh. Dynamika podzemných vôd vyplýva z charakteru prietochnosti podložných sedimentov a zrážkovej činnosti. V predmetnom území prúdenie podzemnej vody prebieha smerom k východu.

Podľa údajov z vykonaného hydrogeologického prieskumu (Mgr. Lukáš Jurenka, marec 2024) sa v hydrogeologických vrtov (JV-1 až JV- 4 a vo vrte RV – 1) nachádzajúcich sa v predmetnej lokalite zistila hladina podzemných vôd v rozmedzí od 0,7 m (JV-2) – 1,5 m (JV – 4) pod terénom.

1.3.4. Minerálne a termálne vody

V okolí posudzovanej lokality sa nenachádzajú žiadne prírodné minerálne a liečivé vody. V katastrálnom území obce Socovce čo predstavuje vzdialenosť 5,6 km severovýchodným smerom od posudzovanej lokality sa nachádza prírodný minerálny zdroj HV – 107/A. Kláštor pod Znievom - cca 5,4 km severovýchodným smerom od posudzovanej lokality sa nachádza prameň prírodnej minerálnej vody je KM1. Prírodné liečivé zdroje v Turčianskych Tepliciach sú vzdialené cca 8,3 km od posudzovanej lokality juhovýchodným smerom.

Tab. 6 - Zoznam využívaných prírodných minerálnych zdrojov v okrese Martin

Typ MP	Stav	Využitie	Ochranné pásmo	Názov	Katastrálne územie
Prameň	Existuje	Využívaný	Nie	Smradľavá voda	Slovany
Vrt	Existuje	Využívaný	Áno	Vrt HV -107/A	Socovce
Vrt	Existuje	Využívaný	Nie	KM-1	Kláštôr pod Znievom
Vrt	Existuje	Využívaný	Áno	Fatra II BJ -2	Martin (Záturčie)
Vrt	Existuje	Využívaný	Áno	Vrt BJ-4	Martin (Záturčie)

Zdroj: RUSES Martin

V okrese Turčianske Teplice sa nachádzajú zdroje týchto vôd v meste Turčianske Teplice **prírodné liečivé zdroje Turčianske Teplice** (využíva sa pri vodoliečebných procedúrach a pitných kúrach na liečbu ochorení obličiek, močových ciest, ochorení pohybového aparátu a neurologických ochoreníach) (vzdialenosť 8,3 km juhovýchodne od posudzovanej lokality).

Prírodné zdroje minerálnych stolových vôd v Budiši je zachytená vrtmi B-5 a B-6 v neogénnych sedimentoch. Prírodné minerálne vody sú studené, vysoko mineralizované kyselky, hydrogénuhličitanovo – síranové, sodno-vápenaté, so zvýšeným obsahom fluoridového iónu. Je vhodná pri niektorých žalúdočných ochoreniach, pri náchylnosti k tvorbe kamienkov, pri cukrovke a pri kataroch horných dýchacích ciest. (vzdialenosť cca 7,3 km juhozápadným smerom od posudzovanej lokality). Avšak severovýchodne hranica ochranného pásma II stupňa v zmysle vyhlášky č. 588/2007 Z. z. sa nachádza na okraji posudzovanej lokality poprípadne priamo do nej zasahuje. Ochranné pásmo II. stupňa prírodných minerálnych zdrojov v Budiši prechádza aj okrajom obce Laclavá (Východná hranica vedie poľnou cestou z Abramovej do časti obce Laclavá, pokračuje južným smerom pozdĺž štátnej cesty cez obec Ivančina do Veľkého Čepčína).

Obr. 6 – Výrez mapy ochranné pásmo II. Stupňa prírodných a minerálnych zdrojov v Budiši

Prírodný zdroj minerálnej stolovej vody v k.ú. Mošovce (vrt) s označením MH-1. Prírodná minerálna voda je stredne mineralizovaná, uhličitá, hydrogénuhličitanová, vápenato-

horečnatá, so zvýšeným obsahom horčíka, slabo alkalická. (vzdialenosť 6 km juhovýchodne od posudzovanej lokality).

V katastrálnom území obce Socovce sa nachádza zdroj geotermálnych vôd s výdatnosťou 12 l.s^{-1} , a s teplotou 17°C .

1.3.5. Vodohospodársky chránené územia

Región Turiec a osobitne okres Martin patrí medzi najbohatšie zásobárne vody v SR, pričom najvýznamnejšie zdroje sa nachádzajú na území Chránenej vodohospodárskej oblasti Veľká Fatra. Jej západná hranica pri Mošovciach je vzdialená cca 7,6 km juhovýchodne od posudzovanej lokality.

V širšom okolí záujmového územia sa nenachádzajú žiadne vodohospodársky chránené územia, ani zdroje podzemných vôd využívané pre zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou. Najbližšie zdroje podzemných vôd využívaných pre účely zásobovania obyvateľstva pitnou vodou sa nachádzajú v k.ú. Polerieka SKV – vodný zdroj Trstenec a Sokol), vodovod Slovenské Pravno – vodný zdroj v obci a vodovod Brieštie – s vodným zdrojom Pod cestou.

Najbližšími vodohospodársky významnými vodnými tokmi v zmysle prílohy č. 1 Vyhlášky MŽP SR č. 211/2005 Z.z. sú (Turiec 4-21-05-020, Teplica 4-21-05-047). V zmysle prílohy č. 2 vyhlášky č. 211/2005 Z.z. je rieka Turiec zaradená aj medzi vodárenské vodné toky v úseku rkm 69,4 – 77,40.

Ramsarská lokalita “RL 09 Mokrade Turca“ - 756,71 ha. Mokrade Turca v Turčianskej kotline sú charakteristické mozaikou mokrad'ových ekosystémov rôzneho typu. Rieka Turiec vytvára meandrujúce, takmer prírodné koryto s málo narušeným vodným režimom, so zachovalou vegetáciou a spolu s viacerými prítokmi podmieňuje existenciu cenných priľahlých mokradí. Lokalita je významná z hľadiska diverzity bentických organizmov, rýb, mokrad'ových spoločenstiev, biogeografického, hydrologického aj krajinárskeho.

1.4. Pôdne pomery

Záujmová lokalita je vedená na listoch vlastníctva č. 218 (“obytný súbor časť A“ - parcela C 253/20 o výmere $19\,697,96 \text{ m}^2$ vedený v liste vlastníctva ako zastavaná plocha a nádvorie v južnej časti predmetnej lokality sa nachádza súbor listnatých drevín a krovín - pozemok je umiestnený v zastavanom území obce) a parcela C 270/2 o celkovej výmere $87\,445 \text{ m}^2$, ktorá je na liste vlastníctva vedená ako orná pôda (avšak pre predkladaný zámer sa počíta len s časťou parcely, ktorá sa nachádza v juhovýchodnej časti a susedí s parcelou C 253/20, záber časti danej parcely o výmere $12\,805,82 \text{ m}^2$, ktorá je v extraviláne obce a je vedená v katastri nehnuteľností ako orná pôda (záber poľnohospodárskej pôdy na parcele 270/2).

Podľa prílohy č. 9 k vyhláške č. 508/2004 Z.z. sú všetky poľnohospodárske pôdy podľa príslušnosti do BPEJ zaradené do 9 skupín kvality pôdy. Najkvalitnejšie patria do 1. skupiny a najmenej kvalitné do 9. skupiny. BPEJ 0812003 je zaradená do 6. skupiny čo predstavuje “strednú kvalitu pôdy“. V okrese Turčianske Teplice - Orná pôda v kategórii najkvalitnejších pôd 1. - 4. kvalitatívnej skupiny, je zastúpená iba jednou bonitovanou pôdno-ekologickou jednotkou (BPEJ) s označením 0720003, ktorá je v 4. kvalitatívnej skupine. Ide o pôdy čierne kultizemné, prevažne karbonátové, ťažké, lokalizované v katastrálnom území obce Bodorová, ostatné pôdy vo vysoko položenej Turčianskej kotline Karpát majú nízku až strednú bonitu, s nízkym až stredným obsahom humusu.

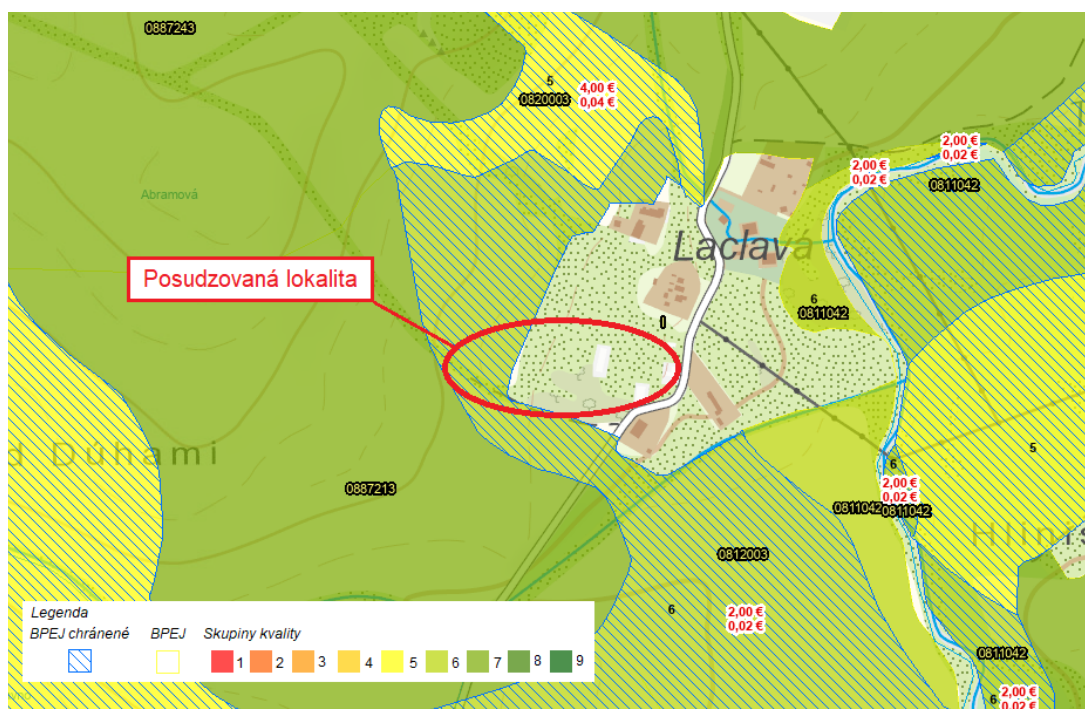
Podľa prílohy č. 2 zákona NR SR č. 58/2013 Z.z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy sa v katastrálnom území obce Abramová nachádza

chránená poľnohospodárska pôda (najkvalitnejšie poľnohospodárske pôdy podľa BPEJ v k.ú. Abramová sú označené kódom BPEJ (0729002 0811002 0811005 0812003 0820003 0864003). Za odňatie tejto poľnohospodárskej pôdy sa platí odvod, ktorý je určený v prílohe č. 1 k nariadeniu vlády č. 58/2013 Z.z. Podľa prílohy č.1 je odvod za trvalé odňatie poľnohospodárskej pôdy s kódom BPEJ 0812003 - 2 €/m².

Posudzovaná lokalita je zo západu obklopená chránenou poľnohospodárskou pôdou s označením BPEJ 0812003:

- 08 - Región mierne chladný, mierne vlhký, s teplotou v januári od -3 až -6 °C, teplotou vo vegetačnom období 12 – 14°C.
- 12 - Kód hlavnej jednotky – fluvizeme kultizemné, glejové, ťažké.
- 0 - Rovina bez prejavu plošnej vodnej erózie, svahovitost' v rozmedzí 0° - 3°.
- 0 - Pôdy bez skeletu (obsah skeletu [obj.] do hĺbky 0,6 m pod 10 %), Hlboké pôdy (60 a viac cm).
- 3 - Ťažké pôdy (ílovitohlinité) percentuálnym zastúpením ílovitých častíc 45 - 60 %.

Obr. 7 - Mapa chránenej poľnohospodárskej pôdy v predmetnej lokalite

Plošne najväčšie územie v okrese Turčianske Teplice zaberajú rendziny (26,08 %), a kambizeme (25,92 %). Rendziny a kambizeme sú v najvyšších častiach pohorí nahrádzané rankrami (11,61 %) a v oblasti Veľkej Fatry a Kremnických vrchov tvoria nezriedka dominantné plošné celky. Tretím plošne najzastúpenejším typom na území okresu sú pseudogleje (15,40 %). Vyvinuli sa v Turčianskej kotline na pleistocénnych riečnych terasách, ale aj na deluviálnych sedimentoch v okrajových častiach pohorí. Fluvizeme (najmä glejové) sa s viac ako 10 % významne podieľajú na skladbe pôd v okrese Turčianske Teplice.

1.5. Klimatické pomery

Turčiansku kotlinu podľa Mapy klimatických oblastí SR (Lapin, Faško, Melo, Šťastný, Tomlain, 2002) možno zaradiť do mierne teplej klimatickej oblasti (priemerne menej ako

50 letných dní za rok s denným maximom $\geq 25^{\circ}\text{C}$, júlový priemer teploty vzduchu $\geq 16^{\circ}\text{C}$), kým pohoria, ktoré ju obkolesujú do chladnej oblasti (vlhké podnebie s júlovým priemerom $< 16^{\circ}\text{C}$).

Centrálna časť Turčianskej kotliny vrátane územia mesta Martin patrí do okrsku M5, charakterizovaného ako okrskom mierne teplý, vlhký, s chladnou až studenou zimou, dolinový/kotlinový. Hĺbka premŕzania stanovená podľa ON 736196 je pre oblasť MT – 5 je stanovená na hodnotu 130,8 cm.

Posudzovanú oblasť na základe klimaticko-geografického členenia môžeme zaradiť do klimaticko-geografického typu - kotlinová klíma do subtypu mierne chladného.

Tab. 7 - Vybraná charakteristika klimaticko-geografického typu kotlinová klíma

Klimaticko - geografický subtyp	Interval					
	priemerných teplôt Január [$^{\circ}\text{C}$]		priemerných teplôt Júl [$^{\circ}\text{C}$]		ročného úhrnu zrážok [mm]	
	dolný	horný	dolný	horný	dolný	horný
mierne chladná	-6	-3,5	16	17	600	850

Zdroj: Atlas krajiny SR

Tab. 8 - Klimatická charakteristika územia obce Abramová

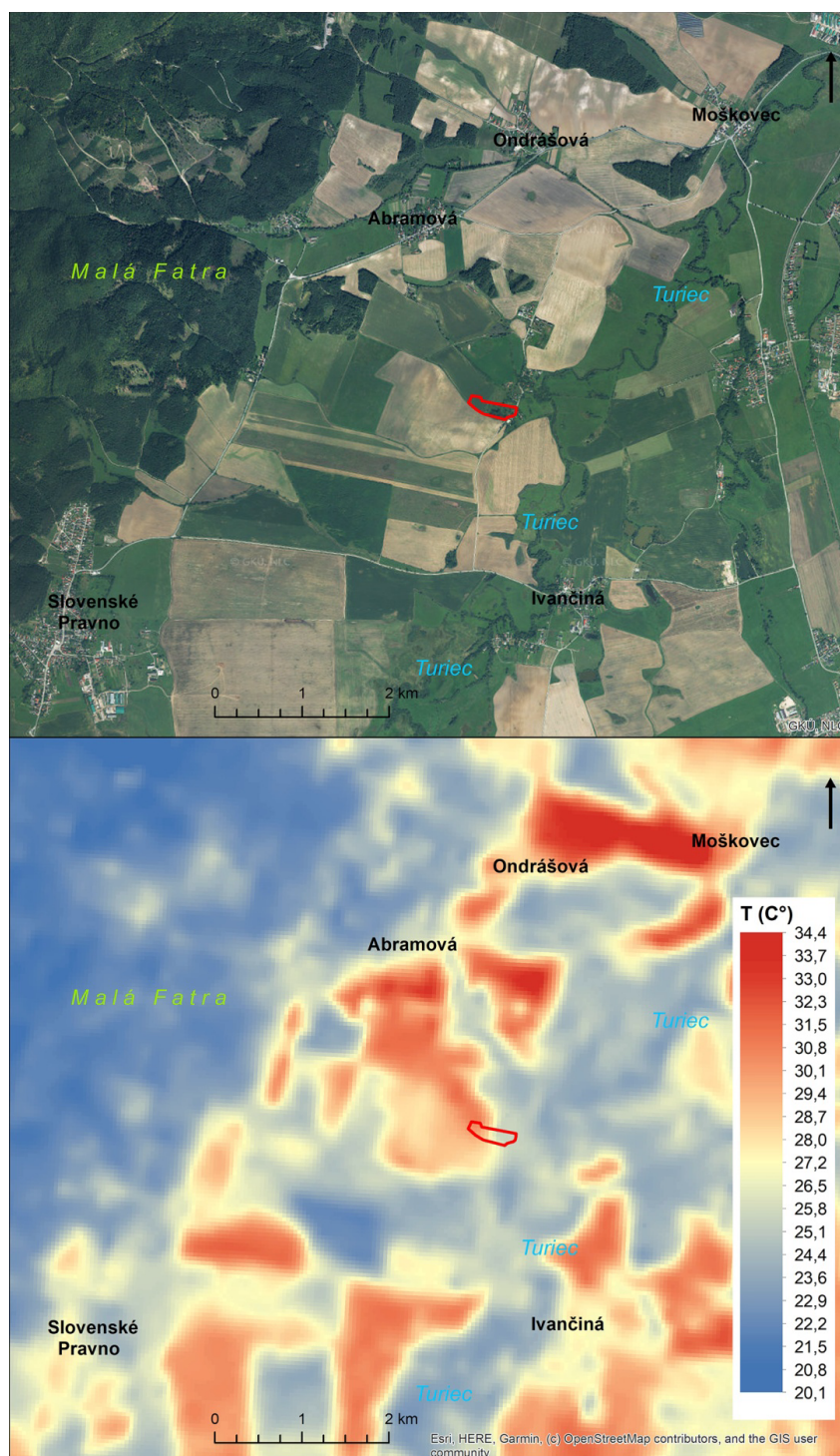
Priemerná teplota vzduchu	ročná	mesačná január	mesačná júl
teplota v [$^{\circ}\text{C}$]	7 - 8	-3 až -4	16 až 18

Priemerný ročný úhrn zrážok [mm]	700 - 800
Priemerný úhrn zrážok v júli [mm], priemer za r. 1961-1990	60 - 80
Priemerný úhrn zrážok v januári [mm], priemer za r. 1961-1990	40 - 50
Absolútne mesačné maximum zrážok [mm], priemer za r. 1951-2000	250 – 300

Zdroj: Atlas krajiny SR

Na nasledujúcej strane je mapa teploty povrchu v oblasti plánovanej výstavby zo dňa 27.7.2024, 9:38 (Landsat 8, OLI, TIRS). Priemerná teplota vzduchu pre tento deň a hodinu v Turčianskych Tepliciach bola okolo 23°C (maximálna denná bola 28°C). Celkovo v oblasti najnižšie teploty povrchu dosahovali lesné porasty Malej Fatry okolo 20°C . Plochy ornej pôdy a trvalých trávnych porastov mali veľmi premenlivé hodnoty teploty v závislosti od sklonu svahov a vysadenej kultúry v rozmedzí od 24°C až do 34°C . Červeným polygónom je znázornená lokalita výstavby.

Obr. 8 - Mapa teploty povrchu v oblasti výstavby zo dňa 27.7.2024, 9:38 (Landsat 8, OLI, TIRS).

Lokalita je rovinatá, menšiu západnú polovicu tvorí orná pôda a východnú trávny porast s roztrúsenými drevinami, v južnej časti s lesíkom. Lokalita mala priemernú teplotu 27 °C, pričom najnižšia teplota bola 25 °C vo východnej časti s drevinovou a trávinnou vegetáciou a najvyššia takmer 31 °C v západnej časti lokality s poľnou kultúrou. Medzi západnou a východnou časťou bol teplotný rozdiel priemerne takmer 5 °C. Drevinová vegetácia výrazne znižuje teplotu povrchov.

1.6. Flóra a vegetácia

1.6.1. Flóra

Podľa fyto geografického členenia (Podľa Futáka (1973, 1984) leží posudzovaná lokalita:

- oblasť západokarpatskej flóry (Carpaticum occidentale) - t.j. Západné Karpaty,
- obvod flóry vnútrokarpatských kotlín (Intercarpaticum),
- okres Turčianska kotlina.

Na základe fyto geograficko – vegetačného členenia Slovenska (Atlas krajiny SR, 2002) záujmové územie patrí do: bukovej zóny – kryštálicko-druhohornej oblasti. Nachádza sa v okrese Turčianska kotlina, severnom podokrese. Potenciálna prirodzená vegetácia v posudzovanej lokalite bola tvorená jelšovými lesmi na nivách podhorských a horských vodných tokov a v širšom okolí zmiešanými listnato-ihličnatými lesmi v severných karpatských kotlinách.

Reálnu vegetáciu okresu Martin a Turčianske Teplice tvoria rozľahlé lesné komplexy pohorí a na ne nadväzujúce hôľne biotopy v montánnom a subalpínskom stupni, aj človekom intenzívne obhospodarovaná a pozmenená krajina Turčianskej kotliny s mozaikou lúčnych, lesných, mokradňových a krovitých biotopov. Osobitnú kapitolu tvoria vodné toky a ich sprievodná vegetácia.

Samotné riešené územie predstavuje pozemok, ktorý v minulosti bol obývaný (vedený v KN – zastavané plochy a nádvoria), v súčasnosti čiastočne porastený stromami a podrastom. V posudzovanej lokalite v juhovýchodnej časti záujmového územia sa nachádza genofondová lokalita GL 42 – Laclavá, ktorá predstavuje lesík s viacerými druhmi stromov a krovín. V predmetnej lokalite bol vykonaný dendrologický prieskum (05/2024), ktorý je uvedený v textovej prílohe č. 1.

Poľnohospodársky využívané plochy ornej pôdy sa nachádzajú v širšom okolí (susedný pozemok nachádzajúci sa západne od posudzovanej lokality, ale celé okolie mimo intravilánu obce sú poľnohospodársky využívané plochy). Podstatne botanicky kvalitnejšie lokality sa nachádzajú v širšom okolí – rieka Turiec a napríklad okolie vodných plôch a podmáčaných lokalít.

V predmetnom území boli identifikované dreviny s druhovou vegetačnou skladbou - listnaté a ihličnaté stromy - spolu 49 ks. (podrobne uvedené v dendrologickom posudku – textová príloha č. 1).

Tab. 9 - Identifikované druhy drevín v posudzovanej lokalite s uvedeným počtom drevín navrhovaných na odstránenie

Slovenský názov	Latinský názov	Odstránenie dreviny
Borovica čierna	<i>Pinus nigra</i>	3 ks
Borovica lesná	<i>Pinus sylvestris</i>	2 ks
Brest horský	<i>Ulmus glabra</i>	2 ks
Jaseň štíhly	<i>Fraxinus excelsior</i>	4 ks
Javor horský	<i>Acer pseudoplatanus</i>	5 ks
Pagaštan konský	<i>Aesculus hippocastanum</i>	4 ks
Topoľ biely	<i>Populus alba</i>	2 ks
Buk lesný	<i>Fagus sylvatica</i>	-
Hruška obyčajná	<i>Pyrus communis</i>	-
Jarabina vtáčia	<i>Sorbus aucuparia</i>	-
Lipa malolistá	<i>Tilia cordata</i>	-
Smrek obyčajný	<i>Picea abies</i>	-

Z pohľadu prípravy územia pre realizáciu predmetného zámeru dôjde k odstráneniu 22 kusov drevín, pre ktoré je potrebné žiadať súhlas na výrub drevín.

Fauna

Pri formovaní živočíšnych spoločenstiev mali rozhodujúci význam faktory ako geografická poloha, klimatické podmienky, rastlinné spoločenstvá a samotná činnosť človeka (odlesňovanie, úprava vodných tokov, vznik a rozvoj sídel, dopravy podmienili ústup, prípadne zmeny pôvodných živočíšnych spoločenstiev).

Na základe zoogeografického členenia Slovenska (terestrický biocyklus) (Atlas krajiny SR, 2002) záujmové územie patrí do podkarpatského úseku provincia listnatých lesov. Z pohľadu limnického biocyklu patrí územie do pontokaspickej provincie, hornovážskeho okresu.

Faunu priamo riešeného územia tvoria prevažne druhy poľnohospodárskej krajiny. Druhovú diverzitu územia zvyšujú prítomné krajinné prvky – brehové porasty vodných tokov pretekajúcich k.ú. obce Abramová ako aj vodné plochy a podmáčané pôdy nachádzajúce sa v širšom okolí a nemožno opomínať ani v tomto území zriedkavé, ale o to hodnotnejšie krajinné prvky (remízky, solitéry, stromoradia) poľnohospodárskej krajiny. Živočíšstvo je tu rôznorodé môže sa tu vyskytovať srnčia a jelenia zver - srnec lesný (*Capreolus capreolus*), jelen lesný (*Cervus elaphus*), liška hrdzavá (*Vulpes vulpes*), zajac poľný, jarabica poľná a predovšetkým hlodavce (hraboše) a hmyzožravce poľnohospodárskej pôdy. V priľahlom území sa môže vyskytovať aj niekoľko desiatok druhov hniezdiacich vtákov, predovšetkým z radu spevavcov a dravých druhov vtákov. V čase spracovávania USES boli v území identifikované nasledovné druhy: myšiarka ušatá, sokol myšiár, krkavec čierny, vrana popolavá, drozd čvikoťavý.

1.6.2. Biotopy

V katastrálnom území Abramová môžeme vyčleniť tieto základné druhy biotopov:

Biotop lesov – lesy v k.ú. Abramová zaberajú cca 52 % rozlohy územia (19 % ihličnatých lesov – smrekové lesy, (v menšej miere borovica lesná - kotlinová časť územia a na stráňach), 16 % listnatých lesov (prevažujú lesy dubovo-bukového a bukového vegetačného stupňa). Zmiešané lesy (prevažujú hlavne lesy jedľovo-bukového a smrekovo-bukovo-jedľového stupňa).

Biotop polí a lúk - poľnohospodárska pôda v k.ú. Abramová zaberá cca 43% rozlohy územia (orná pôda 26%, záhrady cca 1%, trávnaté plochy 16%) jedná sa o veľkoblokové lúky a pasienky charakteristické sporadickým výskytom nelesnej drevinovej vegetácie (pravidelne kosené - produkcia biomasy).

Biotop tečúcich vôd - Patria sem hlavne vodné toky pretekajúce cez k.ú. Abramová rieka Turiec, Laclavský potok, Sokol, Polerieka. Významné sú aj mokradné a podmáčané lúky v blízkosti vodných tokov (NPR Turiec).

Biotop ľudských sídiel – ktorý atrahuje významnejšie druhy stavovcov ako žltouchvost hôrny, muchár sivý, krutohlav hnedý, bocian biely, dážďovník tmavý, sova lesná, hranostaj obyčajný, tchor obyčajný, kuna skalná a pod.

Riešené územie predstavujú prevažne antropogénne biotopy, t.j. človekom vytvorené alebo obhospodarované biotopy v kultúrnej krajine. Porasty prirodzenej vegetácie boli nahradené synantropnou vegetáciou ako výsledok urbanizácie, výstavby dopravných stavieb a poľnohospodárskej činnosti. Dominantné zastúpenie majú biotopy na obrábaných pôdach,

ide o obhospodarované biotopy s poľnými kultúrami na ornej pôde. Priamo v posudzovanom území bol zaznamenaný výskyt druhov vtákov myšiarky ušatej, sokola myšiara, krkavca čierneho, vrany popolavej, drozda čvिकotavého a v minulosti aj úkryty poľovnej zveri: srnec hôrny, zajac poľný, jarabica poľná (popis v USES Turčianske Teplice, 2013).

1.7. Chránené územia - územná ochrana prírody

Lokalita výstavby priamo neleží v žiadnom chránenom území, na lokalite platí prvý stupeň ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z. z. Najbližšie sa nachádza rieka Turiec zaradená medzi medzinárodne významné mokrade, územie európskeho významu a národnú prírodnú rezerváciu.

1.7.1. Veľkoplošné chránené územia

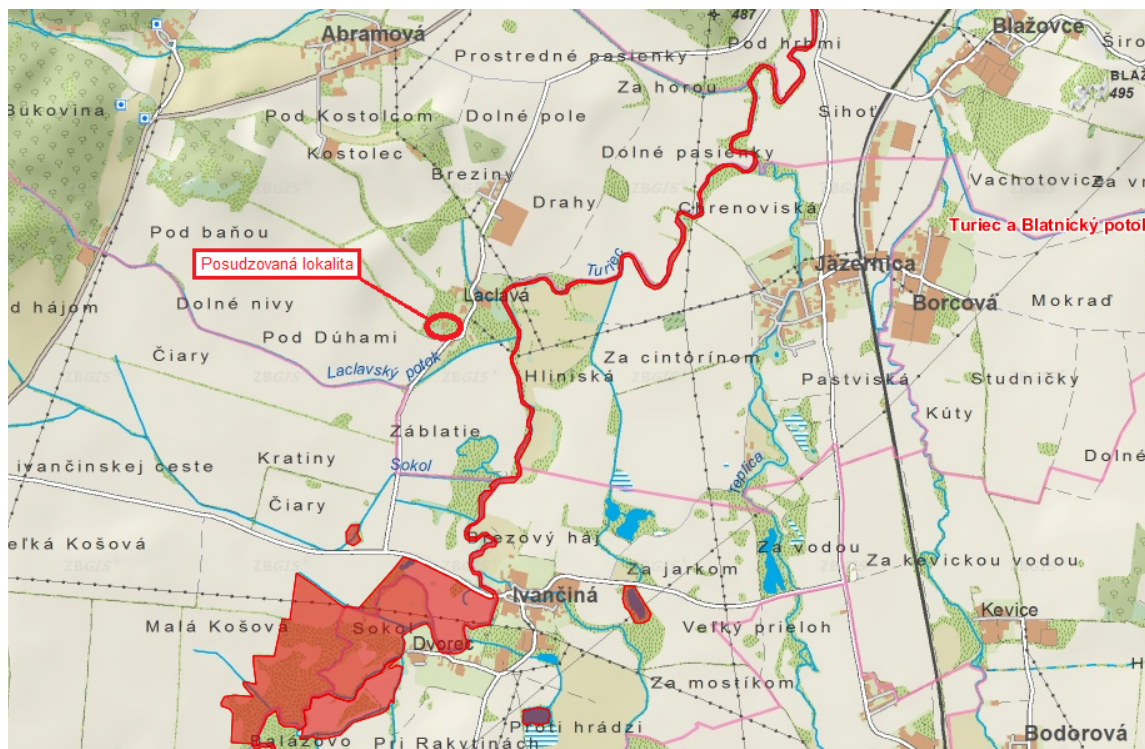
Najbližšie veľkoplošné chránené územie Národný park Veľká Fatra sa nachádza juhovýchodným smerom - najbližšia vzdialenosť približne 7,6 km – smer Mošovce (ochranné pásmo národného parku v najbližšej vzdialenosti 5,8 km severný výbežok nad obcou Turčiansky Michal). Severozápadným smerom sa nachádza Lúčanská Malá Fatra, ktorá však nie je zaradená v národnej sústave chránených území.

1.7.2. Európska sústava chránených území NATURA 2000

NATURA 2000 je sústava chránených území členských štátov EU. Cieľom sústavy je zachovanie vzácnych a ohrozených biotopov, druhov rastlín a živočíchov na území štátov EU. Sústavu NATURA 2000 tvoria chránené vtáčie územia vyhlasované s cieľom ochrany vtáctva a územia európskeho významu s cieľom ochrany ostatných vzácnych a ohrozených rastlinných a živočíšnych druh a ich biotopov.

Z území európskeho významu sa najbližšie “nachádza“ (preteká vo vzdialenosti cca 300 m rieka Turiec (UEV Turiec a Blatnický potok: SKUEV0382) (Obr. 9). K tomuto chránenému územiu sa zaraďujú aj jazerá a podmáčané plochy juhozápadne od obce Ivančiná. Nívné oblasti rieky Turiec medzi obcou Ivančiná a predhorím pohoria Žiar (spolu 6 oddelených častí) sú zaradené do UEV Niva Turca (SKUEV0960). Najbližšie územie vzdialenosť cca 1,8 km juhozápadne od posudzovanej lokality - UEV Niva Turca sa nachádza juhozápadne za obcou Dvorec pri rieke Turiec, toto chránené územie vyčleňujú slepé ramená Turca. Medzi bližšie územia európskeho významu od lokality výstavby patria ešte Dielnice (SKUEV0381) pri obci Kláštor pod Znievom približne 3,5 km severne od posudzovanej lokality. Pohorie Veľká Fatra sa tiež zaraďuje medzi územia európskeho významu (SKUEV0238) vzdialenosť od posudzovanej lokality cca 7,6 km juhovýchodne smer obec Mošovce).

Medzi chránené vtáčie územia sa zaraďuje pohorie Veľká Fatra (SKCHVU033) a tiež celé pohorie Malej Fatry (Lúčanská časť – vzdialená cca 5 km vzdušnou čiarou od posudzovanej lokality) a (Krivánska časť – cca 25 km severovýchodne) (SKCHVU013).

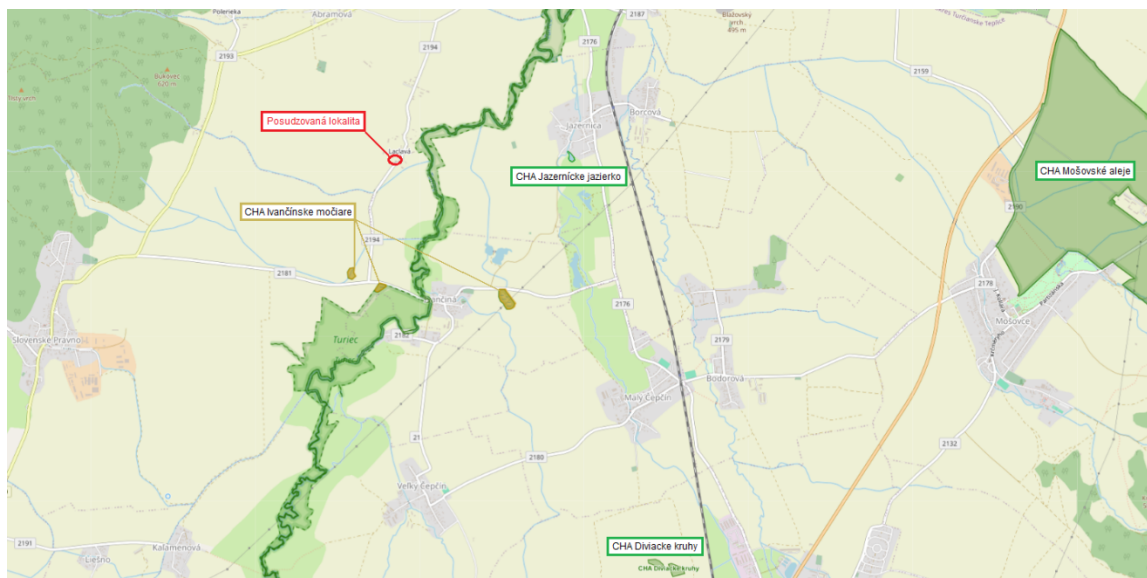

1.7.3. Maloplošné chránené územia

Rieka Turiec patrí medzi národné prírodné rezervácie (NPR Turiec) a jej brehové a nivné časti tvoria ochranné pásmo rezervácie (Obr. 10). Rezervácia bola vyhlásená v roku 1966 a rozprestiera sa na ploche 89,29 ha so 4. stupňom ochrany (ochranné pásmo na ploche 543,31 ha s 3. stupňom ochrany) na území okresov Martin a Turčianske Teplice. Účelom vyhlásenia rezervácie a jej ochranného pásma bolo zachovať prirodzený charakter vodného toku a zabezpečiť ochranu jestvujúcej sprievodnej vegetácie a viacerých chránených a ohrozených druhov rastlín a živočíchov. Hranica NPR Turiec sa nachádza vo vzdialenosti cca 300 m severovýchodne od posudzovanej lokality a jej ochranné pásmo je vzdialené cca 190 m severovýchodne od posudzovanej lokality.

Medzi ďalšie národné maloplošné chránené územia v okolí lokality patrí Chránený areál CHA Ivančinské močiare, tvoria ho tri močaristé jazierka (dve juhozápadne vo vzdialenosti 1,1 resp. 1,3 km od lokality a jedno jazierko juhovýchodne vo vzdialenosti približne 1,6 km od lokality). Chránený areál jazierok spolu s NPR Turiec a časťou jeho ochranného pásma sa prekrývajú s UEV Turiec a Blatnický potok. Medzi ďalšie maloplošné chránené územia v okolí patrí Chránený areál Jazernické jazierko vzdialený približne 1,7 km východne od lokality pri obci Jazernica a Chránený areál Diviacke kruhy vzdialený približne 4,6 km juhovýchodne od lokality. CHA Mošovské aleje vzdialené cca 6 km východne od posudzovanej lokality.

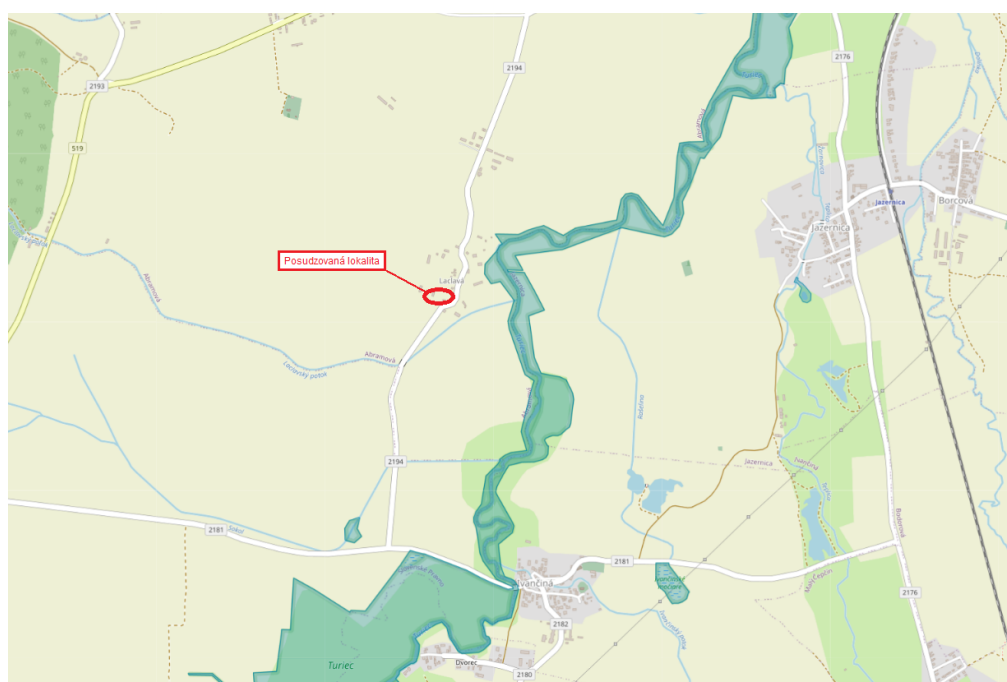
Obr. 10 - Poloha maloplošných chránených území v záujmovej oblasti.

Mokrade

Rieka Turiec spolu s brehovými a nivnými časťami, slepými ramenami a močaristými jazierkami boli v roku 1998 zaradené medzi medzinárodne významné mokrade (ramsarské lokality) ako Mokrade Turca na ploche viac ako 750 ha. Pozostávajú z viacerých častí zaradených v národnej a európskej sústave chránených území; NPR Turiec, NPR Kláštorské lúky, NPR Rakšianske rašelinisko, CHA Ivančinské močiare, CHA Diviacke kruhy, CHA Jazernícke jazierko, CHA Žarnovica a tiež Blatnický potok (územie európskeho významu). Okrem samotnej rieky Turiec a jej brehových porastov predstavujú biotopy ako mŕtve ramená, trvalé a sezónne močiare, slatiny, sezónne zaplavované trávnaté porasty, rašeliniská a pod. Lokality predstavujú habitáty pre veľké množstvo chránených rastlinných druhov, spoločenstiev a tiež vodných a terestrických organizmov. Hranica ramsarskej lokality Mokrade Turca v záujmovej oblasti kopíruje hranice NPR Turiec a jej OP (Obr. 11).

Obr. 11 - Poloha ramsarskej lokality Mokrade Turca v záujmovej oblasti

1.8. Druhovú ochranu prírody

Na lokalite výstavby sa nachádza nasadená monokultúra s nízkou diverzitou rastlinných druhov (parcely 270/2 – orná pôda). Na samotnej ploche výstavby konkrétne na parcele č. 253/20 (v jej južnej časti sa nachádza plocha zarastená väčším množstvom listnatých drevín). Lokalitu z východu lemuje cesta tretej triedy III/2194, za ktorou sa nachádzajú dva obytné domy, zo severu zase pás zarastený trávnatým porastom poprípade drevinami (“parcely 255/1 a 253/32”). Severným smerom je obytný dom vo vzdialenosti cca 50 m od hranice posudzovanej parcely. Zo západu je posudzovaná lokalita lemovaná veľkoblukovými poľami. Výskyt chránených druhov na samotnej lokalite výstavby je pravdepodobne len sporadický, viazaný na drevinovú vegetáciu v južnej časti parcely, ktorú by mohli využívať rôzne druhy vtákov (dutinové hniezdiče) a iné druhy zveri.

1.9. Chránené stromy

V blízkosti posudzovanej lokality (samotná obec Laclavá) sa nenachádza žiadny chránený strom. Najbližší chránený strom sa nachádza v obci Abramová - Ginko s označením (S8). Ginko dvojlaločné (*Ginkgo biloba* L.) rastie pri bývalej kúrii. Obvod kmeňa je 219 cm, výška stromu je 15 metrov a priemer koruny je 13 metrov. Vek stromu sa odhaduje na 100 rokov. Ďalší chránený strom je Lipa malolistá v Slovenskom Pravne - pri vstupe po schodoch z východnej strany areálu kostola. Lipa malolistá s obvodom kmeňa 448 cm, výškou 27 m a priemerom koruny 24 m vek cca 150 rokov. Ďalšie chránené stromy sa nachádzajú v Kláštore pod Znievom.

2. KRAJINA, KRAJINNÝ OBRAZ, STABILITA, OCHRANA, SCENÉRIA

2.1. Štruktúra krajiny a využitie územia

Reálny stav krajiny je výsledkom postupných zmien pôvodnej prírodnej krajiny pod vplyvom človeka a jeho aktivít. Územie okresu Turčianske Teplice tvorí južná časť rozľahlej Turčianskej kotliny. Rieky Váh a Turiec tvoria hlavné osi kotliny.

Kotlinová časť územia má výrazný poľnohospodársky charakter, prevažuje orná pôda a trvale trávne porasty, lesy a nelesná drevinová vegetácia (lesíky, remízky) má nižšie zastúpenie. V kotline a podhorí sú situované tiež všetky trvalé sídla (obce), dopravná sieť a technická infraštruktúra. Horské oblasti pohorí Veľká Fatra, Malá Fatra, Žiar sú pokryté prevažne lesmi, vo vrcholových polohách pasienkami a lúkami, trvalé sídla sa tam nenachádzajú. Celistvosť lesných oblastí a vysokohorských holí je v niektorých lokalitách fragmentovaná rekreačnými areálmi (zameranými najmä na zimné športy).

Severnou časťou kotliny preteká rieka Váh a v centrálnej časti rieka Turiec, ktorá sa vlieva do Váhu. Všetky ostatné toky v území stekajúce zo svahov Veľkej Fatry a Malej Fatry sa vlievajú do týchto dvoch riek.

Rieka Turiec predstavuje jedinečný medzinárodne významný riečny ekosystém, patrí k fenoménom regiónu Turca. V okrese je chránená takmer v celej dĺžke. Rieka Turiec vytvára meandrujúce, takmer prírodné koryto s málo narušeným vodným režimom, so zachovalou vegetáciou a spolu s viacerými prítokmi podmieňuje existenciu cenných priľahlých mokradí. Prírodný vývoj koryta Turca sa zachoval najmä v úsekoch Moškovec – Kláštor pod Znievom – Socovce – Rakovo a Pribovce – Turčiansky Peter. Popri vodných makrofytoch a brehových porastoch Turca (najmä jelšínach) je nesporne

mimoriadne cenná vegetácia opustených ramien a bezodtokových depresí so stagnujúcou vodou, mokradí a podmáčaných lúk v blízkom okolí Turca a jeho prítokov. Mokrade Turca sú od roku 1998 zapísané do Zoznamu mokradí medzinárodného významu, spĺňajúce kritériá Ramsarskej konvencie.

Osídlenie mestského typu predstavujú mesta Martin a Vrútky situované v severovýchodnej časti a mesto Turčianske Teplice v južnej časti kotliny. Vidiecke osídlenie tvoria menšie obce, ktoré sú rovnomerne rozložené v kotline a v podhoriach.

Záujmové územie sa nachádza v juhovýchodnej časti katastrálneho územia obce Abramová "obecnej časti" Laclavá (v minulosti samostatná obec a v súčasnosti ako administratívna súčasť obce Abramová). Okrem Laclavej sa k Abramovej pripojila aj samostatná obec Polerieka). Obec Abramová sa nachádza v južnej časti Turčianskej kotliny vzdialená (posudzovaná lokalita) približne 5,5 km severozápadným smerom od okresného mesta Turčianske Teplice. Obec Abramová konkrétne obecná časť Laclavá sa nachádza na ľavom brehu rieky Turiec, má nadmorskú výšku 450 m n. m.. V obci Abramová žije 190 obyvateľov (údaj za rok 2023). Obecná časť Laclavá je skoro zo všetkých strán obklopená poľnohospodárskou krajinou s nízkou hustotou cestnej infraštruktúry. V okolí obce sú hlavne veľkoblokové polia a trvalé trávne porasty s nízkym zastúpením nelesnej drevinovej vegetácie (remízky, stromoradia). Vzácné prvky predstavujú okolité podmáčané plochy v blízkosti vodných tokov, ktoré sú aj chránené. Biotopovo najhodnotnejšie v blízkom okolí je samotná rieka Turiec a jej brehové porasty pretekajúca východným okrajom obce a ďalšie zamokrené biotopy viazané na riekou. Posudzované územie sa nachádza z menšej časti na ploche ornej pôdy a z väčšej časti na ploche, (ktorá je v liste vlastníctva vedená ako zastavaná plocha a nádvorie trávneho) ale v skutočnosti je pokrytá trávnatým a drevinovým porastom. Lokalita je z východnej časti ohraničená cestou tretej triedy, zo severu parcelou, ktorá v budúcnosti bude slúžiť pre individuálnu bytovú výstavbu a zo západu poľnohospodársky využívanou krajinou.

2.2. Prvky územného systému ekologickej stability

Územný systém ekologickej stability vytvára ekologickú sieť, ktorá zabezpečuje územnú ochranu všetkým ekologicky hodnotným segmentom v území, vymedzuje priestory (biocentrá) umožňujúce trvalú existenciu, rozmnožovanie, úkryt a výživu rastlinným a živočíšnym spoločenstvám typickým pre daný región, umožňuje migráciu a výmenu genetických informácií živých organizmov (biokoridory). Okrem toho zabezpečuje optimálny rozvoj prírodných, civilizačných a kultúrnych hodnôt v území.

Základ tohto systému predstavujú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky nadregionálneho, regionálneho a lokálneho významu.

Biocentrá

Z nadregionálnych biocentier sa v blízkosti nachádza **NRBc2 Turiec**. Vodný tok Turiec preteká cca 300 m východne od posudzovanej lokality.

NRBc2 Turiec sa nachádza v Turčianskej kotline mimo národných parkov a chránených krajinných oblastí s jadrom NPR Turiec (IV. stupeň ochrany) a územím európskeho významu SKUEV0382 Turiec a Blatnický potok. Zahŕňa relatívne zachovalé dno vnútrohorskej kotliny v Západných Karpatoch, s významnými teplomilnými i mokradnými biocenózami. Rieka Turiec v dĺžke 31 km s bohatými meandrami je pôvodným refúgiom hlavátky podunajskej. Dôvodom návrhu jadrového územia je

zachovanie pôvodného biotopu hlavátky i ďalšej pôvodnej ichtyofauny, bohatej a biogeograficky významnej fauny bentických bezstavovcov a ekologicky i krajinársky zachovalej ukážky aluviálnych biocenóz Turčianskej kotliny s významnými vodnými i príbrežnými spoločenstvami a fungujúcimi prirodzenými procesmi nivnej dynamiky (najmä periodické záplavy a laterálna spojitosť). Vegetácia územia je mozaikou rastlinných spoločenstiev od vodných plôch cez slatinné a zamokrené trávno-bylinné porasty po mezofilné lúky.

Z regionálnych biocentier sa v širšom území nachádzajú RBc8 a RBc9 rozprestierajú sa na severovýchodnej hranici okresu Turčianske Teplice v blízkosti obcí Moškovec a Blázovce:

- **RBc8 – Medzi vodami** - Biocentrum s jadrom v NPR Turiec (4. stupeň ochrany), Hygro - až mezofilné pravidelne zaplavované lúky s výskytom viacerých migrujúcich vodných vtákov.
- **RBc9 – Moškovecká terasa** (pod Kratinami) - Je súčasťou ramsarského územia Morade Turca. Dobré vyvinuté xerotermofilné fytoocenózy s prevahou ostrice nízkej, s výskytom ľanu rakúskeho, ľ. tenkolistého, hmyzovníka muchovitého, a ďalších xerotermofilných druhov, Na nive je v priamom kontakte slatinisková mokraď s prítomnosťou ostrevky karpatskej.

Biokoridory

Z nadregionálnych biokoridorov sa v blízkosti nachádza **NRBk1 Vodný tok Turiec**.

Ako nadregionálny biokoridor bol vyčlenený vodný tok Turiec, pozdĺž ktorého a v priestore Vyšehrada prebieha značná časť pohybov bioty medzi Ponitím, Turcom a Považím. Predstavuje prírode blízky ekosystém podhorskej rieky Turiec s veľmi dobre vyvinutými a druhovo bohatými brehovými porastmi, prirodzeným režimom toku i charakterom koryta a s nadregionálne významnou refugiálnou a interakčnou (koridorovou) funkciou.

Hranice tohto biokoridoru tvoria širší pás okolo rieky Turiec spolu s jej inundačným územím, mokraďovými a zamokrenými biotopmi. Biokoridor v záujmovom území zahŕňa UEV Turiec a Blatnický potok, UEV Niva Turca, NPR Turiec spolu s OP, a biocentrá RBc2 a RBc4.

Z regionálnych biokoridorov, ktoré sa nachádzajú v blízkosti (RBk4 a RBk5) dokonca jeden z nich priamo prechádza posudzovaným územím jedná sa o regionálny biokoridor **RBk5**.

- **Rbk4 - Ekoton Žiaru Ondrašová – Jasenovo** sa nachádza západne od posudzovanej lokality. Prechádza úpäťm pohoria Žiar medzi obcami Ondrašová a Jasenovo a slúži ako migračný koridor hlavne pre stavovce. Vede okrajom lesa, tvoreným hlavne nepôvodnými smrečínami a borinami.
- **RBk5 - Mošovce – Stráž – Moškovec – Dielnice a Mošovce – Kevice – Markovice Laclavá – Polerieka**. Z východu na západ rozdvojený biokoridor typu „nášľapné kamene“ (stepping stones), pozostávajúci z rôznych plôšok mimolesnej drevinovej vegetácie (poľné lesíky, aleje, brehové porasty, remízky, medze a iné ekotony), mokradiel a i. v matrici kotlinových agroekosystémov, sprostredkujúci najmä migráciu a rozptyl kopytníkov, šeliem a lesných druhov vtákov medzi Veľkou Fatrou a Žiarom resp. i Lúčanskou Fatrou.

Genofondové lokality

Do katastrálneho územia obce Abramová spadajú nasledovné genofondové lokality (GL 39 - Za horou, GL 41 - Kostelec GL42 – Laclavá a GL 107 - Kolisky).

GL 39 - Za horou

Xerotermofilné fytocenózy s účasťou ostrice nízkej a kostravy žliabkatej a výskytom dúšky panónskej, horca krížateho, ľanu tenkolistého, vemenníka dvojlistého.

GL 41 - Kostelec

Xerotermofilné spoločenstvá s prevahou ostrice nízkej a kostravy žliabkatej.

GL 42 - Laclavá

Lesík s viacerými druhmi stromov a krovín s hniezdením myšiarky ušatej, sokola myšiara, krkavca čierneho, vrany popolavej, drozda čvíkotavého a s úkrytmi poľovnej zveri: srnec hôrny, zajac poľný, jarabica poľná.

GL 107 - Kolisky

Ide o komplex lesných porastov s dominantnou borovicou lesnou na vápencoch. V rovinnom poschodí prevláda slivka trnková, v bylinnom mrvica peristá, ostrica biela, jahoda obyčajná a krušík tmavočervený.

Ostatné genofondové lokality, ktoré v zámere uvádzame sa nachádzajú v rádiuse cca 1,7 km od posudzovanej lokality. Realizáciou predmetného zámeru nepredpokladáme možnosť ovplyvnenia genofondových lokalít nachádzajúcich sa vo väčšej vzdialenosti. Najvýznamnejší vplyv na predmetné genofondové lokality bude v bezprostrednej blízkosti posudzovanej lokality, pričom práve predkladaný zámer sa má realizovať čiastočne aj na ploche genofondovej lokality GL 42 – Laclavá.

GL 44 - Štrkoviská na pravom brehu Teplice pri Ivančinej

Významná oddychová lokalita pre sťahovavé druhy vodných vtákov.

GL 45 - Ivančinské močiare I. (od roku 2004 CHA Ivančinské močiare)

Vyťažené väčšie rašeliniskové depresie so zvyškami slatinno-rašeliniskovej a litorálnej vegetácie s výskytom ostríc.

GL 46 - Jazierko pri Jazernici (Chránený areál)

Prírodné pramenisko s vodnou a vlhkomilovnou vegetáciou s výskytom ostríc, trstí, tiež s výskytom viacerých vodných bezstavovcov a hniezdením vodného vtáctva (kačice, divej, trsteniarika obyčajného a strnádky trst'ovej).

GL 47 - Za cestou

Dávnejšie opustené menšie štrkovisko s krovitými vrbinami a nesúvislou vodnou a litorálnou vegetáciou s výskytom viacerých druhov vodných vtákov.

GL 48 - Hájkiky

Dávnejšie opustené menšie štrkovisko s malým podielom krovitých vrbín i vodnej a litorálnej vegetácie s výskytom viacerých druhov vodných vtákov.

GL 52 - Ivančinské močiare II. a III. (od roku 2004 CHA Ivančinské močiare)

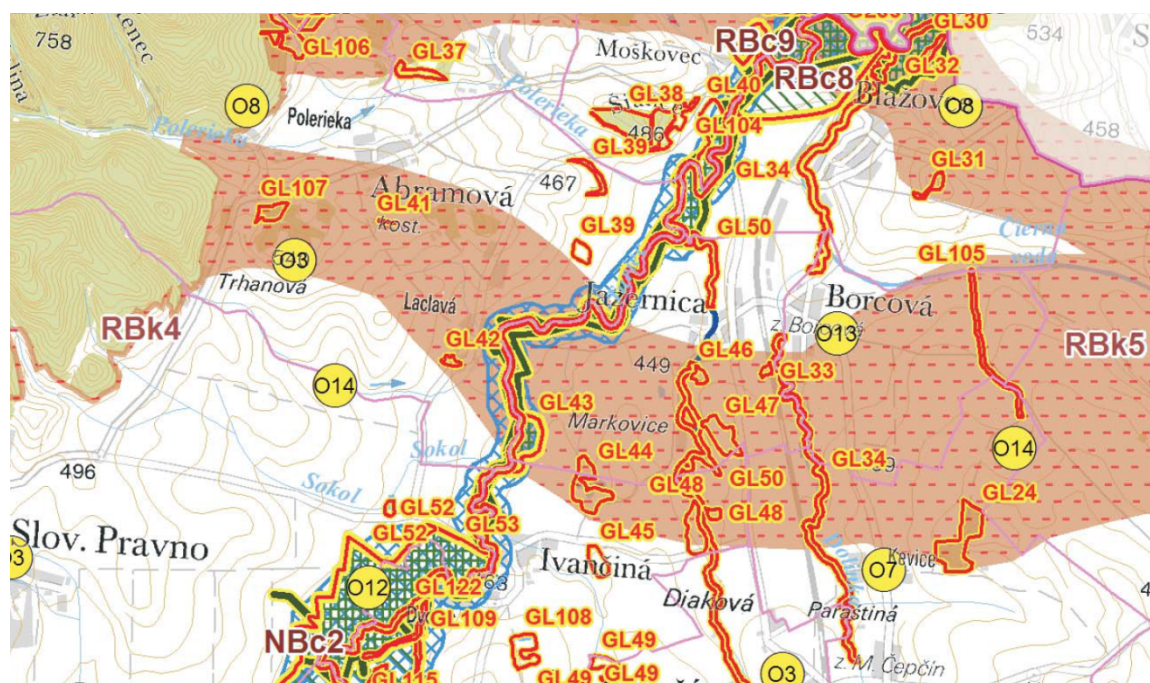
Sčasti vytŕažená väčšia rašelinisková depresia so zvyškami slatinno-rašeliniskovej vegetácie s prevahou rodu ostrica, s výskytom vodných bezstavovcov, vodných a mokraďových druhov vtákov.

GL 53 - Kotian - Sokol - Balážovo - Borová kaluž (RBc); Lokality predstavujú rozsiahle reprezentatívne inundačné územie Turca so značnou diverzitou pravidelne zaplavovaných mokraďových fytoocenóz.

GL 122 - Borová kaluž

Staré rameno Turca so skupinkami krovitých vŕb, vodnými makrofytmami a migračnou zastávkou viacerých druhov vtákov a hniezdiskom trsteniarika malého, svrčiaka zelenkavého, strnádky trstovej a iné.

Obr. 12 - Prvky RÚSES v záujmovej oblasti.

3. OBYVATEĽSTVO, JEHO AKTIVITY, INFRAŠTRUKTÚRA, KULTÚRNOHISTORICKÉ HODNOTY ÚZEMIA

Realizáciou navrhovanej činnosti bude dotknuté k.ú. obce Abramová – miestna časť Lačlává, okres Turčianske Teplice, Žilinský kraj. Mesto Turčianske Teplice plní funkciu administratívno - správneho, a kultúrneho centra. Obec Abramová sa rozprestiera v nadmorskej výške 478 m n.m. na ploche 12,64 km² s hustotou obyvateľstva, ktorá na konci roka 2023 bola na úrovni 15 obyvateľov/km². Obec sa rozprestiera v juhozápadnej časti stredného Turca, pod pohorím Žiar medzi obcami Moškovec a Slovenské Pravno približne 8 km od mesta Turčianske Teplice (“stred obce Abramová“ – Turčianske Teplice vzdialenosť vzdušnou čiarou) a (cca 15 km od mesta Martin). V súčasnej štruktúre osídlenia má najmä obytnú funkciu, ktorú dopĺňa funkcia poľnohospodárskej výroby v zastavanom území aj v extraviláne.

Vývoj počtu obyvateľov v obci Abramová za sledované obdobie sa výrazne nemení a udržiava si stabilný vývoj (2015 – 2023) aj keď v posledných rokoch je badateľný mierne zvýšený trend. Aj keď z pohľadu celkového prírastku obyvateľstva môžeme za sledované obdobie hovoriť skôr o úbytku obyvateľstva. Zastúpenie mužov a žien v obci Abramová je zobrazené v nasledujúcej tabuľke. Spolu v roku 2023 žilo v obci Abramová 190 osôb z toho 88 mužov a 102 žien.

Tab. 10 - Stav trvale bývajúcего obyvateľstva na konci obdobia v obci Abramová

	1996	2000	2005	2010	2015	2019	2020	2021	2022	2023
Ženy	86	79	83	99	94	93	91	97	96	102
Muži	76	67	72	78	84	84	86	86	83	88
Spolu	162	146	155	177	178	177	177	183	179	190

Zdroj: <https://slovak.statistics.sk>

Počet obyvateľov v jednotlivých vekových skupinách od roku 2021 charakterizuje nižšie zastúpenie obyvateľstva v predproduktívnej vekovej skupine (údaj z roku 2021 - 12,1 %) ku poproduktívnej vekovej skupine (údaj z roku 2023 - 17,9 %) a vysoké zastúpenie obyvateľstva v produktívnej vekovej skupine (údaj z roku 2021 - 70,00 %).

Tab. 11 - Počet obyvateľov v jednotlivých vekových skupinách v obci Abramová

Vek	1996	2000	2005	2010	2015	2019	2020	2021	2022	2023
00 - 14	39	32	38	43	39	29	31	26	21	23
15 - 64	91	86	96	112	116	120	120	130	127	133
64 a viac	32	28	21	22	23	28	26	27	31	34
Index starnutia	82,05	87,5	55,26	51,16	58,97	96,55	83,87	103,85	147,62	147,83

Zdroj: <https://slovak.statistics.sk>

Starnutie slovenskej populácie možno dokumentovať aj rastúcimi hodnotami indexu starnutia a priemerného veku, ktoré každoročne prepisujú historické maximá na Slovensku. V obci Abramová môžeme pozorovať od roku 2021 mierny nárast obyvateľstva poproduktívneho veku, pričom môžeme sledovať značný pokles obyvateľov vo vekovej skupine 0 - 14 rokov (za posledné tri roky) - čo výrazne ovplyvňuje aj index starnutia, ktorý sa v obci Abramová až v roku 2021 vyšplhal cez hranicu 100 (2023 dosiahol hodnotu 147) čo znamená, že v roku 2023 pripadá na 100 detí (0 – 14) 147 obyvateľov vo veku 65 rokov a starších.

Nárast počtu obyvateľov v sledovanom období je zaznamenávaný vo vekovej kategórii poproduktívneho veku (65 a viac rokov - najvýraznejšie v posledných piatich rokoch) ako aj vo vekovej kategórii produktívneho veku (15 – 64 rokov) a vo vekovej kategórii predproduktívneho veku je badateľný skôr pokles počtu obyvateľov v danej kategórii.

Vývoj počtu obyvateľstva je negatívne ovplyvňovaný nižšou pôrodnosťou ako aj migráciou obyvateľstva v sledovanom období. Vývoj počtu obyvateľov v obci Abramová za sledované obdobie charakterizuje celkový úbytok obyvateľstva. V absolútnych číslach sa priemerný počet obyvateľov obce pohybuje okolo 167 (aritmetický priemer za roky 1996 – 2023). Za sledované obdobie (1996 - 2023) sa počet osôb dostal na hodnotu "0" osôb (prirodzený prírastok obyvateľstva = prirodzený úbytok obyvateľstva). Z hľadiska migrácie sa prejavuje migračný odlev obyvateľstva (počet obyvateľov sa z dôvodu migrácie zvýšil o 5). Hodnota celkového úbytku obyvateľstva v predmetnej obci za sledované obdobie dosiahla hodnotu - 5 obyvateľov.

Tab. 12 - Prirodzený prírastok obyvateľstva - PPO, celkový prírastok obyvateľstva - CPO

	1996	2000	2005	2010	2015	2019	2020	2021	2022	2023
Narodení	0	2	3	3	3	2	3	2	1	3
Zomretí	2	2	1	2	5	3	4	5	3	0
PPO	-2	0	2	1	-2	-1	-1	-3	-2	3
Migrácia	8	-4	-1	-1	-11	1	1	8	-2	8
CPO	6	-4	1	0	-13	0	0	5	-4	11

Zdroj: <https://slovak.statistics.sk>

3.1. Sídla

Obec Abramová je charakteristická vidiecka obec. Abramová vznikla v druhej polovici 13. storočia. V minulosti sa rozvíjala ako zemianska obec. Administratívnou súčasťou obce sú aj dve bývalé samostatné obce Laclavá a Polerieka. Osada Polerieka sa po prvý raz spomína v roku 1361, Laclavá v roku 1250.

V obci sa zachovali dve renesančné kúrie z 18. a 19. storočia. V časti Laclavá sa zachovala kúria zo 16. storočia. Kostol sv. Kozmu a Damiána pochádza z roku 1375 a má väčšinou barokovú podobu.

3.2. Služby

Obec Abramová nie je vybavená základnými službami. Daná lokalita /Laclavá/ je momentálne bez akýchkoľvek služieb. Všetky služby sú situované do obce Slovenské Pravno vzdialenej približne 5 km a do okresného mesta Turčianske Teplice, vzdialených približne 10 km.

Najbližšie potraviny sa nachádzajú v okolitých obciach Veľký Čepčín, Slovenské Pravno, Jazernica. Najbližšia pošta je v Slovenskom Pravne, Malom Čepčíne. V obci sa nachádza (Obecný úrad, Knížnica, DHZ Abramová, cintorín, pila).

3.3. Infraštruktúra

3.3.1. Doprava

Cez obec Abramová prechádza cesta druhej triedy 519 - Příbovce - Nitrianske Pravno. Cez miestnu časť Laclavá prechádza cesta III/2194 (s dĺžkou 4,286 km), ktorá spája obec Moškovec s križovatkou na ceste III/2181. Obecná časť Polerieka je dopravne prepojená s obcou Abramová cestou II/519 z ktorej vedie odbočka na cestu III/2193 (0,479 km) , ktorá vedie do Polerieky.

Na cestu prvej triedy I./65 Martin – Turčianske Teplice sa dá napojiť z cesty tretej triedy III/2194 cez obec Laclavá na križovátku s cestou III/2181 následne po III/2176 do Malého Čepčína a následne po III/2176 do miestnej časti Diviaky (Turčianske Teplice). Najbližšia železničná stanica na trati 170 Vrútky – Zvolen (zastávka Jazernica) je vzdialená 4,5 km (autom po ceste III/2181 a III/2176) od miestnej časti Laclavá.

Autobusová prepravu zabezpečuje SAD Žilina prevádzka Martin a cez obec prechádza autobusová linka “Turčianske Teplice - Veľký Čepčín - Slovenské Pravno – Jasenovo“ na ktorej sa nachádza aj zastávka “Abramová, Laclavá, rázcetie“.

3.3.2. Inžinierske siete

Sídlo nie je napojené na všetky inžinierske siete, v obci chýba kanalizácia a plyn.

Elektrická energia - hlavným napájacím uzlom okresu je 400/220/110 kV TR Sučany, z ktorej po 110 kV vedeniach je vyvážený elektrický výkon. Obec Abramová má rozvody elektrickej energie napojené na existujúcu distribučnú VN a NN sieť elektrickej energie v regióne.

Zásobovanie pitnou vodou - Obec Abramová ako aj miestna časť Laclavá je zásobovaná pitnou vodou verejným vodovodom, ktorého prevádzkovateľom je Turčianska vodárenská spoločnosť, a.s., Martin.

Kanalizácia - vzhľadom k tomu, že na dotknutom území osady Laclavá nie je vybudovaná kanalizačná sieť je potrebné vybudovať vlastné žumpy. Obyvatelia pri zneškodňovaní obsahu žump musia dodržiavať platnú legislatívu na úseku ochrany vôd.

Odpadové hospodárstvo – Obec Abramová vykonáva triedený zber komunálnych odpadov. Systém separovaného zberu sa vykonáva do vriec, popri prípade zberných nádob (papier, plasty, sklo).

V obci Abramová je zriadený “zberný dvor – zberné miesto“ kde sa dočasne zhromažďuje vyseparovaný komunálny odpad vo vreciach v “bigbagoch“ (plast “zmesný plast, sklo, kovy, nápojové kartóny, papier – kartóny, použitý kuchynský olej) do doby odvezenia odpadu na zhodnotenie. V “zbernom mieste“ je umiestnený aj veľkokapacitný kontajner na sklo. V rámci akcie JARNÉ UPRATOVANIE je občanom k dispozícii veľkokapacitný kontajner na uloženie rozmerného odpadu. VKK je určený na všetok objemný odpad (nie nebezpečný), rozbitý drevotrieskový nábytok, matrace, polystyrén, molitan, drôtené sklo, porcelán, keramika ... Kontajner je k dispozícii počas otváracích hodín obecného úradu. Biologicky rozložiteľné odpady sa zhodnocujú v domácich kompostéroch.

Spoločnosť VEPOS Horného Turca n.o. zabezpečuje zhodnocovanie vyseparovateľných zložiek komunálneho odpadu a zneškodnenie zmesových komunálnych odpadov skládkovaním – na riadenej skládke TKO - Skládka odpadov Horná Štubňa v lokalite Hlinisko, 1500 m juhozápadne od obce Horná Štubňa. V roku 2020 bola skládka rozšírená a jej prevádzkovateľom je Združenie miest a obcí Horného Turca na ochranu životného prostredia.

3.4. Priemysel

Okres má charakter prevažne poľnohospodársky a drevospracujúci bez veľkých priemyselných podnikov s rozvojom malého a stredného podnikania hlavne v oblasti služieb a cestovného ruchu. Z hľadiska priestorového rozmiestnenia priemyselnej výroby možno konštatovať, že jej prevažná väčšina je sústredená do okresného mesta Turčianske Teplice. V obci sa nenachádzajú priemyselné prevádzky. Svoje zastúpenie tu má v podobe drobných remeselných činností a služieb. Významnejšie zastúpenie má priemysel v blízkych okresných mestách, najmä v Martine. Reprezentantom energetického priemyslu je poľnohospodárska bioplynová stanica v Borcovej - mokrá fermentácia a bioplynová stanica AFG v Turčianskych Tepliciach.

Lesná výroba je zameraná na ťažbu a produkciu dreva a drevnej hmoty, na čo nadväzuje výroba drevospracujúcich podnikov a podnikateľských subjektov v okrese. V obci Abramová sídli aj píla na spracovanie dreva.

3.5. Poľnohospodárstvo

Poľnohospodársky fond v zastavanom území obce tvoria prevažne záhrady, v menšej pasienky a orná pôda. Širšie okolie s pohľadom rastlinnej výroby predstavujú veľkoblokové polia (využívané na pestovanie poľnohospodárskych plodín, popri prípade ako zdroj biomasy a krmovín pre živočíšnu výrobu - trvalé trávnaté porasty). Klimatické podmienky v okrese

Turčianske Teplice predurčujú zameranie poľnohospodárstva na oblasť pestovania zemiakov, obilovín a krmovín. Aj keď zmenou klímy sa mení aj skladba pestovaných plodín (znížil sa podiel plôch zemiakov a objemových krmív a zvýšil sa objem obilnín, kukurice a repky). V oblasti živočíšnej výroby prevláda chov hovädzieho dobytku.

3.6. Zamestnanosť

Väčšina obyvateľov cestuje za prácou do okresného mesta Martin, niektorí do Turčianskych Teplic, poprípade Žiliny a okolitých obcí.

3.7. Nezamestnanosť

Tab. 13 - Miera evidovanej nezamestnanosti (v %) k januáru príslušného roka

	2001	2005	2010	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Turčianske Teplice okres	17,84	15,40	12,10	12,56	8,79	6,85	4,71	4,35	4,75	7,76	6,61
Žilinský kraj	18,18	11,36	11,25	10,98	8,32	6,93	4,67	4,21	4,15	6,71	5,51
SR	19,79	13,39	12,89	12,39	10,39	8,64	5,88	5,26	4,98	7,81	6,96

Zdroj: <https://slovak.statistics.sk>

3.8. Rekreačia a cestovný ruch

Obec sa nachádza na úpätí pohoria Žiar. Z obce je možno vykonávať cykloturistiku (cez obec prechádza 2415 - Znievska cyklocesta ako i v širšom okolí prechádzajúce "cyklotrasy k mokradiam Turca" - cyklotrasa Turčianske Teplice - Kláštor pod Znievom a Socovce – Košťany nad Turcom) a tiež pešiu turistiku na končiare pohoria Žiar ako i Malej Fatry.

Z pohľadu kúpeľníctva a wellness služieb je v širšom okolí možné využívať služby kúpeľného mesta Turčianske Teplice so širokou škálou ponúkaných služieb a aquaparku. V zimnom období zas môžu návštevníci využívať lyžiarskeho strediska vo Valči (vzdialenosť cca 13 km po ceste), ktoré svojou komplexnosťou doplnkových služieb v oblasti ubytovania (penzióny, hotely s wellness, apartmány, a chaty) a športového vyžitia (Bike park, Yetiland detské atrakcie) uspokojia potreby aj náročnejšej klientely aj mimo lyžiarskej sezóny. Lyžiarske stredisko Kľačno je vzdialené cca 25 km.

V blízkosti nad obcou Ondrašová sa týčia Ondrašovské skaly, nad obcou Kláštor pod Znievom sa nachádza Kalvária a pod vrchom Zniev sa nachádza zrúcanina hradu Zniev. Zniev je zrúcanina na vápencovom vrchu Zniev vo výške 985 m n. m., teda takmer 500 m nad obcou Kláštor pod Znievom. Hradný vrch tvorí severné zakončenie samostatného pohoria Žiar, nadväzujúceho na Lúčanskú časť Malej Fatry.

Vrch Vyšehrad je charakteristický svojimi skalnými stenami padajúcimi strmo do doliny, ako aj vrcholovou lúčkou. Výstup na Vyšehrad je jednoduchý a vhodný aj pre rodiny s deťmi. Vychádzka na Vyšehrad je zakončená krásnymi výhľadmi zo samotného vrcholu.. V minulosti tu stálo hradisko, ktoré predstavovalo odolnú pevnosť. Hradisko bolo neskôr, v čase ranného stredoveku, prestavané na mohutný drevený hrad, ktorý bol napokon zničený Bratríckymi vojskami.

3.9. Kultúrohistorické hodnoty územia a archeologické lokality

V obci Abramová sa zachovali dve renesančné kúrie z 18. a 19. storočia. V časti Laclavá sa zachovala kúria zo 16. storočia. Kostol sv. Kozmu a Damiána v Abramovej pochádza z roku 1375 a má väčšinou barokovú podobu.

Rímskokatolícky kostol sv. Kozmu a Damiána, jednolod'ová ranogotická stavba s pravouhlým ukončením presbytéria a prestavanou vežou z konca 13. storočia. Nachádza sa na vyvýšenej polohe nad obcou. Prvá písomná zmienka o kostole je z roku 1330. Kostol bol prestavaný v 17. storočí. V roku 1927 bola pristavaná veža s ihlancovou helmou. Pri kostole sa nachádza cintorín s niekoľkými zemianskymi hrobkami a mauzóleum Országhovcov.

Kontšekovská kúria v Abramovej, jednopodlažná bloková stavba s valbovou strechou z druhej polovice 18. storočia. Staviteľmi a pôvodnými majiteľmi kúrie boli Machul'ovci. Mohutná stavba má okná dekorované šambránami, vstup je riešený ako stĺpový portikus. Kúria v Laclavej, dodnes sa zachoval len zlomok pôvodných šľachtických sídiel (čísla 65, 71, 72, 74), zväčša prestavaných. Pamiatkovo je chránená kúria Országhovcov, trojtraktová jednopodlažná bloková stavba s valbovou strechou z druhej polovice 17. storočia. Prestavaná bola v druhej polovici 19. storočia. Stavbe dominuje prestavaný rizalit, okná majú profilované ostenia.

Známe archeologické lokality v riešenom území

V bezprostrednej blízkosti územia, na ktorom má byť realizovaný zámer sa nenachádzajú žiadne archeologické náleziská.

4. SÚČASNÝ STAV KVALITY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA VRÁTANE ZDRAVIA

4.1. Ovzdušie

Turčianska kotlina sa s ohľadom na geografické a geomorfologické danosti radi medzi kotliny s nevhodnými rozptylovými podmienkami. Kotlina je menej vetrateľná a v prechodných obdobiach sa v nižších nadmorských výškach vyskytujú časte inverzne stavy ovzdušia. Sledovaná oblasť je charakteristická veľkou početnosťou stavov bezvetria a malých rýchlostí vetra do 2 m.s^{-1} , čo predstavuje až 74 % týchto situácií v roku a 30 - 36 % je veľmi slabý vietor do rýchlostí 1 m.s^{-1} až bezvetrie. V hlavnej časti kotliny prevládajú vetry severného, južného a západného smeru, v časti kotliny v údolí Váhu zase východo - západného smeru.

Časté inverzie, nízka hodnota priemernej rýchlosti vetra, vysoká relatívna vlhkosť a prevažne severo-južné prúdenie vetra sa podieľajú na zvýšených koncentráciách imisíí oxidov dusíka, oxidov síry a tuhých častíc.

Stav ovzdušia v širšom okolí – v okrese Turčianske Teplice je ovplyvnený existujúcimi stacionárnymi zdrojmi znečistenia ovzdušia umiestnenými priamo v okrese, poprípade z mobilných zdrojov predstavujúcich automobilovou dopravou, ale aj prenosmi emisií zo vzdialených zdrojov. Znečisťujúce látky, emitované do ovzdušia produkujú predovšetkým energetické zdroje podnikov a prevádzok, ako aj vykurovacie zdroje rodinných domov (lokálne kúreniská na tuhé palivo).

Medzi najvýznamnejšie zdroje znečisťovania ovzdušia v okrese Turčianske Teplice z hľadiska vypustených základných znečisťujúcich látok patrí 1 veľký zdroj znečistenia ovzdušia, ktorým je SHP s.r.o. Turčianske Teplice (chov hydiny - brojlerov a mládok). Ďalšie zdroje zaradené ako stredné zdroje znečisťovania ovzdušia (ŠK AQUA TURČIANSKE TEPLICE, s.r.o., AFG, s.r.o., BPS Borcová, s.r.o.). Najvyšší podiel na emisiách na území okresu majú malé zdroje znečisťovania ovzdušia.

Údaje o množstvách vypúšťaných znečisťujúcich látok do ovzdušia v okrese Turčianske Teplice za prevádzkovateľov veľkých a stredných zdrojov znečisťovania ovzdušia uvádzame v nasledujúcej tabuľke.

Tab. 14 - Údaje o množstve základných ZL v okrese Turčianske Teplice

Rok/ZL	TZL	SO ₂	NO _x	CO	TOC
2022	1,517	9,794	23,798	17,102	38,472
2021	1,534	12,653	36,560	30,975	66,995
2020	1,907	11,934	36,304	32,573	67,220
2019	2,117	25,719	34,515	30,499	80,978
2018	1,999	29,956	36,325	29,859	85,146
2017	1,942	23,093	31,773	24,877	68,239
2016	4,110	23,870	37,893	25,943	69,575
2015	3,666	23,812	43,788	21,254	67,389
2010	2,674	3,081	5,396	7,656	2,413
2005	6,101	4,545	6,015	13,500	1,703
2000	10,186	4,797	8,238	17,890	4,503

Zdroj: <http://www.air.sk/neis.php>

Významné dopravné koridory v regióne môžeme považovať za úseky ciest s najväčšou intenzitou dopravy (Vrútky – Kľačany, Martin – Turčianske Teplice). V dôsledku neustáleho zvyšovania intenzity dopravy v regióne dochádza znečisťovaniu ovzdušia oxidmi dusíka, oxidom uhoľnatým a uhlíkovodíkmi, ako aj sekundárnou prašnosťou, hlukom a svetelnými efektmi.

4.2. Hluk

V predmetnej obci Abramová je najväčším zdrojom hluku cestná doprava - cesty II. triedy II/519, ktorá vedie cez obec. Keďže sa jedná o hlavný ťah na Prievidzu využívanú najmä pre tranzitnú dopravu, menej miestnymi obyvateľmi. Intenzita dopravy na predmetnej ceste sa pohybuje okolo 3 700 (z toho 677 nákladných vozidiel, 2956 osobných automobilov a 67 motocyklov).

Východne asi vo vzdialenosti cca 1,9 km prechádza cesta tretej triedy III/2176. Železničná trať č. 170 Vrútky – Zvolen prechádza územím vo vzdialenosti 2,2 km východne od posudzovanej lokality a cesta prvej triedy I/65 Martin – Nitra dokonca vo vzdialenosti 5,7 km východným smerom (západný okraj obce Mošovce).

4.3. Povrchové a podzemné vody

4.3.1. Povrchové vody

Kvalita povrchových vôd v rieke Turiec je sledovaná v rámci monitorovania kvality povrchových vôd SHMÚ. Sledované sú kvalitatívne ukazovatele v monitorovacích miestach čiastkového povodia Váhu hodnotené podľa § 3, ods. 3 nariadenia vlády SR č. 269/2010 Z.z. v znení č. NV 396/2012 Z.z..

Tab. 15 - Vybrané ukazovatele kvality povrchových vôd priemerné hodnoty v mg/l - rok 2019 (vodný tok – Turiec nad Martinom – Košťany nad Turcom, riečny km – 12,5)

Miesto odberu vzorky / Ukazovateľ	BSK ₅	CHSK _{Cr}	NL	N-NH ₄	P-PO ₄
Turiec - nad Martinom, Košťany nad Turcom	1,8	7,8	12,75	0,03	0,027

Na odbernom mieste na rieke Turiec - nad Martinom, Košťany nad Turcom (riečny kilometer 12,5) nevyhovuje odobratá voda v jednom všeobecnom ukazovateli kvality povrchových vôd podľa NV 269/2010 Z.z. (jedná sa o ukazovateľ s nameranou hodnotou N-NO₂ – 0,025 mg/l pričom limitná hodnota je 0,020 mg/l).

4.3.2. Podzemné vody

Podzemné vody sú z hydrochemického hľadiska silikátovo-karbonátogénne s vyššou mineralizáciou od 500 do 800 mg.l⁻¹. Chemické zloženie podzemných vôd okrem základného typu Ca-HCO₃ respektíve Ca-Mg-HCO₃ je ovplyvňované prienikom polutantov vplyvom antropogénnej činnosti. Za dominantný možno považovať vplyv poľnohospodárskej činnosti, ale aj únik splaškových vôd do podlažia v neodkanalizovaných oblastiach. Výsledkom tohto procesu je zvýšený obsah dusičnanov a síranov v podzemných vodách. Podzemné vody sú charakteristické najmä nadlimitné koncentrácie NO₃ a PO₄ z poľnohospodárskej činnosti.

Kvalita podzemných vôd na území Slovenska je sledovaná v monitorovacích objektoch SHMÚ Bratislava.

Tab. 16 - Zoznam pozorovacích objektov v širšom záujmovom území

Monitoring	Typ objektu	Číslo objektu	Lokalita
základný	vt	45890	Košťany
základný	vt	46390	Kláštôr pod Znievom
prevádzkový	vt	246090	Príbovce - Benice
prevádzkový	vt	246290	Ležiachov
prevádzkový	vt	46690	Ivančiná
prevádzkový	vt	46790	Blažovce
prevádzkový	vt	61499	Jazernica
prevádzkový	vt	610690	Dubové

Zdroj : Kvalita podzemných vôd na Slovensku 2022, SHMÚ

V útvaru podzemnej vody SK1000500P Medzizrnové podzemné vody kvartérnych náplavov horného toku Váhu a jeho prítokov sú ako kolektorské horniny zastúpené najmä alúviálne a terasové štrky, piesčité štrky, piesky, glacifluviálne sedimenty, proluviálne sedimenty stratigrafického zaradenia pleistocén - holocén. V hydrogeologických kolektoroch útvaru prevažuje medzizrnová priepustnosť.

Podľa mineralizácie sa podzemné vody útvaru SK1000500P zaraďujú medzi vody s nízkou až zvýšenou mineralizáciou (vysoko mineralizované v oblasti Ležiachov (objekt 246290 - maximálna hodnota mineralizácie 1284,9 mg.l⁻¹ – meranie v roku 2022).

Okrem sporadicky sa vyskytujúcich prekročení limitných hodnôt je zaznamenané dlhodobé prekročovanie limitnej hodnoty NO₃ - 46690 Ivančiná a 246290 Ležiachov. Antropogénne znečistenie sa prejavuje takmer na celom území útvaru a dokumentujú ho nadlimitné hodnoty špecifických organických látok.

Tab. 17 - Hodnoty prekročených limitných hodnôt pre útvary podzemných vôd v objekte

Názov objektu	Ukazovateľ	Dátum odberu	Hodnota	
			Nameraná	Vyhlášky MZ SR č. 247/2017 Z.z.
Ležiachov	Amónne ióny	18.05.2022 21.11.2022	1.900 mg/l 18.840 mg/l	Limitná hodnota: 0.500 mg/l
Ležiachov	Arzén	21.11.2022	10.800 µg/l	Limitná hodnota: 10.000 µg/l
Ležiachov	Celkový obsah železa	21.11.2022	3.280 mg/l	Limitná hodnota: 0.200 mg/l
Ležiachov	Dusičnany	18.05.2022	81,800 mg/l	Limitná hodnota: 50,000 mg/l
Ivančiná	Dusičnany	17.05.2022	57,500 mg/l	Limitná hodnota: 50,000 mg/l
Ležiachov	Fosforečnany	21.11.2022	0,410 mg/l	Prahová hodnota: 0,220 mg/l
Ležiachov	Mangán	18.05.2022 21.11.2022	0,033 mg/l 0,134 mg/l	Prahová hodnota 0,030 mg/l Limitná hodnota 0,050 mg/l
Ivančiná	Súčet pomerov NO ₂ - a NO ₃ -	17.05.2022	1,152	Limitná hodnota: 1.000
Ležiachov	Súčet pomerov NO ₂ - a NO ₃ -	18.05.2022	1,643	Limitná hodnota: 1.000
Ležiachov	Vodivosť pri 25 st. Celzia	21.11.2022	140,900 mS/m	Limitná hodnota: 125.00 mS/m
Ležiachov	Železo dvojmocné	21.11.2022	2.500 mg/l	Limitná hodnota: 0,200 mg/l

Zdroj: kvalita podzemných vôd na Slovensku 2022, SHMÚ

Tab. 18 - Ukazovatele prekračujúce prahové a limitné hodnoty v jednotlivých objektoch

Číslo objektu	Prahová	Limitná
246090 - Příbovce Benice	NO ₃ ⁻	NO ₃ ⁻
246290 - Ležiachov	NH ₄ ⁺ , NO ₃ ⁻	NH ₄ ⁺ , NO ₃ ⁻
610690 - Dubové	Acenaftén, FLU, Fe, Fe ²⁺ , Fenantén, Fluorén, Mn, NH ₄ ⁺ , Naftalén, PO ₄ (3-), Pyrén, TOC	Acenaftén, FLU, Fe, Fe ²⁺ , Mn, NH ₄ ⁺ , Naftalén, TOC
46790 - Blažovce	Acenaftén, Fluorén, Naftalén	Naftalén

Zdroj: kvalita podzemných vôd na Slovensku 2022, SHMÚ

Tab. 19 - Organické látky stanovené nad požadovú hodnotu pre útvary PzV SK1000500P

Názov objektu	Ukazovateľ	Dátum odberu	Hodnota nameraná
Příbovce - Benice	Fenantén	16.05.2022 22.11.2022	0.005 µg/l 0,026 µg/l
Ležiachov	Fenantén	18.05.2022 21.11.2022	0.013 µg/l 0,015 µg/l
Dubové	Fenantén	09.06.2022	0,015 µg/l
Ležiachov	Celkový obsah železa	21.11.2022	3.280 mg/l
Ležiachov	Dusičnany	18.05.2022	81,800 mg/l

4.3.3. Environmentálne záťaž

Na základe registra Environmentálnych záťaží sa v blízkosti posudzovanej lokality sa nenachádzajú žiadne environmentálne záťaž. Najbližšia environmentálna záťaž k posudzovanému územiu bola identifikovaná v Turčianskych Tepliciach v mestskej časti Diviaky ČS PHM Diviaky vzdialená od posudzovanej lokality cca 5,3 km juhovýchodným smerom. Zoznam identifikovaných environmentálnych záťaží v okrese Turčianske Teplice

je uvedený v nasledujúcej tabuľke. Všetky predmetné environmentálne záťaže boli sanované (rekultivované lokality). Najbližšia environmentálna záťaž v okrese Martin SK/EZ/MT/1353 - MT (004) / Příbovce - bývalé OS Slovnaft - Benzinol (skladovanie a distribúcia palív) je vzdialená od posudzovanej lokality cca 9,5 km severovýchodným smerom od posudzovanej lokality.

Tab. 20 - Environmentálne záťaže v okrese Turčianske Teplice

Označenie	Názov EZ	Doplnková informácia
SK/EZ/MT/1353 Vzdialenosť:	TR (002) / Turčianske Teplice - ČS PHM Diviaky C: Sanovaná, rekultivovaná lokalita 6,8 km juhovýchodne od posudzovanej lokality	skladovali a predávali ropné látky (benzíny, nafta, oleje)
SK/EZ/MT/511 Vzdialenosť:	TR (001) / Mošovce - skládka TKO C: Sanovaná, rekultivovaná lokalita 6,2 km severovýchodne od posudzovanej lokality	skládka komunálneho odpadu
SK/EZ/MT/1354 Vzdialenosť:	TR (003) / Turčianske Teplice - ČS PHM juh C: Sanovaná, rekultivovaná lokalita 10,2 km juhovýchodne od posudzovanej lokality	skladovali a predávali ropné látky (benzíny, nafta, oleje)

Zdroj: <https://envirozataze.enviroportal.sk/>

4.4. Sklárky

V okrese Turčianske Teplice sú evidované nasledovné sklárky odpadov.

Tab. 21 - Sklárky odpadov v okrese Turčianske Teplice

Názov	Obec	Trieda	Prevádzkovateľ
Hnilisko	Horná Štubňa	SKNNO	Združenie obcí Horného Turca na ochranu životného prostredia, Partizánska 1, 039 01 Turčianske Teplice, IČO: 31 898 734,

SKNNO - Skládka odpadov na nie nebezpečný odpad, Zdroj: www.minzp.sk

Veľmi nebezpečné pre životné prostredie sú nelegálne sklárky odpadov, ktoré sa vytvárajú v opustených lokalitách, popri cestách a vodných tokoch. Jedná sa prevažne o komunálny odpad, ich súčasťou bývajú aj nebezpečné odpady z domácnosti a priemyslu.

4.5. Rastlinstvo a živočíšstvo

Biotické prostredie širšieho okolia posudzovanej lokality je človekom pretvorené. Charakter územia, kumulácia poľnohospodárskej činnosti (charakter riešeného územia predstavuje intenzívne obhospodarovaná poľnohospodárska pôda v širšom okolí - orné pôdy, pasienky), dopravy (železničná trať, dopravné cesty prvej triedy s protihlukovými stenami ako aj obslužné komunikácie, líniová zeleň) a iných prejavov antropogénnych aktivít, nedávajú predpoklad existencie územne kvalitnej bióty.

V urbanizovanom prostredí miest a obcí, v poľnohospodárskych a priemyselných areáloch a iných stavbách sídlia druhy, ktorých výskyt je viac-menej viazaný na urbánne resp. industriálne prostredie. Aj samotná skladba pestovaných poľnohospodárskych plodín v širšom okolí, môže do určitej miery pozmeniť druhovú skladu živočíchov, ktorá je viazaná na poľnohospodársku pôdu (monokultúry pestovaných plodín).

Vyššiu biodiverzitu a významnosť majú hydrické biotopy stojatých a tečúcich vôd, ktoré predstavujú významné refúgium pre mnohé druhy živočíchov a rastlín. Medzi hydrické biotopy v širšom okolí môžeme zaradiť vodné toky Turiec, Teplica s bohato vyvinutými brehovými porastmi, ako i Laclavský potok, Polerieka, Sokol, vodné plochy a podmáčané pôdy v širšom okolí (CHA Ivančinské močiare, NPR Turiec, Jazernické jazierko a iné).

Vodný tok Turiec, Ivančinske močiare, Jazierko v Jazerníci, Diviacke kruhy, Žarnovica – boli zaradené medzi **Ramsarské lokality**. Lokalita je významná z hľadiska diverzity bentických organizmov, rýb, vtáctva, mokradových spoločenstiev, biogeografického, hydrologického aj krajinárskeho..

V území a jeho širšom okolí môžeme pozorovať výskyt druhov viazaných na:

- sídelnú zeleň (záhrady),
- poľnohospodársku pôdu (monokultúra, trvalé trávnaté porasty a lúčne biotopy),
- hydrické biotopy stojatých a tečúcich vôd.
- líniová zeleň pozdĺž ciest.

4.6. Pôda

V riešenom území neboli robené podrobnejšie prieskumy kvality pôdy z hľadiska jej možnej kontaminácie. Vzhľadom na doterajšie využitie nepredpokladáme kontamináciu pôdneho krytu. Na základe mapy Kontaminácia pôd – (J. Čurlík a P. Šefčík, Atlas krajiny SR, 2002) môžeme predmetné územie z pohľadu plošnej kontaminácie zaradiť do územia s relatívne čistou pôdou; aj keď západná časť k.ú. Abramová spadá do územia zaradeného do kategórie nekontaminovaná pôda, (geogénne podmienený obsah niektorých rizikových prvkov dosahuje limitné hodnoty A) - nekontaminované pôdy resp. mierne kontaminované pôdy.

Posudzovaná lokalita bola v minulosti intenzívne poľnohospodársky využívaná, je možný výskyt zvyškov látok pochádzajúcich z poľnohospodárskej výroby.

4.7. Zdravotný stav obyvateľstva a celková kvalita životného prostredia pre človeka

Zdravotný stav obyvateľstva krajiny je výslednicou zložitej súhry genetického vybavenia, ekonomickej a psychosociálnej situácie, výživy a životného štýlu, ako aj kvality zdravotných služieb a životného prostredia.

Ako je zrejmé životné prostredie je kľúčovým determinantom zdravia človeka. Podľa odhadov Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO) je takmer každé štvrté úmrtie vo svete (na Slovensku približne každé šieste) spojené so životným prostredím. Medzi najzávažnejšie environmentálne rizikové faktory patria znečistenie ovzdušia, vody a pôdy, expozícia chemikáliám, či zmeny klímy.

Znečistenie ovzdušia predstavuje najväčšie environmentálne riziko pre ľudské zdravie, kontaminovaná voda a pôda negatívne ovplyvňuje ochorenia tráviacej sústavy a prítomnosť ťažkých kovov v pitnej vode má vplyv na vznik onkologických ochorení. Expozícia hluku z dopravy a priemyslu vedie k podráždeniu, poruchám spánku a vyššiemu riziku vysokého tlaku a srdcovocievnych ochorení. Chemické látky v životnom prostredí z poľnohospodárstva, energetiky, priemyslu, zo samotných výrobkov a potravín môžu negatívne ovplyvniť zdravotný stav obyvateľstva vystaveného danému pôsobeniu v závislosti od dĺžky expozície a druhu chemickej látky. Negatívny vplyv zmeny klímy predstavuje bezprostrednú hrozbu pre zdravie v podobe extrémnych horúčav a zmien v šírení nákazlivých chorôb a alergénov.

Problém negatívneho vplyvu životného prostredia na zdravie ľudí neustále pretrváva, aj napriek prijímaným opatreniam na zmiernenie environmentálneho ohrozenia. Zlepšenie kvality životného prostredia v kľúčových oblastiach, ktorými sú ovzdušie, voda a hluk, môže prispieť k predchádzaniu chorobám a zlepšeniu zdravia ľudí.

Syntetickým ukazovateľom úrovne životných podmienok obyvateľstva a úmrtnostných pomerov je stredná dĺžka života, t.j. nádej na dožitie. Po roku 1991 sa pokles celkovej úmrtnosti, ale najmä dojčenskej a novorodeneckej prejavil v predĺžení strednej dĺžky života pri narodení. V okrese - Turčianske Teplice v rokoch 2015 – 2019 bola stredná dĺžka života pri narodení u žien 80,04 a u mužov 72,34.

Z porovnania štatistík za dlhšie obdobie je zrejmé, že v štruktúre úmrtnosti podľa príčin smrti nedochádza v posledných rokoch v SR k podstatným zmenám. Päť najčastejších príčin smrti: kardiovaskulárne ochorenia, zhubné nádory, vonkajšie príčiny (poranenia, otravy, vraždy, samovraždy a pod.), choroby dýchacej sústavy a ochorenia tráviacej sústavy, majú za následok cca 90 percent všetkých úmrtí.

V roku 2023 zomrelo v okrese Turčianske Teplice v dôsledku chorôb obehovej sústavy 92 obyvateľov (čo je 45,77 % zo všetkých úmrtí) v dôsledku nádorových ochorení 41 ľudí (čo je 20,39 % zo všetkých úmrtí), na dýchacie ochorenia 22 obyvateľov (čo je 10,94 % zo všetkých úmrtí), v dôsledku chorôb tráviacej sústavy 13 obyvateľov (čo je 6,46 % zo všetkých úmrtí), a na vonkajšie zavinenia 12 obyvateľov (čo je 5,97 % zo všetkých úmrtí). Uvedené úmrtia predstavovali v okrese Turčianske Teplice v roku 2023 celkom 89,55 % vo vzťahu k celkovému počtu úmrtí. Zostávajúce percentá úmrtí pripadajú na iné diagnózy. (Zdroj: www.statistics.sk/). V rámci SR bol zaznamenaný vzostup alergických ochorení, to platí i o Žilinskom kraji a jeho sídlach.

IV. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA A O MOŽNOSTIACH OPATRENÍ NA ICH ZMIERNENIE

1. POŽIADAVKY NA VSTUPY

V dôsledku výstavby 34 rodinných domov dôjde k záberu poľnohospodárskej pôdy, parcela KN C 270/2 o ploche 12 805,82 m², ktorá je vedená v katastri nehnuteľností ako orná pôda – BPEJ 0812003.

Podľa prílohy č. 9 k vyhláške č. 508/2004 Z.z. (novelizovaná vyhláškou č. 59/2013) sú všetky poľnohospodárske pôdy podľa príslušnosti do BPEJ zaradené do 9 skupín kvality pôdy. Najkvalitnejšie patria do 1. skupiny a najmenej kvalitné do 9. skupiny. BPEJ 0812003 je zaradená do 6. skupiny.

Podľa prílohy č. 2 zákona NR SR č. 58/2013 Z.z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy sa v katastrálnom území obce Abramová nachádza chránená poľnohospodárska pôda (najkvalitnejšie poľnohospodárske pôdy podľa BPEJ v k.ú. Abramová sú BPEJ s kódom (0729002 0811002 0811005 0812003 0820003 0864003) za odňatie tejto poľnohospodárskej pôdy sa platí odvod, ktorý je určený v prílohe č. 1 k nariadeniu vlády č. 58/2013 Z.z.. Podľa prílohy č.1 je odvod za trvalé odňatie poľnohospodárskej pôdy 2 €/m².

Mapa “Obr. 7 - Mapa chránenej poľnohospodárskej pôdy v predmetnej lokalite“ je uvedená v kapitole III. bod 1.4 predmetného zámeru.

1.1. Nároky na zastavané územie

Nároky na zastavané územie budú vzhľadom na existenciu objektov bývania (kúria...), z ktorých ostali len ruiny. Okrem odstránenia stavebných ruín bude potrebné na základe dendrologického prieskumu odstrániť 22 stromov (textová príloha č. 1). Ako náhrada bude vysadená popri komunikácii alej stromov (25 ks) a v priestore genofondovej lokality budú vysadené kríky a podrastová vegetácia (plocha 280 m²). Vo voľnej verejne prístupnej ploche budú doplnené miestne druhy drevín Javor poľný /Acer campestre/, Brest horský /Ulmus glabra/ a Lipa malolistá /Tilia cordata/ v počte 20 kusov.

1.2. Spotreba vody

Výpočet potreby vody bol spracovaný podľa vyhlášky MŽP SR č. 684/2006 Z.z.:

Tab. 22 - Údaje o spotrebe vody

IBV Laclavá	
34 RD x 4 osoby	135 l/os/deň x 136 = 18,36 m ³ / deň
Ročná potreba vody I. etapa	18,36 m³/deň x 365 = 6 701,4 m³/rok

Zdrojom vody bude voda z verejného vodovodu v správe Turčianskej vodárenskej spoločnosti, a.s. Martin. Voda bude používaná na pitné a sociálne účely obyvateľov novoplánovanej IBV.

1.3. Ostatné surovinové a energetické zdroje

1.3.1. Elektrická energia

Rodinné domy budú zásobované elektrickou energiou z existujúcej verejnej distribučnej siete v správe Stredoslovenskej distribučnej, a.s. Žilina, konkrétne z novovybudovanej kioskovej trafostanice. Elektrická energia v domoch bude využívaná predovšetkým na umelé osvetlenie, chod tepelných čerpadiel, verejné osvetlenie (úsporné LED osvetlenie), na pripojenie bežných elektrospotrebičov v domácnosti. Vykurovanie rodinných domov ako aj príprava teplej úžitkovej vody (TÚV) bude zabezpečovaná pomocou elektrickej energie, tepelných čerpadiel, fotovoltických zariadení.

1.4. Dopravná a iná infraštruktúra

Prístup na plochu plánovanej IBV bude z cesty III. triedy 2194 novonavrhovanou komunikáciou, ktorá stykovou križovatkou nadväzuje na štátnu cestu.

Riešenie statickej dopravy je v súlade s STN 73 6110/Z2. Pre rodinný dom sa počítajú 2 parkovacie miesta. V priestore IBV časti B je navrhnuté parkovisko so 6-mi parkovacími miestami a malým detským ihriskom. Celkový počet parkovacích miest bude: $68 + 6 = 74$. Parkovacie miesta sa navrhujú z betónovej dlažby. Parkovacie miesta sú navrhnuté s kolmým radením, so základným rozmerom stojísk 2,5m 5,0 m v počte 6 stojísk. Parkovacie miesta sú od komunikácie oddelené betónovým obrubníkom.

Cesty sú navrhnuté s krytom z asfaltobetónu a budú lemované cestným obrubníkom bez skosenia, ktorý bude uložený do betónového lôžka s bočnou oporou a nespevnenou krajinou. Obrubník bude stavebne uložený na výšku nivelety tak, aby umožnil odtekanie dažďových vôd na terén. Súčasťou dopravnej infraštruktúry sú aj chodníky, rozptylové plochy a námestia zaradené do funkčnej triedy D1 (upokojené komunikácie - pešie zóny a obytné ulice, obytné zóny). Základná šírka navrhovaných chodníkov je 1,5 m.

Povrchové vody z miestnej komunikácie a parkovísk budú prioritne odvádzané priečnym a pozdĺžnym sklonom do zelených pásov.

Na odvádzanie povrchových vôd sa využijú povrchové odparovacie plochy, ktoré vytvoria dostatočne veľké akumulčné priestory na zachytávanie prívalových zrážok a umožnia pomalé plytké vsakovanie do horninového prostredia kombinované s výparom v suchom období.

Investor na základe požiadavky príslušných inštitúcií zadal posúdenie dopravného napojenia stavby „Obytný súbor JURK – Abramová, časť Laclavá, IBV 34RD“ na cestu III/2194 s následným posúdením križovatiek s cestami s vyšším dopravným významom (II/517, III/2181). Účelom dopravno- kapacitného posúdenia (DKP) je zabezpečiť zvýšené dopravné nároky z dôvodu výstavby 34 RD v lokalite Laclavá. DKP je spracované pre predpokladaný rok ukončenia výstavby (2027) a následný výhľad 20 rokov (2047).

Z kapacitného posúdenia v zmysle TP 102 vyplýva, že posudzované dopravné napojenie kapacitne vyhovuje.

V rámci dopravno-kapacitného posúdenia boli spracované kapacitné analýzy križovatiek s nasledovným záverom:

Križovatka K1 – ciest II/517 a III/2181 kapacitne vyhovie predpokladanej intenzite dopravy pre funkčnú úroveň C v roku 2027, a to pre rannú aj popoludňajšiu špičkovú hodinu. Križovatka **kapacitne vyhoví** pre predpokladané výhľadové dopravné zaťaženie v roku 2047 pre funkčnú úroveň C.

Križovatka K2 – ciest III/2181 a III/2194 kapacitne vyhovie predpokladanej intenzite dopravy pre funkčnú úroveň C v roku 2027, a to pre rannú aj popoludňajšiu špičkovú hodinu. Križovatka **kapacitne vyhovie** pre predpokladané výhľadové dopravné zaťaženie v roku 2047 pre funkčnú úroveň C.

Križovatka K3 – ciest III/2194 a navrhovaného dopravného napojenia obslužnou cestou Obytného súboru JURK kapacitne vyhovie predpokladanej intenzite dopravy pre funkčnú úroveň C v roku 2027, a to pre rannú aj popoludňajšiu špičkovú hodinu. Križovatka **kapacitne vyhovie** pre predpokladané výhľadové dopravné zaťaženie v roku 2047 pre funkčnú úroveň C.

Kompletný materiál je k dispozícii u investora a projektanta obytného súboru JURK a bude súčasťou projektu pre územné konanie.

1.5. Nároky na pracovné sily

Úpravu terénu a výstavbu inžinierskych sietí a dopravných komunikácií v priestore plánovanej IBV bude zabezpečovať zmluvne dohodnutá stavebná firma, ktorá bude disponovať potrebnou kapacitou zamestnancov v požadovanej profesijnej skladbe.

Výstavbu rodinných domov s pripojením na inžinierske siete si bude zabezpečovať každý majiteľ pozemku vo vlastnej réžii.

2. ÚDAJE O VÝSTUPOCH

2.1. Zdroje znečisťovania ovzdušia

V súvislosti s realizáciou zámeru nie je predpoklad vzniku nových zdrojov znečisťovania ovzdušia v prípade, že hlavným zdrojom vykurovania v objektoch budú tepelné čerpadlá (napr. vzduch – voda, prípadne aj voda - voda), fotovoltika, elektrická energia. Ako doplnkovým zdrojom môžu byť „domáce krby“, ktoré vzhľadom na príkon budú malým zdrojom znečisťovania ovzdušia, ktorý bude kategorizovaný v zmysle vyhl. 248/2023 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ochrane ovzdušia nasledovne:

1. Palivovo-energetický priemysel

1.1.3. Technologické celky obsahujúce stacionárne zariadenia na spaľovanie palív s nainštalovaným súhrnným menovitým tepelným príkonom v $MW < 0,3 MW$ – malý zdroj znečisťovania ovzdušia.

V súlade s ustanoveniami zákona 146/2023 Z.z. o ochrane ovzdušia v prípade, že majitelia rodinných domov si budú chcieť inštalovať krb alebo pec na biomasu (drevo, peletky, štiepka..) do príkonu 0,1MW nie je potrebné žiadať o povolenie zdroja.

2.2. Odpadové vody

Rodinné domy budú zdrojom splaškových odpadových vôd v obdobnom objeme ako je vypočítaná potreba vody. Denne je vypočítané množstvo pre 34 RD – $18,36 m^3$, ročná produkcia OV môže dosiahnuť $6\,701,4 m^3$. Splaškové odpadové vody budú akumulované vo vodotesných žumpách a vyvážané na vhodnú ČOV. Vodotesnosť žúmp budú majitelia dokladovať pri kolaudačnom konaní. V súčasnosti je možné obsah žúmp vyvážať prostredníctvom oprávnených firiem na ČOV vo Vrútkach a ČOV v Turčianskych

Tepliciach v správe Turčianskej vodárenskej spoločnosti, a.s. Vzdialenosť plánovanej IBV Laclavá od ČOV v Turčianskych Tepliciach je cca 11 km, od ČOV vo Vrútkach 26 km. Vody z povrchového odtoku z 34 rodinných domov budú zaústené cez okapové chodníky (štrk) alebo dažďové záhradky prirodzene do vsaku alebo budú akumulované v nádržiach a využívané na polievanie zelene a záhrad.

2.3. Odpady

Počas prípravy územia a výstavby inžinierskych sietí, ktoré bude zabezpečovať investor IBV Laclavá môžu vzniknúť odpady zaradené v zmysle vyhlášky MŽP SR č. 365/2015 Z.z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov nasledovne:

Tab. 23 - Predpokladané druhy odpadov vznikajúcich pri výstavbe inžinierskych sietí v IBV Laclavá

Katalógové číslo odpadu	Názov druhu odpadu
17 02 01	Drevo - prípadne k.č. 200201 – biologicky rozložiteľný odpad (odstránené stromy)
17 02 03	plasty „O“ (orezky z vodovodného potrubia)
17 04 05	železo a oceľ „O“
17 03 02	bitúmenové zmesi iné ako uvedené v 17 03 01 „O“
17 04 11	káble iné ako uvedené v 17 04 10 „O“
17 05 06 *	výkopová zemina iná ako uvedená v 170505 „O“
20 03 01	zmesový komunálny odpad (odpad od dodávateľa stavby) „O“

*v prípade, že výkopová zemina bude využitá v rámci stavby, nie je odpadom a nevzťahuje sa na ňu zákon o odpadoch.

Množstvo vzniknutého odpadu počas stavebných prác bude evidované v súlade s požiadavkami legislatívy a tieto údaje o množstve vzniknutého odpadu a spôsobe nakladania s ním budú jedným z dokladov pri kolaudácii stavby.

Pôvodcom odpadu z výstavby je v zmysle §-u 77 ods.2 zákona 79/2015 Z.z. o odpadoch v znení jeho noviel investor stavby (výstavba infraštruktúry) – právnická osoba alebo fyzická osoba - podnikateľ, ktorej bolo vydané povolenie podľa osobitného predpisu. Pri vykonávaní obdobných prác pre fyzické osoby je pôvodcom odpadu ten, kto uvedené práce vykonáva (dodávateľ stavby). V prípade, že výkopová zemina bude použitá v rámci stavby (napr: vyrovnanie terénu, spätný zásyp káblov a vodovodného potrubia, vyrovnanie terénu...) nevzťahuje sa na manipuláciu s ňou zákon o odpadoch. V prípade jej prebytku bude výkopová zemina odpadom (k.č. 17 05 06) a musí sa s ňou manipulovať v súlade s ustanoveniami zákona o odpadoch a príslušných vyhlášok.

Tab. 24 - Predpokladané druhy odpadov vznikajúce pri výstavbe rodinných domov

Katalógové číslo odpadu	Názov druhu odpadu	Kategória
15 01 01	obaly z papiera a lepenky (dodávka stavebného materiálu)	O
15 01 02	obaly z plastov (dodávka stavebného materiálu – tehly, kvádre)	O
15 01 03	obaly z dreva (dodávka stavebného materiálu)	O
17 01 01	betón	O
17 01 02	tehly	O
17 01 07	zmesi betónu, tehál, škridiel, obkladového materiálu a keramiky iné ako uvedené v 17 01 06	O
17 04 05	železo a oceľ	O
17 04 11	káble iné ako uvedené v 17 04 10	O

Tab. 25 - Predpokladané druhy odpadov, ktoré budú vznikať prevádzkou rodinných domov

Katalógové číslo odpadu	Názov druhu odpadu, kategória *	Kategória
20 01 01	Papier a lepenka	O
20 01 02	Sklo	O
20 01 04	Obaly z kovu	O
20 01 23	vyraďené zariadenia obsahujúce chlórfluórované uhl'ovodíky	N
20 01 36	vyraďené elektrické a elektronické zariadenia iné ako uvedené v 20 01 21, 20 01 23 a 20 01 35	O
20 01 39	Plasty	O
20 01 40	Kovy	O
20 02 01	Biologicky rozložiteľný odpad	O
20 03 01	Zmesový komunálny odpad	O
20 03 07	Objemný odpad	O

* „O“ – ostatný odpad , „N“ – nebezpečný odpad

Noví obyvatelia rodinných domov sa budú musieť prispôbiť spôsobu zberu, separácii komunálnych odpadov podľa platného VZN o nakladaní s odpadom obce Abramová. Pri rodinných domoch bude potrebné vyčleniť priestor pre umiestnenie kontajneru na KO a na vyseparované zložky z komunálneho odpadu. V priestore situovania 6 parkovacích miest, detského ihriska je možnosť osadiť kontajnery na separovaný odpad pre obyvateľov IBV.

Nakladanie s odpadmi sa musí počas výstavby riadiť platnou právnou úpravou na úseku odpadového hospodárstva (zákon NR SR č. 79/2015Z.z. o odpadoch), ktorá v §-6 zákona určuje záväzné poradie priorít:

- predchádzanie vzniku odpadu,
- príprava na opätovné použitie,
- recyklácia,
- iné zhodnocovanie, napríklad energetické zhodnocovanie.

Investor stavby bude zodpovedný za správne nakladanie predovšetkým so stavebnými odpadmi v súlade s ustanoveniami § 77 zákona o odpadoch a vyhl. 344/2022 Z.z. o stavebných odpadoch a odpadoch z demolácií.

2.4. Zdroje hluku a vibrácií

Obdobie výstavby:

Počas výstavby inžinierskych sietí (elektrika, vodovod, komunikácia) a následne rodinných domov budú zdrojom hluku dopravné a stavebné mechanizmy, činnosti, ktoré sprevádzajú stavebné postupy a dopravu materiálu na stavenisko. Pôsobenie hluku bude dočasné a priestorovo obmedzené miestom vykonávania stavebných prác.

Hluk v okolí zemných strojov (výkopy) v činnosti dosahuje pomerne vysoké hladiny (84 – 106 dB).

Hluk od stavebných strojov je dočasný a má výrazne premenlivý, prerušovaný charakter a závisí od druhu vykonávanej činnosti a od momentálne realizovanej technológie (bagrovanie, sypanie štrku, zhutňovanie, nakladanie atď.). Bežné je aj spolupôsobenie jednotlivých zdrojov hluku pri súčasnej práci niekoľkých strojov a zariadení. Predpokladáme, že časovo aj intenzívnejšie bude pôsobiť hluk počas prác na inžinierskych stavbách – prípojky elektrickej energie, vodovodu, verejné osvetlenie, komunikácie

(väčšie stavebné mechanizmy). Hluk z výstavby rodinných domov môže byť vzhľadom na spôsob výstavby (svojpomocne alebo pomocou firmy za použitia bežných stavebných mechanizmov) menej intenzívny ale časovo môže pôsobiť dlhšie obdobie počas ukončenia stavby 34 rodinných domov.

Počas prevádzky rodinných domov je potrebné spomenúť hluk z dopravy, ktorý bude závislý od intenzity dopravy osobnými automobilmi do a z IBV „JURK“ Laclavá. Pri maximálnej intenzite je predpoklad počas dňa 136 prejazdov osobných automobilov (68 OA – na každý RD 2 OA) ako i automobily odvážajúce odpad. Zdrojom hluku môžu byť tepelné čerpadlá, ktoré dosahujú hlučnosť okolo 60 dB. Preto bude dôležité vhodné osadenie tepelných čerpadiel vzhľadom k obytným miestnostiam v rodinnom dome (spálňa) ako i k susedným rodinným domom.

2.5. Zdroje žiarenia, tepla a zápachu

Výstavba rodinných domov v rámci stavby IBV „JURK“ Laclavá nebude zdrojom žiarenia ani zápachu. Keďže sa jedná o vidiecke osídlenie môžu rodiny chovať hydinu (obvykle sliepky), ktorá môže byť lokálne zdrojom zápachu.

2.6. Vyvolané investície

Nie sú známe žiadne vyvolané investície.

3. ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH PRIAMYCH A NEPRIAMYCH VPLYVOCH NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

3.1. Vplyvy na obyvateľstvo

Vplyvy počas výstavby

Obytné domy v Laclavej (KNC 253/15, súp. číslo 83) sa nachádzajú vo vzdialenosti cca 69 m severne od posudzovanej lokality. Vzdialenosť plánovaných RD od najbližšieho obytného budovy (KN C 264/2) je 30 m západne.

Z polohy lokality pre výstavbu 34 rodinných domov môžeme usúdiť, že najvýznamnejší vplyv počas výstavby inžinierskych sietí a postupne rodinných domov na obyvateľstvo v miestnej časti Laclavá bude predstavovať dočasná zvýšená intenzita dopravy najmä stavebných strojov (bágre, domiešavače, nákladné automobily a pod.), s čím súvisí aj zvýšená prašnosť, hluková záťaž, a zvýšenie emisií z dopravy a zo samotnej stavby. Vplyvom dopravy (hluk, emisie) budú čeliť predovšetkým objekty situované v blízkosti cesty III. triedy 2194, ktorá vedie cez obec. Ovplyvnené výstavbou bude 6 najbližších rodinných domov.

Vplyvy na obyvateľstvo počas výstavby môžeme rozdeliť na vplyvy počas prípravy územia a výstavby inžinierskych sietí, ktoré budú intenzívnejšie ale krátkodobé. Obdobie výstavby rodinných domov a jej vplyv na okolité obyvateľstvo hodnotíme ako nízke ale dlhodobejšie.

Vplyvy počas prevádzky

Vplyv 34 nových rodinných domov na okolité obyvateľstvo sa môže prejavovať v mierne zvýšenej intenzite dopravy po ceste III/2194 a následných komunikáciách, na ktoré sa cesta pripája. Výsledkom DKP (11/2024) 3 križovatiek je vyhodnotenie, že križovatky

kapacitne vyhovujú. Kladom bude zvýšenie počtu obyvateľov v obci Abramová. Noví prisťahovalci môžu byť prínosom pre obec (dane, záujem o život v obci ...).

3.2. Vplyvy na prírodné prostredie

3.2.1. Reliéf a horninové prostredie

Z hľadiska posúdenia vplyvu navrhovanej činnosti na horninové prostredie je možné konštatovať, že plánovanou výstavbou 34 rodinných domov s napojením na inžinierske siete nedôjde k narušeniu horninového prostredia. Plocha je mierne svahovitá so stúpaním smerom na západ. Počas stavby budú vykonávané výkopy pre základy domov do hĺbky cca 0,8 – 1,5 m, rovnako výkopy pre vodovodnú prípojku, žumpy, NN kábla môžu dosiahnuť hĺbku 1,2 - 2 m. Vykonávaním stavebných prác nepredpokladáme významné ovplyvnenie horninového prostredia.

Počas realizácie stavebných prác môže dôjsť k technickej poruche, havárii stavebného alebo dopravného mechanizmu. Únik znečisťujúcich látok (pohonné hmoty, olej...) bude potrebné zneškodniť spôsobom sorpcie na vhodný absorpčný materiál (vapex, ropex, piliny, ...).

V bezprostrednom okolí sa nenachádza žiadne chránené ložiskové územie ani dobývací priestor. Vplyv výstavby a prevádzky posudzovanej činnosti na horninové prostredie a reliéf hodnotíme ako malý.

3.2.2. Vplyvy na podzemnú a povrchovú vodu

Vplyvy počas výstavby

Plánovaná IBV JURK Laclavá je od rieky Turiec vzdialená 300 m, západná okrajová časť až 650 m. Okrem toho parcely, kde sa budú stavať rodinné domy oddeľuje obecná komunikácia III. triedy 2194, ktorá funguje ako hlavná komunikácia cez obec.

Kvalitu povrchových a podzemných vôd počas výkonu stavebných prác môže najviac ovplyvniť výskyt mimoriadnej udalosti, pri ktorej by došlo k úniku znečisťujúcich látok zo stavebných strojov a dopravných mechanizmov nakoľko podľa vykonaného HG prieskumu sa ustálená hladina podzemnej vody nachádzala v hĺbke len 0,7 m (JV2) - 1,5 m (JV4) pod terénom. Prípadný havarijný únik je potrebné urýchlene zachytiť na vhodný absorpčný prostriedok (vapex, ropex, piesok), odkopaním kontaminovanej zeminy a zabezpečením jej zneškodnenia v zmysle platnej legislatívy prostredníctvom oprávnenej organizácie.

Na základe vzdialenosti posudzovaného areálu od vodného toku by prípadný vznik mimoriadnej udalosti (únik znečisťujúcich látok z mechanizmov a nákladných automobilov) nemal ovplyvniť kvalitu povrchových vôd.

Výsledky geologického prieskumu vykonaného na posudzovanej lokalite (4 strojné vrty a 1 ručný vrt) uvádzajú, že vyššia hladina podzemnej vody (0,7 m) bude mať zásadný vplyv na stavbu komunikácie a rovnako treba tento fakt akceptovať aj pri budovaní podzemných žump. Podzemná voda je veľmi vysoko agresívna voči oceli, nevykazuje však žiadnu agresivitu voči betónu.

Vplyvy počas prevádzky

Vplyvy na kvalitu povrchových a podzemných vôd počas prevádzky rodinných domov súvisia jednak s produkciou splaškových odpadových vôd a vôd z povrchového odtoku.

Vody z povrchového odtoku z rodinných domov budú zaústené do okapového chodníka s postupným vsakom do podzemných vôd, prípadne do dažďových záhrad v prípade, keď je vsakovanie riešené rozplynutím vsakovanej vody na hladinu podzemnej vody a to len v miestach, kde sa vyskytujú v podloží kvartérnych ílov štrkovité zeminy. Ďalšou možnosťou je akumulácia dažďových vôd do akumulčných nádrží s následným využívaním na polievanie zelene a záhrady. Týmto riešením sa nezmení lokálna klíma, dažďová voda ostane na mieste, kde spadne, čiže nepredpokladáme narušenie prirodzeného režimu vôd.

Splaškové odpadové vody z rodinných domov budú odvádzané do vodotesných žump (vodotesnosť bude dokladovaná pri kolaudácii rodinných domov), ktoré budú vyvázané do vhodnej ČOV (ČOV TURVOD v Turčianskych Tepliciach - Diviakoch je vzdialená 11 km alebo ČOV vo Vrútkach vzdialená 26 km). Obyvatelia sú povinní v zmysle § 36 ods. 4 zákona 364/2004 Z.z. o vodách zabezpečovať zneškodňovanie obsahu žump (splaškové odpadové vody) odvozom do čistiarne odpadových vôd a na výzvu obce alebo orgánu štátnej vodnej správy predložiť doklady o odvoze odpadových vôd najviac za posledné dva roky. Odvoz odpadových vôd môže vykonávať len prevádzkovateľ verejnej kanalizácie, obec alebo osoba oprávnená podľa osobitného predpisu.

Celkovo možno zhodnotiť vplyv výstavby a prevádzky 34 rodinných domov na podzemné a povrchové vody ako stredne významný.

3.2.3. Vplyvy na ovzdušie a klímu

V súvislosti s realizáciou zámeru a využívaním elektrickej energie alebo tepelných čerpadiel na vykurovanie rodinných domov nie je predpoklad vzniku zdrojov znečisťovania ovzdušia. Môže však nastať situácia, že majitelia rodinných domov budú ako doplňujúce kúrenie inštalovať krb /pec na biomasu (drevo, peletky, štiepka). V týchto prípadoch vznikne malý zdroj znečisťovania ovzdušia. Emisie ZL so spaľovania dreva budú: TZL, CO, NO_x, TOC. Je dôležité, aby v krboch/peciach bolo spaľované suché drevo a v žiadnom prípade nie drevo povrchovo upravované alebo inak znečistené prípadne odpady. Vplyvy na kvalitu ovzdušia budú nevýznamné.

Vplyv na klímu záujmového územia bude mať zastavanie cca 40 -max.50 % plochy rodinnými domami. Vo východnej časti lokality dôjde k zníženiu podielu drevín a naopak v západnej časti k zvýšeniu podielu drevín. Pozitívnym prvkom bude navrhnuté stromoradie pozdĺž prístupovej komunikácie, doplnenie 20 ks stromov vo voľnom prostredí a vsakovacieho jazierka v lesíku (GL42). Teplota povrchov podobnej vidieckej zástavby dosahovala 26 – 28 °C (Abramová, Ondrášová, Jazernica, Ivančina) v závislosti od stupňa zastavania. Možno predpokladať, že celková teplota povrchu záujmovej lokality ostane viacmenej nezmenená, v západnej časti sa zníži a vo východnej časti sa mierne zvýši.

3.2.4. Vplyvy na pôdu

Realizácia navrhovanej činnosti si vyžiadala záber poľnohospodárskej pôdy - ornej pôdy, ktorá je v súčasnosti využívaná na poľnohospodárske účely. Investor bude povinný zabezpečiť vyňatie z poľnohospodárskej pôdy na príslušnom okresnom úrade pod plánovanú stavbu inžinierskych sietí. Rovnako budú postupovať aj súkromní investori rodinných domov. Nakoľko sa jedná o pôdu s bonitou (bonitovanou pôdno-ekologickou jednotkou – BPEJ 0812003), za odňatie tejto poľnohospodárskej pôdy sa platí odvod, ktorý je určený v prílohe č. 1 k nariadeniu vlády č. 58/2013 Z.z.. Podľa prílohy č.1 je odvod za trvalé odňatie poľnohospodárskej pôdy 2 €/m².

Pre intenzitu zastavania stavebných pozemkov je doporučený koeficient zastavanosti na jednotlivých pozemkoch. Koeficient zastavanosti je doporučený na max. 0,40 t.j. zastavaná plocha rodinných domov by nemala presiahnuť viac ako 40 % z celkovej plochy pozemku, resp. spolu so stavbami príslušenstva (terasy, bazény apod.) max. 50 % z celkovej plochy pozemku. Dodržanie % zelenej plochy pri rodinných domoch bude zabezpečené zatrávnením, vysadením kríkovej a vzrastlej zelene, prípadne zriadením ovocnej a zeleninovej záhradky.

3.2.5. Vplyvy na faunu a flóru

Druhovú rozmanitosť fauny a flóry v predmetnom území je do veľkej miery ovplyvnená zásahom človeka najmä veľkoplošné bloky poľnohospodárskej pôdy (monokultúry vysádzaných plodín), poprípade plochy trvalo trávnatých porastov, na ktorých sa vyskytujú druhy rastúce a žijúce vo voľnej krajine a s časti zavlečené druhy z intravilánov okolitej obce. Na prirodzený vývoj sú ponechané len spoločenstvá krovín a líniových porastov lemujúcich cesty a blízke vodné toky Turiec, Laclavský potok ako aj územie genofondovej lokality (GL42 Laclavá) situovaná v JV časti záujmovej lokality. Vzhľadom na zásah do GL 42 bol spracovaný znalecký posudok RNDr. Mareka Sekerčáka a dendrologický prieskum Ing. Mateja Jasenka, PhD., autorizovaný krajinný architekt KA 0070. Znalecký posudok uvádza, že:

- centrálna časť GL 42 so stromovým porastom zostane prakticky zachovaná. Odstránia sa len niektoré jedince stromov, ktoré sú aj v nevyhovujúcom zdravotnom stave. Funkcia potencionálneho hniezdneho biotopu pre vyššie uvedené vtáčie druhy zostane zachovaná. Prítomnosť ľudských obydlií pre tieto vyššie uvedené vtáčie druhy nepredstavuje výrazný problém.
- vo vzdialenosti 900 - 1200 m sa vyskytujú lokality, ktoré sú väčšie a kompaktnejšie ako je GL42 – Laclavá. Tým že obsahujú aj krovinový porast predstavujú aj dobrý úkrytový biotop pre poľovnú zver. Z ekologického hľadiska sú lepšími biotopmi pre hniezdenie a úkryt vyššie uvedených druhov ako je samotná GL42 – Laclavá.

Výsledkom oboch vyššie citovaných odborných prác je :

- Návrh výrubu 22 stromov z toho 18 ks stromov nachádzajúcich sa v GL 42,
- Výsadba aleje okolo areálovej komunikácie (25 stromov) – môže vytvoriť vhodné podmienky pre avifaunu
- Výsadba 20 ks stromov na voľných verejných plochách
- Osadenie búdok v území GL 42 ako aj v širšom okolí (do 2 km) od GL 42 (výber vhodných búdok ako aj vytypovanie lokality pre ich osadenie konzultovať so ŠOP SR NP Veľká Fatra),
- Vysadenie krovinovej etáže vhodnou pôvodnou drevinovou vegetáciou v GL 42 (vznik úkrytového biotopu pre poľovnú zver),
- Vytvorenie parku v časti genofondovej lokality v rámci tohto obytného súboru s doplnením odparovacieho jazierka.

Vo vzdialenosti 300 m od východného okraja záujmovej lokality pre IBV preteká rieka Turiec, ktorá je nadregionálnym biocentrom (NRBc 3).

Vzhľadom na primeranú vzdialenosť nadregionálneho biokoridoru ako i chránených lokalít od záujmového územia ako i spôsob nakladania s vodami z rodinných domov, nie je predpoklad ich ovplyvnenia.

3.2.6. Vplyvy na územný systém ekologickej stability

Realizáciou navrhovanej činnosti dôjde k zásahu do genofondovej lokality GL42 Laclavá, ktorá predstavuje lesík s viacerými druhmi stromov a krovín s potenciálnym hniezdením chránených druhov vtákov (myšiarka ušatá (*Asio otus*), sokol myšiar (*Falco tinnunculus*), krkavec čierny (*Corvus corax*), vrana popolavá (*Corvus cornix*), drozd čvíkotavý (*Turdus pilaris*) a ďalšími druhmi vtákov. Avšak prieskumom lokality vykonaným 5/2024 a 8/2024 nebolo potvrdené hniezdenie ani jedného z vyššie uvedených vtáčích druhov na lokalite. S aktuálnou absenciou krovinnej vegetácie neplní genofondová lokalita funkciu úkrytového biotopu pre druhy poľovnej zvery.

Realizáciou predkladaného zámeru sa zmenší rozloha genofondovej lokality asi o 40 % (z pôvodných 6700 m² na 4000 m²) pričom centrálna časť "ekologicky najcennejšia" ostane nedotknutá. Samotný zásah do genofondovej lokality bude vyžadovať odstránenie 18 ks samostatne stojacich stromov, ako aj jedného kmeňa z dvojkmene, ktoré sú prevažne v zlom zdravotnom stave.

Genofondová lokalita GL42 – Laclavá nepredstavuje v širšom okolí z ekologického hľadiska nič výnimočné (v agrárnej krajine sú tieto lokality vysoko cenené a je potrebné ich zachovať) a podobných lokalít na hniezdenie a úkryt je v okolí dostatok. V širšom okolí posudzovanej lokality (rádius 1200 m od GL42) sa nachádzajú tri lokality, ktoré sú väčšie a kompaktnejšie ako GL42 Laclavá s výskytom krovinného porastu, ktorý predstavuje dobrý úkrytový biotop pre poľovnú zver.

Zásah do genofondovej lokality v navrhovanom rozsahu bude stále poskytovať hniezdne možnosti pre druhy vtákov uvedené R-ÚSES Turčianske Teplice, 2013.

Po zrealizovaní navrhovaných opatrení uvedených v závere znaleckého posudku sa zmierni dopad na hniezdne možnosti jednotlivých druhov vtákov v rámci genofondovej lokality - GL42, ako aj jej širšieho okolia a vytvorí sa úkryt pre poľovnú zver, ktorý predtým v danej lokalite absentoval. Vybudovaním odparovacieho jazierka sa vytvorí životný priestor pre druhy žijúce v blízkosti občasne podmáčaných plôch a čiastočne sa zmierni aj vplyv sucha zlepšením mikroklimy predmetnej lokality a zníži sa výskyt lokálnych povodní zadržaním vody v krajine. Možno uviesť, že investor pri príprave investície postupoval a naplnil požiadavky § 3 ods. 3 až 5 - základné požiadavky a povinnosti pri všeobecnej ochrane prírody a krajiny zákona 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Významný vplyv na vyššie uvedené chránené druhy sa teda nepredpokladá.

3.3. Vplyvy na krajinu

Výstavbou 34 rodinných domov v priestore pôvodného bývania kúria a ďalšie 3 objekty, ako i na ploche, ktorá je poľnohospodársky využívaná avšak v blízkosti obecnej komunikácie dôjde k zásahu do krajiny nakoľko sa rozšíri zastavanosť obce o 7,9 %. Predpokladáme, že novopostavené rodinné domy budú v území pôsobiť ako usporiadaná, moderná, environmentálne prijateľná bytová výstavba.

3.4. Vplyvy na urbánny komplex a využívanie zeme

Prvky urbánneho komplexu (priemysel, služby, rekreácia a pod.) nebudú realizáciou zámeru negatívne dotknuté. Noví obyvatelia obce budú mať možnosť prispieť k jej rozvoju a k zveľadeniu.

3.5. Vplyvy na kultúru a pamiatky

Priamo v území sa nenachádzajú žiadne kultúrne a historické pamiatky, paleontologické náleziská, či významné geologické lokality, ktoré by mohli byť ovplyvnené realizáciou zámeru. Rovnako nepredpokladáme ani vplyvy na kultúrne hodnoty nehmotnej povahy. Počas stavebných prác (odstránenie ornice + výkopové práce) je potrebné vykonávať obozretne s ohľadom na možnosť prítomnosti archeologického alebo paleontologického nálezu.

4. HODNOTENIE ZDRAVOTNÝCH RIZÍK

Z hľadiska zdravotných rizík je vzhľadom na charakter stavby 34 rodinných domov v južnej časti katastrálneho územia Abramová – časť Laclavá vo vzťahu k obyvateľstvu relevantné posudzovať vplyv znečistenia ovzdušia a hluku. Tieto vplyvy budú predovšetkým počas výstavby. Počas prevádzky nepočítame s inými vplyvmi ako sú z okolitých rodinných domov. Naopak podľa návrhu budú rodinné domy vykurované elektricky alebo tepelnými čerpadlami, odpadové splaškové vody budú akumulované vo vodotesných žumpách, dažďové vody budú zachytávané a využívané v území, čo môže zmierniť vplyv na životné prostredie.

5. ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA BIODIVERZITU A CHRÁNENÉ ÚZEMIA

Navrhovaná výstavba 34 rodinných domov zasahuje priamo do genofondovej lokality GL 42 a nezasahuje do žiadnych veľkoplošných chránených území v zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny. Lokalita je situovaná v 1. stupni ochrany podľa zákona 543/2002 Z.z.

Posudzované územie nie je súčasťou navrhovaných chránených vtáčích území, území európskeho významu, území zaradených do Natury 2000. Lokalita na výstavbu 34 rodinných domov je situovaná cca 300 m západne od rieky Turiec, ktorý je v danom území evidovaný nadregionálne biocentrum. Z pohľadu ochrany vôd územie nie je súčasťou chránenej vodohospodárskej oblasti Veľká Fatra.

Podľa popisu a grafickej prílohy 2 vyhlášky 588/2007 Z.z., ktorou sa vyhlasujú ochranné pásma prírodných minerálnych zdrojov v Budiši je záujmová lokalita situovaná na samom severovýchodnom okraji II. stupňa prírodných minerálnych zdrojov v Budiši.

Zo situovania plánovanej IBV ako i údajov uvedených v predchádzajúcich častiach zámeru a 2 odborných materiáloch, ktoré tvoria prílohy k zámeru môžeme uviesť, že po splnení navrhnutých opatrení, nedôjde k vplyvu na biodiverzitu a chránené územia.

6. POSÚDENIE OČAKÁVANÝCH VPLYVOV Z HĽADISKA ICH VÝZNAMNOSTI A ČASOVÉHO PRIEBEHU PÔSOBNIA

V predchádzajúcich častiach zámeru sme uviedli predpokladané vplyvy posudzovanej činnosti z hľadiska kvalitatívneho, časového priebehu pôsobenia (ako i formy pôsobenia). Snažili sme sa odhadnúť dĺžku vplyvu, ktorú možno sumárne zhodnotiť nasledovne:

- vplyvy počas výstavby inžinierskych sietí pre plánované rodinné domy: krátkodobé, stredne intenzívne (hluk a emisie zo stavebných a dopravných strojov),
- vplyvy počas výstavby 34 rodinných domov: dlhodobejšie, málo intenzívne,
- vplyvy počas prevádzky: trvalé s nízkou intenzitou (hluk a emisie z osobnej dopravy, emisie z prípadného spaľovania dreva – krb/pec ako doplnujúci zdroj vykurovania).

Iné vplyvy ako tie, ktoré sme uviedli v predchádzajúcich častiach zámeru nepredpokladáme.

Prehľad relevantných kľúčových právnych predpisov, ktoré sme zohľadnili pri hodnotení vplyvov navrhovanej činnosti

- § Zákon č.79/2015 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- § Vyhláška MŽP SR č. 371/2015 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch.
- § Vyhláška MŽP SR č. 365/2015 Z. z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov
- § Vyhl. MŽP SR č. 366/2015 Z.z. o evidenčnej a ohlasovacej povinnosti.
- § Zákon č. 50/1976 Z. z. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení zmien a doplnkov zákona a príslúchajúcimi vykonávacími vyhláškami.
- § Zákon č. 146/2023 Z. z. o ochrane ovzdušia
- § Vyhláška MPŽ SR č. 248/2023 Z. z. ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší.
- § Zákon NR SR č. 355/2007 Z.z. o podpore, ochrane a rozvoji verejného zdravia v znení neskorších predpisov.
- § Zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov.
- § Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.
- § Vyhláška 170/2021 Z.z. ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.
- § Zákon NR SR č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu.
- § Zákon NR SR č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy.
- § Nariadenie vlády č. 58/2013 Z. z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy.

7. PREDPOKLADANÉ VPLYVY PRESAHUJÚCE ŠTÁTNE HRANICE

Výstavba 34 rodinných domov v obci Abramová – lokalita Laclavá nebude mať vplyv na životné prostredie presahujúci štátne hranice.

8. VYVOLANÉ SÚVISLOSTI, KTORÉ MÔŽU SPÔSOBIŤ VPLYVY S PRIHLIADNUTÍM NA SÚČASNÝ STAV ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA V DOTKNUTOM ÚZEMÍ

Na základe komplexného posúdenia plánovanej výstavby IBV Laclavá, nie sú spracovateľom zámeru ani investorovi známe žiadne ďalšie vyvolané súvislosti, ktoré by mohli spôsobiť vplyvy na životné prostredie v dotknutom území okrem tých, ktoré boli uvedené v predchádzajúcich častiach zámeru.

9. ĎALŠIE MOŽNÉ RIZIKÁ SPOJENÉ S REALIZÁCIOU NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

Na základe analýzy vplyvov výstavby 34 rodinných domov v lokalite Laclavá neočakávame počas výstavby a prevádzky významné nepredvídané riziká, ktoré by mohli ohroziť zdravie ľudí alebo poškodiť životné prostredie.

Určité riziko predstavuje aj potenciálna havária s únikom znečisťujúcich látok počas výstavby zo stavebných a dopravných mechanizmov. Pre tento prípad bude potrebné aby dodávateľ stavby bol informovaný a vyškolený ako riešiť havarijnú situáciu v prípade úniku znečisťujúcich látok z dopravných a stavebných mechanizmov.

Realizáciou navrhovanej činnosti dôjde k zásahu do genofondovej lokality GL42 Laclavá, ktorej rozloha sa zmenší asi o 40 % (z pôvodných 6700 m² na 4000 m²) pričom centrálna časť “ekologicky najcennejšia” ostane nedotknutá. Samotný zásah do genofondovej lokality bude vyžadovať odstránenie 18 ks samostatne stojacich stromov, ako aj jedného kmeňa z dvojkmňa, ktoré sú prevažne v zlom zdravotnom stave.

10. OPATRENIA NA ZMIERNENIE NEPRIAZNIVÝCH VPLYVOV JEDNOTLIVÝCH VARIANTOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Na základe vykonaného hodnotenia vplyvov výstavby a prevádzky 34 rodinných domov doporučujeme realizovať nasledovné opatrenia:

- Zabezpečiť zo strany stavebníkov počas výstavby čistotu komunikácie č. 2194.
- Počas výstavby dbať na dobrý technický stav dopravných a stavebných mechanizmov vzhľadom na existenciu genofondovej lokality GL 42 a situovanie lokality na okraji II. stupňa prírodných minerálnych zdrojov v Budiši.
- Jednoznačne pri vydávaní stavebného povolenia pre rodinné domy vyžadovať:
 - zachovanie min. 50 % plochy zelene,
 - vodotesnosť žump dokladovať v kolaudačnom konaní s upozornením na § 36 ods.4 vodného zákona – vývoz obsahu žump do ČOV,
 - zadržanie dažďovej vody na vlastnom pozemku staviteľa,
 - spevnené plochy riešiť podľa možnosti z materiálov umožňujúcich vsakovanie dažďovej vody,
 - vhodné osadenie tepelných čerpadiel tak, aby nespôsobovali hluk susedným domom,

- doporučujeme na spevnenie parkovacích miest využiť zatrávňovacie rohože alebo zatrávňovacie tvárnice – príklad uvedený na nasledujúcom obrázku.

Obr. 13 – Príklad zatrávňovacie rohože alebo zatrávňovacie tvárnice.

- osadenie búdok v území GL 42 ako aj v širšom okolí (do 2 km) od GL 42 (výber vhodných búdok ako aj vytýkovanie lokality pre ich osadenie konzultovať so ŠOP SR NP Veľká Fatra),
- vysadenie vhodnej pôvodnej krovinej vegetácie v GL 42 (vznik úkrytového biotopu pre poľovnú zver),
- vytvorenie parku v časti genofondovej lokality s doplnením odparovacieho jazierka. Pri situovaní a budovaní odparovacieho jazierka dbať, aby nebol poškodený koreňový systém stromov v pôvodnej genofondovej lokalite.

11. POSÚDENIE OČAKÁVANÉHO VÝVOJA ÚZEMIA, AK BY SA NAVRHOVANÁ ČINNOSŤ NEREALIZOVALA

V prípade hodnotenia nulového stavu záujmovej lokality je potrebné uviesť, že lokalita je situovaná v okrajovej, južnej časti katastra Abramovej v priestore historicky využívanom na bývanie – kúrie rodu Veličovcov (dnes plocha vedená ako zastavané plochy a nádvoria) a čiastočne na ornej pôde.

V prípade, že by sa plánovaná aktivita nerealizovala, pozemok by ostal v pôvodnom stave. Vzhľadom na fakt, že pozemky sú vlastníctvom investora a plánovaná aktivita nie je v rozpore so záujmami obce Abramová, stav nulového variantu je málo pravdepodobný.

12. POSÚDENIE SÚLADU NAVRHOVANEJ ČINNOSTI S PLATNOU ÚZEMNOPLÁNOVACOU DOKUMENTÁCIOU A ĎALŠÍMI RELEVANTNÝMI STRATEGICKÝMI DOKUMENTMI

Obec Abramová nemá spracovanú územno-plánovaciu dokumentáciu. Starosta obce v stanovisku - 185/2023 zo dňa 26.07.2023 (podľa § 4 ods. 3 písm. d zákona 369/1990 Zb.

o obecnom zriadení) súhlasí z rozvojom obce a predloženou urbanistickou štúdiou projektu "Obytný súbor JURK v k.ú. Abramová.

13. ĎALŠÍ POSTUP HODNOTENIA VPLYVOV S UVEDENÍM NAJZÁVAŽNEJŠÍCH OKRUHOV PROBLÉMOV

Predmetom predloženého zámeru je posúdenie vplyvov výstavby 34 rodinných domov v južnej časti obce katastra Abramová v lokalite Laclavá na životné prostredie.

V predchádzajúcich kapitolách boli popísané možné vplyvy počas výstavby a prevádzky rodinných domov v lokalite Laclavá. Z pohľadu spracovateľa zámeru nevidíme výrazné a závažné problémy počas ich výstavby ani prevádzky. Je treba akceptovať výsledky znaleckého posúdenia RNDr. Mareka Sekerčáka, ktorý po realizácii navrhovaných opatrení uvedených v závere znaleckého posudku č. 4/2024 - nepredpokladá významný vplyv predkladaného zámeru na chránené druhy, dokonca sa môže zvýšiť biodiverzita v rámci GL 42 tým, že výsadbou krovinnej vegetácie vznikne úkrytový biotop, ktorý v súčasnosti na predmetnej lokalite absentoval.

V. POROVNANIE VARIANTOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A NÁVRH OPTIMÁLNEHO VARIANTU S PRIHLIADNUTÍM NA VPLYVY NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

1. TVORBA SÚBORU KRITÉRIÍ A URČENIE ICH DÔLEŽITOSTI NA VÝBER OPTIMÁLNEHO VARIANTU

Pre hodnotenie vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie bolo použité komplexné hodnotenie formou hodnotiaceho opisu. Súbory kritérií hodnotenia boli vybrané tak, aby charakterizovali spektrum vplyvov a ich významnosť. Kritériá očakávaných vplyvov boli vytvorené z hľadiska kvalitatívneho (bez vplyvu, pozitívny vplyv, negatívny vplyv), časového priebehu pôsobenia (krátkodobý, dlhodobý, trvalý a dočasný), formy pôsobenia (priame, nepriame, kumulatívne).

Významnými kritériami vzhľadom na charakter navrhovanej činnosti boli identifikované vplyvy na obyvateľstvo, zložky životného prostredia, sociálnoekonomický vplyv.

Pre porovnanie variantu výstavby a nulového variantu boli vplyvy vyhodnotené priradením číselnej hodnoty k jednotlivým vplyvom:

Tab. 26 - Matica hodnotenia vplyvov

Hodnotenie		Charakteristika
0	bez vplyvu	vplyv nie je aktuálny
1	nevýznamný	minimálny, krátkodobý, málo pravdepodobný
2	málo významný	málo významný z hľadiska doby trvania, alebo pravdepodobnosti
3	pravdepodobne významný	významný, environmentálne prijateľný po prijatí opatrení
4	významný	veľmi významný, opatrenia na zmiernenie, kompenzácie sú nevyhnutné
5	veľmi významný	mimoriadne významný predpoklad prekročovania environmentálnych noriem

Znamienko (-) záporný vplyv, znamienko (+) kladný vplyv * - potenciálny vplyv napr. v prípade havárie

2. VÝBER OPTIMÁLNEHO VARIANTU ALEBO STANOVENIE PORADIA VHODNOSTI PRE POSUDZOVANÉ VARIANTY

Porovnanie variantov V1 - výstavba 34 rodinných domov a V0 – pozemok vedený ako zastavané plochy a nádvoria a orná pôda uvádzame:

Tab. 27 - Prehľad porovnania vplyvov jednotlivých variantov na životné prostredie

Kritérium / Posudzovaný variant riešenia	Výstavba	Prevádzka	
	V1	V0	V1
Horninové prostredie a reliéf	-1*	0	0
Využívanie zdrojov	0	0	0
Pôda – záber	0	0	-2
Voda	-1*	0	0
ÚSES, chránené územia	0	0	-2
Krajina	0	0	0
Kultúrne pamiatky	0	0	0
Rekreácia a cestovný ruch	0	0	0
Zamestnanosť	+2	0	0

Obyvateľstvo			
- Hluk	-2	0	-1
- Emisie	-1	0	-1
Infraštruktúra , priemysel	0	0	0
Výrub stromov / výsadba	-2	0	+2
Sociálne podmienky	0	0	+1
Výsledná syntéza kladných a záporných vplyvov	-5*	0	-3

*z toho 2 vplyvy sú potenciálne, ktoré môžu nastať len pri havárijnej situácii (havária vozidla, únik ZL...)

Porovnaním variantu V1 navrhovanej činnosti s nulovým stavom V0, ktorý by nastal keby sa navrhovaná činnosť nerealizovala je zrejmé, že výstavba a prevádzka rodinných domov prináša so sebou kladné vplyvy ale i potrebu výrubu stromov a tým zásahu do genofondovej lokality a potenciálne riziko úniku ZL predovšetkým počas výstavby.

Identifikované vplyvy navrhovanej činnosti:

- hluk a emisie z výstavby inžinierskych sietí a rodinných domov,
- záber poľnohospodárskej pôdy,
- výrub stromov a zásah do genofondovej lokality,

sú environmentálne akceptovateľné, v súlade s platnou legislatívou v oblasti ochrany životného prostredia a je možné ich zmierniť opatreniami, uvedenými v kapitole IV.

3. ZDÔVODNENIE NÁVRHU OPTIMÁLNEHO VARIANTU

Na základe komplexného porovnania navrhovanej činnosti s nulovým variantom odporúčame realizáciu zámeru, ktorý umožňuje ľuďom bývať podľa vlastných predstáv vo vlastnom rodinnom dome v tichu a v klude turčianskej obce, v primeranej vzdialenosti od okresného – kúpeľného mesta Turčianske Teplice.

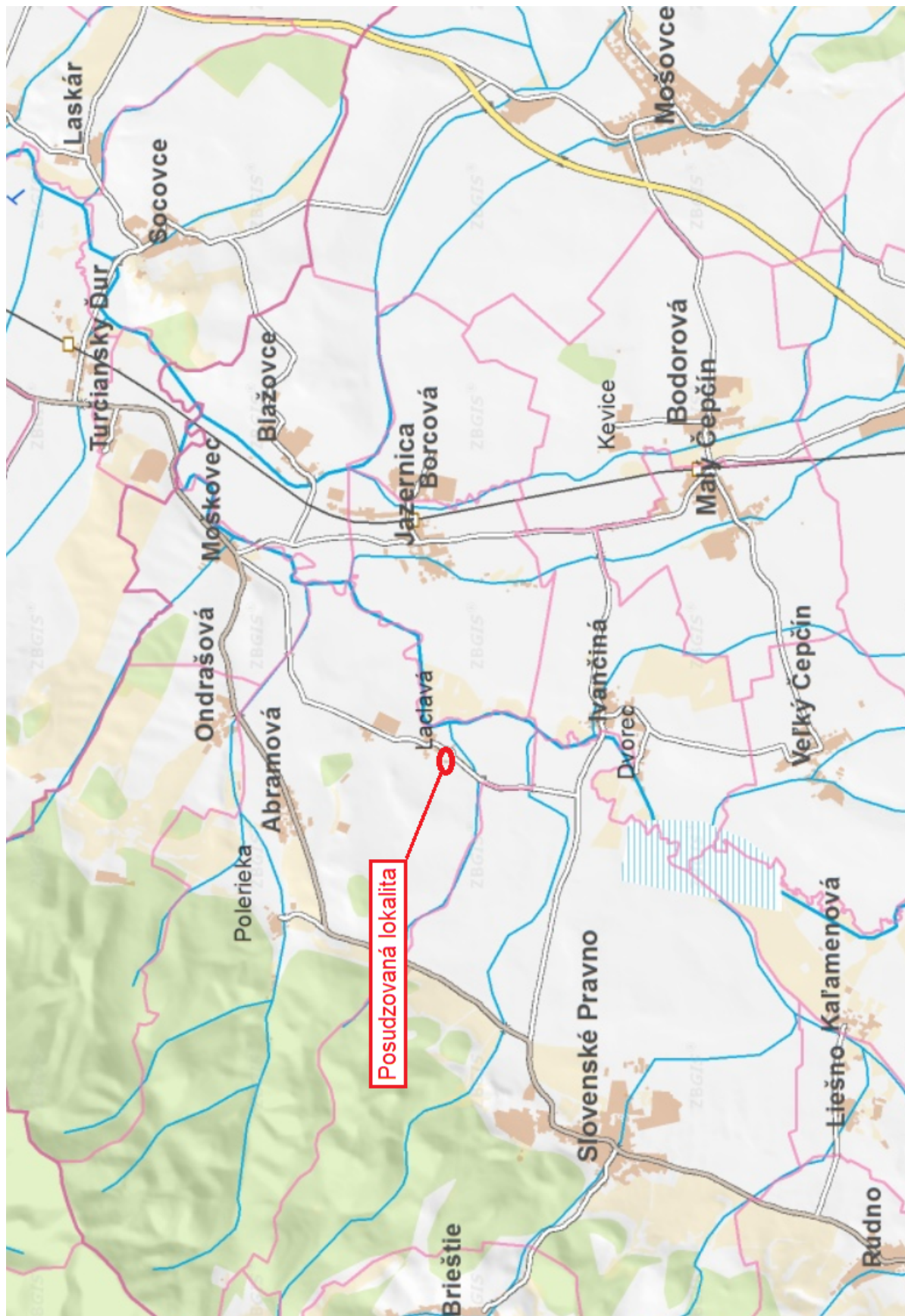
Navrhovateľ v spolupráci so spracovateľom zámeru a projektantom, ktorý pripravil projekt pre územné konanie, v procese posudzovania vplyvov zabezpečil odborné podklady pre vyhodnotenie predpokladaných vplyvov na životné prostredie vrátane zdravia obyvateľstva primerane k rozsahu a povahy navrhovanej činnosti, miesta vykonávania navrhovanej činnosti (IGHG prieskum, dendrologický prieskum), najmä jeho únosného zaťaženia a ochrany poskytovanej podľa osobitných predpisov (znalecký posudok RNDr. Mareka Sekerčáka ohľadom udržania funkčnosti GL42 – Laclavá, podľa platného RÚSES okresu Turčianske Teplice, zakreslená na časti parcely C-KN č. 253/20) významu očakávaných vplyvov na životné prostredie a zdravie obyvateľstva.

Na základe identifikovaných vplyvov hodnotených v predloženom zámere neboli zistené také negatívne vplyvy, ktoré by v dôsledku realizovania navrhovanej činnosti významne ovplyvňovali kvalitu životného prostredia nad rámec environmentálnych noriem ustanovených vo všeobecne záväzných právnych predpisoch na ochranu životného prostredia a verejného zdravia.

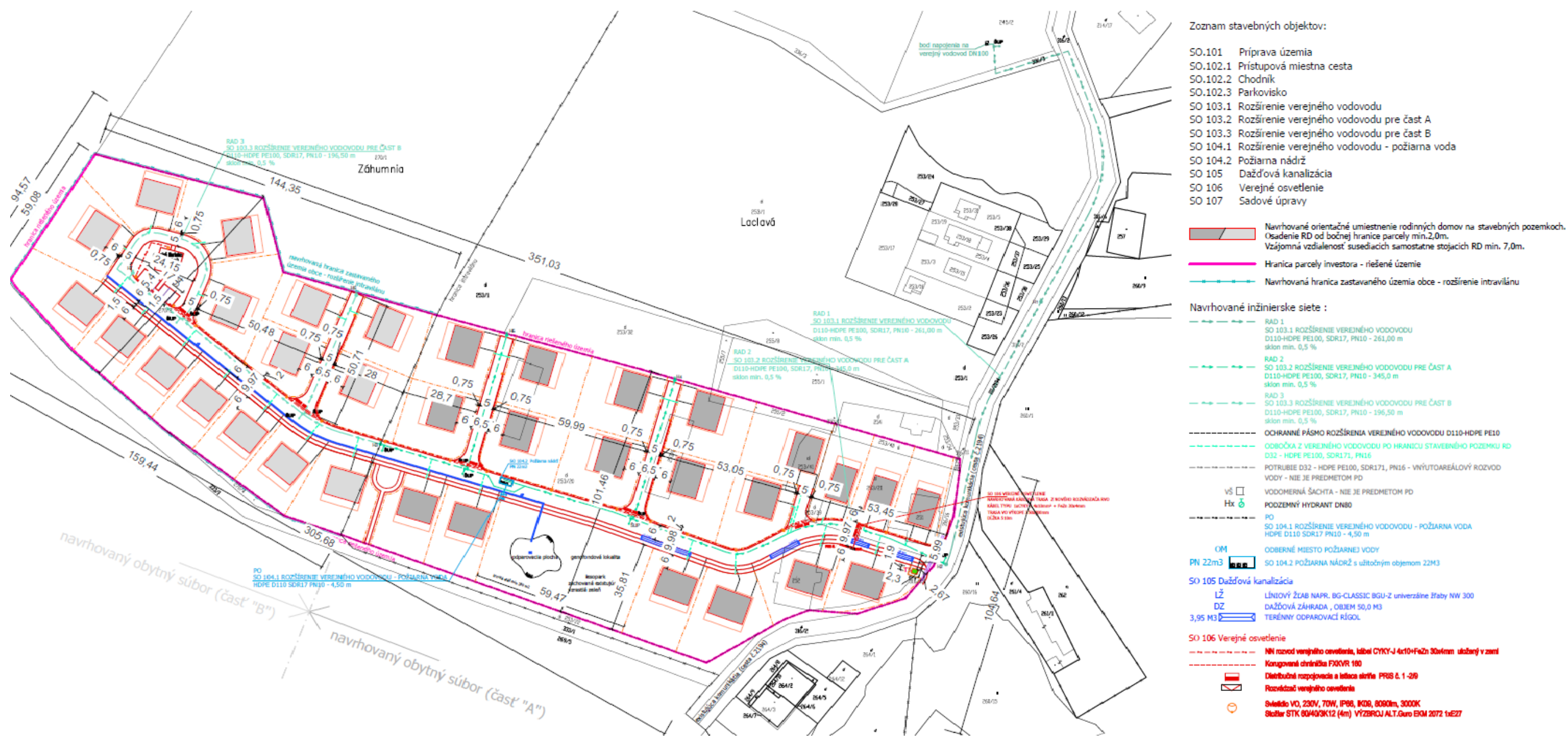
Identifikované vplyvy v dôsledku navrhovanej činnosti sú environmentálne akceptovateľné a je možné ich zmierniť technickými a organizačnými opatreniami.

VI. MAPOVÁ A INÁ OBRAZOVÁ DOKUMENTÁCIA

1. Prehľadná situácia, mapa (mierka 1:50 000)

2. Situácia, zakres do mapy katastra

4. Fotodokumentácia – lokalita navrhovanej činnosti

Obr. 1 - Pohľad na posudzovanú lokalitu

Obr. 2 - Pohľad na lesík

Obr. 3 – Pohľad na dreviny

Obr. 4 – Pohľad na pôvodnú kúriu Veličovcov

Obr. 5 – Pohľad na rozpadnuté objekty nachádzajúce sa na posudzovanej lokalite

Obr. 6 – Pohľad na rozpadnuté objekty nachádzajúce sa na posudzovanej lokalite

Obr. 7 - Pohľad na poľnohospodársky využívanú krajinu

Obr. 8 - Pohľad na poľnohospodársky využívanú krajinu v pozadí záujmová lokalita

Obr. 9 – Pohľad na lokalitu s ruinou pôvodných objektov

Obr. 10 – Pohľad na vodný tok

Obr. 11 – Pohľad na posudzovanú lokalitu

Obr. 12 – Pohľad na okolie záujmovej lokality

VII. DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE K ZÁMERU

1. ZOZNAM TEXTOVEJ A GRAFICKEJ DOKUMENTÁCIE, KTORÁ SA VYPRACOVALA PRE ZÁMER A ZOZNAM HLAVNÝCH POUŽITÝCH MATERIÁLOV

1.1 Grafické prílohy (uvedené v kapitole VI.)

- príloha č. 1 : Prehľadná situácia, mapa (mierka 1:50 000)
- príloha č. 2 : Situácia, zákres do mapy katastra
- príloha č. 3 : Situácia – koordinačná
- príloha č. 4 : Fotodokumentácia

1.2 Textové prílohy

1. Dendrologický prieskum, Ing. Matej Jasenka, PhD., Autorizovaný krajinný architekt KA 0070
2. Znalecký posudok 4/2024 - Vo veci: Udržania funkčnosti GL42 – Laclavá, podľa platného RÚSES okresu Turčianske Teplice, zakreslená na časti parcely C-KN č. 253/20 - RNDr. Marek Sekerčák,
3. Stanovisko obce 185/2023 zo dňa 26.07.2023 (podľa § 4 ods. 3 písm. d zákona 369/1990 Zb. o obecnom zriadení) k urbanistickej štúdií "Obytný súbor Jurk" v k.ú. Abramová.

1.3 Zoznam hlavných použitých materiálov

1. A.R.K. Atelier , s.r.o. Žilina, OBYTNÝ SÚBOR "JURK" - ABRAMOVÁ, ČASŤ LACLAVÁ, (INFRAŠTRUKTÚRA PRE INDIVIDUÁLNE RODINNÉ DOMY) – urbanistická štúdia, 05/2023
2. A.R.K. Atelier , s.r.o. Žilina, OBYTNÝ SÚBOR "JURK" - ABRAMOVÁ, ČASŤ LACLAVÁ, IBV 34 RD - TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA – projekt pre územné konanie, júl 2024
3. Orientačné inžiniersko-geologické posúdenie základových pomerov a hydrogeologické posúdenie možnosti vsakovanie dažďových vôd, Mgr. Lukáš Jurenka, marec 2024.
4. Dendrologický prieskum - obytný súbor "JURK" - Abramová, časť Laclavá - Ing. Matej Jasenka, PhD, 05.2024.
5. 17628 – Abramová – Laclavá – Rekonštrukcia TS obec, rozšírenie NNK - ELKOTECH s.r.o. 05/2024.
6. Kothaj Peter, 2020: História rodu Veličovcov
7. Löffler Michal, Ing. 11/2024: Dopravno-kapacitné posúdenie križovatky, dopravné napojenie stavby : „Obytný súbor JURK- Abramová, časť Laclavá, IBV 34 RD na cestu III/2194
8. Mahel' M., et.al., 1967: Regionálna geológia Slovenska.
9. Mazúr E., Lukniš M., 1980: Základné geomorfologické členenie SR, SAV Bratislava.
10. Michalko, J.(ed.) et al. 1986: Geobotanická mapa ČSSR. Slovenská republika. Veda, Bratislava.
11. Atlas krajiny Slovenskej republiky 2002.
12. Program odpadového hospodárstva 2016-2020 VEPOS Horného Turca, Program obcí Horného Turca, jún 2019.

13. SAŽP Banská Bystrica: Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Turčianske Teplice (RÚSES okresu Martin), Apríl 2013.
14. Správa o kvalite ovzdušia v Slovenskej republike, SHMÚ 2022.
15. Kvalita podzemných vôd na Slovensku 2022, SHMÚ Bratislava 2022.

www.datacube.sk
www.abramova.sk
www.shmu.sk
www.enviroportal.sk
www.podnemapy.sk
www.geology.sk
www.upvasr.sk
www.maps.google.sk
www.air.sk
www.infostat.sk
www.wikipedia.sk
www.mapka.gku.sk
www.slovak.statistics.sk
www.turcianskazahradka.sk

2. ZOZNAM VYJADRENÍ A STANOVÍSK VYŽIADANÝCH K NAVRHOVANEJ ČINNOSTI PRED VYPRACOVANÍM ZÁMERU

Spracovateľ zámeru v čase jeho spracovania konzultoval so spracovateľom projektovej dokumentácie pre územné konanie, s Okresným úradom - OSZP Turčianske Teplice, Správou NP Veľká Fatra, ako i spracovateľom odborného posudku – p. Sekerčákom. Investor v čase prípravy stavby konzultoval so starostom obce Abramová a zúčastnil sa i obecného zastupiteľstva, na ktorom predstavil urbanistickú štúdiu obytného súboru „JURK“ Abramová, časť Laclavá.

3. ĎALŠIE DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE O DOTERAJŠOM POSTUPE PRÍPRAVY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A POSUDZOVANÍ JEJ PREDPOKLADANÝCH VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Spracovateľ zámeru vykonal fyzickú obhliadku navrhovanej lokality a širšieho okolia a vyhotovil fotodokumentáciu záujmového územia. Osobne komunikoval s odbornými pracovníkmi S-NP Veľká Fatra, oboznámil ich s plánovanou aktivitou, postupom prác a odborným posudkom p. RNDr. Sekerčáka.

V zámere boli použité údaje z projektovej dokumentácie pre územné rozhodnutie pre navrhovanú stavbu, ktorú spracovala spoločnosť A.R.K. Atelier, s.r.o. Žilina v júli 2024 ako i údaje a závery z dopravno-kapacitného posúdenia križovatky, dopravné napojenie stavby: Obytný súbor JURK -Abramová, časť Laclavá, IBV 34 RD na križovatku III/2194.

VIII. MIESTO A DÁTUM VYPRACOVANIA ZÁMERU

Martin, január 2025

IX. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV

1. SPRACOVATELIA ZÁMERU

ENVIPO, s.r.o.
Ul. Slobody
039 01 Turčianske Teplice

RNDr. Dagmar Hullová
Ing. Michal Hulík

2. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV PODPISOM (PEČIATKOU) SPRACOVATEĽA ZÁMERU A PODPISOM (PEČIATKOU) OPRÁVNENÉHO ZÁSTUPCU NAVRHOVATEĽA

RNDr. Dagmar Hullová
za spracovateľa zámeru

Ladislav Velits
oprávnený zástupca navrhovateľa